

Gjøvik, 8. april 2015.
J.nr./referanse: 09-15/GK/ks

TIL KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Roar Løken Lunder, leder
Thomas Winge Longva, nestleder
Magnhild Guldbakke Stuge
Kari Bergum
Finn Olav Rolijordet

Kopi sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Det innkalles herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Torsdag 16. april 2015

Tid: Kl. 0830 – ca 1530

Sted: Møterom Vardal, rådhuset

Vedlagt følger sakliste og saksdokumenter. Vedr. vedlegg til sak 21 (årsregnskap 2014):

- Årsregnskap og årsrapport 2014 for Gjøvik kommune sendes direkte fra kommunen.
- Revisjonsberetning for 2014 ettersendes, evt. deles ut direkte i møtet.

Deltakelse fra andre i møtet:

- Sak 19 – Rutiner og praksis for journalføring og arkivering ...
 - Kommunalsjef Sigmund Egner og seksjonsleder sercicetorg/sekretariat Anne Britt Søreng (kl. 0845)
- Sak 21 – Årsregnskap 2014
 - Under første del orienterer Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Unn Romundgard og revisor May Tove Ringsveen (kl. 1000).
 - Under andre del orienterer rådmann Magnus Mathisen og økonomisjef Jan Ove Moen (kl. 1200).

Opplysninger unntatt offentlighet – behandling i lukket møte:

- Vedlegg 1 i sak 22/15 – Kontrakt med Eidsiva Bioenergi AS
 - Enkelte opplysninger i vedlegget er unntatt fra offentlighet etter off. lovens § 23. Deler av saken vil derfor bli behandlet i lukket møte, jf. kommunelovens § 31.

Eventuelt forfall til møtet bes meddelt snarest til undertegnede på telefon/sms til 995 77 903, eller e-post til kjetil@kontrollutvalget.no

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I GJØVIK KOMMUNE

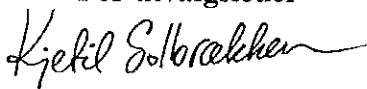
Torsdag 16. april 2015 kl. 0830

(Møterom Vardal, rådhuset)

SAK NR. 18/2015	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 05.03.15
SAK NR. 19/2015	RUTINER OG PRAKSIS FOR JOURNALFØRING OG ARKIVERING
I GJØVIK KOMMUNE – ETTERLEVELSE AV
OFFENTLIGHETSLOVEN OG ARKIVLOVEN
Rådmannen orienterer.
SAK NR. 20/2015	RIKSREVISJONENS UNDERSØKELSE AV KOMMUNENS
LÅNEOPPTAK OG GJELDSBELASTNING
SAK NR. 21/2014	ÅRSREGNSKAP 2014 FOR GJØVIK KOMMUNE
– KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE
Kontrollutvalget oppgave er å avgi uttalelse til årsregnskapet, jf. forskrift om kontrollutvalg § 7. Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor oppsummerer revisjonsarbeidet og presenterer revisjonsberetningen. Rådmannen og kommunens regnskapsansvarlig presenterer årsregnskapet og rådmannens årsrapport.
SAK NR. 22/2015	KONTRAKT OM LEVERANSE AV FJERNVARME I UTVALGTE
KOMMUNALE FORMÅLSBYGG
SAK NR. 23/2015	REFERATSAKER

Gjøvik, 7. april 2015.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Rådmannen
- Vararepresentantene til kontrollutvalget

Gjøvik kommune**GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 05.03.15**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	16.04.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 05.03.15

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 05.03.15 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteprotokollen fra forrige møte legges herved frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 5. mars 2015 holdt kontrollutvalget møte i Gjøvik rådhus fra kl. 0830 – 1530.

Som medlemmer møtte:

Roar Løken Lunder (H), leder

Thomas Winge Longva (V), nestleder

Finn Olav Rolijordet (Rødt)

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Kari Bergum (A)

Magnhild Guldbakke Stuge (H)

Følgende varamedlemmer møtte:

Roy Arne Ekern (Ap), personlig vara for Kari Bergum

(Ingen møtte for Manghild Guldbakke Stuge)

Ellers møtte:

Fra administrasjonen: Rådmann Magnus Mathisen (deltok under sakene 9, 10 og 11).

Fra Innlandet Revisjon IKS: Daglig leder Bjørg Hagen (sakene 14, 15 og 16) og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Kristian Lein (14 og 16).

Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Kommunestyret v/ordfører, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, rådmannen, Innlandet Revisjon IKS, Oppland Arbeiderblad og Gjøviks Blad.

Utvalgsmøtet ble satt kl. 0830 med Roar Løken Lunder som møteleder.

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Til behandling:

SAK NR. 08/2015

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 22.01.15

Vedtak, enstemmig:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 22.01.15 godkjennes.

SAK NR. 09/2015

BJØRNSVEEN UNGDOMSSKOLE

Fra behandlingen:

Rådmann Magnus Mathisen orientert med fokus på:

- Rådmannens/skoleledelsens system for oppfølging av skolene i Gjøvik kommune (kompetanseutviklingsopplegg for rektorer spesielt og ledelsesutviklingsprogram for alle lederne i

kommunen, årlig dialogmøter mellom skolesjef og skoleledelsen, halvårlig nettverk med veiledning for rektorer, skolekrets-nettverk 4-6 ganger årlig, nettverksmøter for nytilsatte rektorer første skoleår, årlige medarbeidersamtaler med rektor og lederavtaler)

- Særskilt oppfølging fra skoleledelsen overfor rektor ved Bjørnsveen ungdomsskole (svært omfattende og tett, særlig siste halvår 2014)
- Innleid bistand – Bjørnsveen ungdomsskole (Institutt for Relasjonsbasert Ledelse AS. Tema: ledelse, kommunikasjon og samhandling)
- Systemene rundt arbeidsmiljø på Bjørnsveen ungdomsskole (herunder samtaler med tillitsvalgte og verneombud, en rekke faste møter mv.)
- Medarbeiderundersøkelsen for Bjørnsveen ungdomsskole 2013 (resultater og oppfølgingen av disse)

Vedtak, enstemmig:

1. Med bakgrunn i oversendte dokumenter og rådmannens presentasjon i møtet har kontrollutvalget inntrykk av at rådmannen/ skoleledelsen:
 - Har etablert svært omfattende og gode systemer for oppfølging og utvikling av rektorene i Gjøvik kommune.
 - Har fulgt tett opp situasjonen ved Bjørnsveen ungdomsskole, særlig fra og med sommeren 2014.
 - Har hatt en grundig gjennomgang etter de svake resultatene av siste medarbeiderundersøkelse ved Bjørnsveen ungdomsskole, og at det ble iverksatt tiltak for å kunne forbedre situasjonen.
2. Kontrollutvalget er positive til rådmannens/ skoleledelsens tette og gode oppfølging av rektorene, men stiller samtidig spørsmål om den omfattende møtevirksomheten mv. som er etablert, går ut over rektorenes tilstedeværelse på skolene og evne til å utøve aktiv og synlig ledelse. Kontrollutvalget oppfordrer rådmannen til å se nærmere på dette.
3. Kontrollutvalget ber rådmannen om å redegjøre for følgende:
 - Styring av oppdraget til Institutt for Relasjonsbasert Ledelse AS (ansvar, bestilling, rapportering, oppfølging, evaluering)
 - Nærmiljøanlegget ved Bjørnsveen ungdomsskole: Realisering av anlegget sett opp mot tilsagnsbrev (endelig tilsagn, brev 25/6-14 fra Fylkesmannen til Gjøvik kommune) og

henvendelse til kontrollutvalget datert 16/1-15
(unntatt off.).

4. Kontrollutvalget ønsker å følge situasjonen ved Bjørnsveen ungdomsskole, og vil invitere rådmannen på nytt etter en tid for å orientere.

SAK NR. 10/2015

**ENDRINGER I ADMINISTRATIV ORGANISERING I
GJØVIK KOMMUNE**

Fra behandlingen:

Rådmannen orienterte og svarte på spørsmål. Ny organisering er besluttet implementert 1. mars 2015. Orienterte om midlertidig ledelse inntil nye kommunalsjefer er på plass f.o.m. 1. august 2015.

Vedtak, enstemmig:

Rådmannens presentasjon av ny administrativ organisering i Gjøvik kommune tas til orientering.

Kontrollutvalget er av den oppfatning at ny organisering bidrar til mindre lederspenn i øverste ledelse og større muligheter for bedre styring og kontakt med tjenestoområdene samtidig som man oppnår bedre samhandling og koordinering på tvers.

SAK NR. 11/2015

KONTROLLUTVALGETS ROLLE I PERSONALSAKER

Fra behandlingen:

Rådmann Magnus Mathisen deltok under behandlingen av saken.

Vedtak, enstemmig:

Kontrollutvalget skal ikke behandle personalsaker, men systemsaker. I enkelte tilfeller kan imidlertid dette overlappe hverandre. I så fall skal kontrollutvalget befatte seg med personalsak kun i den grad det kan belyse systemsaken. Dette kan for eksempel gjøres ved orientering fra personalsjefen, der kun opplysninger relevant for systemsaken legges fram. I de tilfeller der kontrollutvalget er første adressat på en åpenbar personalsak, sendes dette videre til rådmannen v/personalavdelingen.

SAK NR. 12/2015

KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2014

Vedtak, enstemmig:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Kontrollutvalgets årsrapport for 2014 tas til orientering.

Vedtak, enstemmig:

Saken utsettes.

SAK NR. 14/2015

**REVISJONSRAPPORT / SELSKAPSKONTROLL:
ETTERLEVELSE AV FELLES EIERSKAPSPOLITIKK I
GJØVIKREGIONEN**Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein presenterte rapporten og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:**INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:**

1. Kommunestyret tar revisjonsrapporten til orientering og har merket seg at kommunens vedtatte eierskapspolitikk ikke fullt ut er implementert overfor de undersøkte selskapene Industribygg AS, GLT-Avfall IKS og Topro AS.
2. Kommunestyret ber ordfører og rådmann om å følge opp rapportens anbefalinger, jf. rapportens kapittel 9:
 - I henhold til den felles eierskapspolitikken bør kommunene sammen vurdere om det er behov for å inngå en eieravtale/aksjonæravtale i GLT-Avfall IKS og Topro AS. Når det gjelder Topro AS er det flere eiere utenom de fem kommunene, og de andre eierne bør i utgangspunktet involveres i spørsmålet om inngåelse av en eieravtale.
 - I selskaper som ikke har etablert valgkomité (GLT-Avfall IKS og Industribygg AS) bør en slik komité komme på plass. Alle valgkomitéer bør ha skriftlige retningslinjer som de arbeider etter.
 - For Industribygg AS bør praksis mht. utbetaling av utbytte nedfelles skriftlig fra kommunens side, for eksempel ved at den innlemmes i en eventuell eierstrategi for selskapet.
Kommunestyret vil bemerke at denne anbefalingen må ses i sammenheng med vurderingen av en eventuell skatteplikt for selskapet. Dette må avklares før man tar stilling til eventuell utbyttepolitikk.
 - Det bør etableres utbyttepolitikk for den konkurranseutsatte delen av GLT-Avfall IKS. At selskapet eventuelt ikke er i posisjon til å betale utbytte hvert år, er neppe noe argument for ikke etablere en utbyttepolitikk.
 - I selskaper der det utnevnes politikere til styrene er det viktig at dette gjøres ut fra en vurdering av selskapenes

kompetansebehov. Viktig i denne sammenhengen er at det er/blir opprettet en valgkomité som kan foreta denne vurderingen. Det er en fordel om det er fastsatt retningslinjer for denne komitéen, der behovet for relevant kompetanse i styret kommer tydelig fram.

- Industribygg og Topro AS bør gjennomføre en nærmere vurdering av om selskapene er unntatt fra offentlighetslovens regelverk, jf § 2 i loven.
 - Eierne bør ta initiativ til at det utarbeides styreinstruks i Topro AS.
 - Styrene i alle selskapene bør innføre rutiner slik at det sikrer at det settes opp en årlig plan for styrets arbeid herunder evaluering av seg selv og daglig leder. Samtidig bør styret sende en tilbakemelding til valgkomiteen, hvor det framgår hvilken kompetanse det er behov for i styret.
3. Kommunestyret tar til orientering at GLT Avfall IKS ikke har etablert egne etiske retningslinjer for selskapet, men at dette er under vurdering. Kommunestyret mener det er viktig at alle kommunale selskaper har egne etiske retningslinjer, og ber ordfører/rådmann følge opp dette overfor selskapet.

SAK NR. 15/2015

**SAMMENLIGNING AV KOMMUNENS
REVISJONSKOSTNADER MED ANDRE KOMMUNER
(«BENCHMARKING»)**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/daglig leder Bjørg Hagen orienterte.

Vedtak, enstemmig:

1. Sammenligning av kommunens revisjonskostnad for 2013 med andre kommuner tas til orientering.
2. Kontrollutvalget har merket seg at kommunens kostnader til revisjon av kommuneregnskapet (regnskapsrevisjon) ligger omkring samme nivå som for andre kommuner på samme størrelse.

SAK NR. 16/2015

**FORBUNDSBASERT KVALITETSKONTROLL AV
INNLANDET REVISJON IKS**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/daglig leder Bjørg Hagen orienterte.

Vedtak, enstemmig:

1. Resultatet fra gjennomført forbundsbasert kvalitetskontroll av Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

2. Kontrollutvalget har merket seg at alle de gjennomførte kontrollene har fått karakteren «godkjent».

SAK NR. 17/2015

REFERATSAKER

Følgende saker ble referert:

1. Oversending av sak til varslingsgruppa fra kontrollutvalget
2. Egenvurdering av uavhengighet – Innlandet Revisjon IKS
 - Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet (3 stk)
3. Kontrollrapport 2014 vedr. skatteoppkreverfunksjonen i Gjøvik kommune (brev av 15/2-15 fra Skatteetaten til Gjøvik kommune)
4. Diverse avisartikler
5. Status for revisjon av kommunens årsregnskap 2014
6. Spørsmål fra Fylkesmannen vedr. Furulund-saken til kontrollutvalgets leder
7. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Referatsakene tas til orientering. Avisartikler legges frem på nytt i neste møte til grunn for diskusjon.
---------------------------	--

Gjøvik, 5. mars 2015. _____ Roar Løken Lunder leder	RETT UTSKRIFT: Gjøvik, 5. mars 2015. _____ Kjetil Solbrækken utvalgssekretær
---	---

NESTE MØTE

Dato:
Tidspunkt:
Aktuelle saker:

TORS DAG 16. APRIL 2015
KL. 0830

- *Kontrollutvalgets uttalelse til Gjøvik kommunes årsregnskap for 2014*
- *Journalføring og arkivering i Gjøvik kommune – presentasjon av delprosjekt 1 (jf. ku-vedtak 02/14, følges opp høsten 2014) + Praktisering av offentlighetsloven mv. (KU-sak 64/14) + funksjonaliteten på de nye nettsidene sett i forhold til innsyn*
- *Orienteringssak: Riksrevisjonens rapport om kommunenes gjeldssituasjon*
- *Oppfølging av tidligere vedtak i kontrollutvalget – prioritering*
- *Kontrollutvalgskonferansen 2015 (utsatt sak fra 5/3-15)*

Saker til oppfølging i senere møter:

- *Byggesaksavdelingen – oppfølging av tilsynsplan 2013-2014 + diverse spørsmål (ku-sak 13/14) – første møte i 2015*
- *Eidsiva Energi AS – orientering vedr. sponsing og åpenhet (KU-sak 86/14)*
- *Industribygg AS – orientering v/styreleder og daglig leder (KU-sak 82/14)*
- *Informasjonssikkerhet i Gjøvik kommune (jf. ku vedtak 04/14, avvente oppfølging til tidligst 2. halvår 2014)*
- *Samhandlingsreformen i Gjøvik kommune (KU-sak 58/14, jf. 77/13)*
- *Skole:*
 - *Årsaker til forskjeller mellom skolene vedr. andel spesialundervisning (KU-sak 83/14)*
 - *Skrinnhagen skole – evaluering av tiltak (jf. ku-sak 12/14 – sak tidlig i 2015)*
 - *Rutiner og praksis v/skolebytte (ku-sak 70/2012)*
- *Intern kontroll:*
 - *Overordnet intern kontroll i Gjøvik kommune – rådmannens rutiner for internrevisjon/etterkontroll (ku-vedtak 38/2014 – følges opp 1. halvår 2015)*

Ikke tidsbestemt:

- *Korrupsjon i kommune-Norge (utsatt sak fra 15/5-13) – besluttet avventet*
- *Barnevern:*
 - *Presentasjon av risikovurderinger etter tilsynsrapport 2014 (jf. ku-sak 09/14)*
 - *Fylkesmannens tilsyn med barnevernstjenesten høsten 2013 (ku-sak 55/13, pkt. 2)*
 - *Barnevern – vurdering av nye undersøkelser (ku-sak 23/13), herunder bruk av hjelpetiltak i hjemmet (ku-sak 32/13)*
 - *Barnevern – div. spørsmål til administrasjonen (ku-sak 64/12):*
 - *Terskel for å igangsette omsorgsovertakelser*
 - *Lean-gjennomgang*
 - *Tilsynsførerordningen i GLT-regionen*

Bestillinger (Innlandet Revisjon IKS):

- *Revisjonsprosjekt: Helse og omsorg: Måloppnåelse forsvarlig helsehjelp, samhandlingsreformen og konsekvenser for brukere*

Møteplan 2015:

- Torsdag 22.01.15 kl. 0830
- Torsdag 05.03.15 kl. 0830
- Torsdag 16.04.15 kl. 0830
- Torsdag 21.05.15 kl. 0830
- Torsdag 18.06.15 kl. 0830
- Torsdag 27.08.15 kl. 0830
- Torsdag 08.10.15 kl. 0830
- Torsdag 03.12.15 kl. 0830

Gjøvik kommune**RUTINER OG PRAKSIS FOR JOURNALFØRING OG
ARKIVERING I GJØVIK KOMMUNE – ETTERLEVELSE AV
OFFENTLIGHETSLOVEN OG ARKIVLOVEN**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	16.04.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Endelig tilsynsrapport og pålegg om utbedringer (brev fra Statsarkivet i Hamar etter gjennomført tilsyn med Gjøvik kommune 3/2-15)
2. Offentlighetsloven
3. Arkivloven

Vedlagt:

Vedlegg 1

Nei

Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn/oppsummering:**

Saken er en oppfølging av tilsvarende sak i kontrollutvalgets møte den 20/1-14 der rådmannen ved kommunalsjef Sigmund Egner og seksjonsleder Anne Britt Søreng orienterte om bl.a. følgende tema:

- Informasjon til og opplæring av saksbehandlere
- Status i forhold til journalføring av e-post
- Prosjektplan for dokumentbehandling og arkiv i Gjøvik kommune:
 - Rammer for delprosjektet
 - Begrensninger
 - Prosjektorganisering (PLP brukes som arbeidsmetodikk, prosjekteier: rådmannen og prosjektansvarlig og prosjektleder: kommunalsjef stab/støtte)

- Fremdrift: (30/6-14: Samlet rapport fra delprosjektgruppa legges frem for styringsgruppa til behandling)
- Mandat arkivredskap og delegeringsmatrise
- Mandat rutine for utsending av godkjente dokumenter uten signatur

Rådmannen delte ut følgende ut på møtet:

- Prosjektplan delprosjekt 1 – dokumentbehandling og arkiv i Gjøvik kommune
- Tiltaksrapport (foranalyse vedr. forbedring av saks- og dokumentflyt i Gjøvik kommune)
- Forvaltningsrevisjonsrapporter fra andre kommuner (Bergen og Vestby)
- Presentasjon/powerpoint – saksbehandlingsrutiner EQS (kommunens elektronisk kvalitetssystem)
- Interne postrutiner pr. 6/2-12
- Lynguide til kommunens elektronisk saksbehandlingssystem (ESA)

Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i saken:

- 1. Kontrollutvalget er positiv til rådmannens planlegging av et internt prosjekt rettet mot dokumentbehandling og arkiv i Gjøvik kommune, med gjennomføring i 2014.*
- 2. Kontrollutvalget ber om en presentasjon av status og resultater av delprosjekt 1 i første møte høsten 2014.*
- 3. Kontrollutvalget mener hovedutfordringen ligger i ulik praktisering av regelverket blant kommunes saksbehandlere, og ber om en særskilt orientering om hvordan man arbeider med dette i første møte høsten 2014.*

Etter avtale ble oppfølging av saken utsatt til 2015.

I tillegg til en generell orientering fra rådmannen om status for delprosjektene mv. er det også avtalt at kontrollutvalget blir orientert om hovedpunktene etter tilsyn med Gjøvik kommune i februar 2015 i regi av Statsarkivet i Hamar. Tilsynet var rettet mot etterlevelse av arkivloven m/forskrift. Tilsynsrapporten følger vedlagt saken (se vedlegg 1).

Hvordan kontrollutvalget evt. ønsker å følge opp saken videre drøftes i møtet. Saken legges derfor frem uten forslag til vedtak.

Nærmere om tidligere undersøkelser i regi av kontrollutvalget:

Spørsmål omkring kommunens rutiner og praktisering av journalføring og arkivering av post og saksdokumenter har vært et tilbakevendende tema i kontrollutvalget de siste årene. Utvalget har ved flere anledninger mottatt signaler og indikasjoner på svakheter ved kommunens rutiner og svikt i kommunens praktisering av rutinene. Temaet har vært drøftet muntlig i en rekke møter i kontrollutvalget, og det er også gjennomført enkelte konkrete undersøkelser. Her kan spesielt nevnes:

- 2013 – journalføring av e-post:
Rådmannen v/kommunalsjef Sigmund Egner deltok i kontrollutvalgets møte den 14/3-13 og informerte om rutiner og praktisering mht. journalføring av e-post. Noe av bakgrunnen for

orienteringen var bl.a. oppslag i Oppland Arbeiderblad om mangelfull journalføring av e-post. Det ble fattet slikt vedtak i saken.

1. *Rådmannens presentasjon av kommunens rutiner for håndtering av e-post og opplæring/bevisstgjøring blant saksbehandlere mht. journalføring, tas til orientering.*
2. *Kontrollutvalget har inntrykk av at praktiseringen av rutinene for journalføring av e-post kan forbedres.*
3. *Rådmannen oppfordres til fortsatt fokus på opplæring av ansatte, samtidig som det bør vurderes å gjennomføre enkelte kontroller fra rådmannens side mht. saksbehandlerne praktisering.*

- 2012 - Byjubileet:

Kontrollutvalget fulgte opp prosjektet, primært med fokus på prosjektstyring og økonomistyring. Ett forhold som kom noe tilfeldig frem under gjennomgangen av saken var store mangler knyttet til journalføring i forbindelse med dokumenter knyttet til prosjektet. Kontrollutvalget hadde inntrykk av at det verken var stilt krav om dette til prosjektledelsen, eller bistått med opplæring eller annen bistand. Det ble opplyst at man skulle journalføre dokumentene i ettertid. Dette ble ikke fulgt opp av kontrollutvalget, og det er ukjent om dette ble gjennomført.

- 2008 - Revisjonsprosjekt:

Revisjonsprosjektet «REVISJONSRAPPORT: OVERHOLDELSE AV FORVALTNINGSLOVENS § 11 A OM FORELØPIGE SVAR - JOURNALFØRING OG KVALITETSSIKRING» Prosjektet ble gjennomført i 2008 og ble rapporten ble sluttbehandlet i kommunestyret den 24/4-08. Kontrollutvalgets innstilling i saken ble enstemmig vedtatt:

1. *Kommunestyret har behandlet revisjonsrapporten "Overholdelse av forvaltningsloven § 11A om foreløpige svar – journalføring og kvalitetssikring".*
2. *Kommunestyret ber rådmannen om å:*
 - *Gjennomgå sine rutiner og forbedre sin praksis når det gjelder å gi foreløpig svar på henvendelser.*
 - *Sørge for registrering av foreløpig svar som gis i forbindelse med befaringer, telefonsamtaler, mail osv bør registreres i det elektroniske post/arkivsystemet (ESA)*
 - *Vurdere om det er behov for mer opplæring eller påminnelser om bruken av ESA blant saksbehandlerne, slik at en sikrer at saker blir avsluttet på en riktig måte*
 - *Følge de rutiner som er beskrevet i Arkivplan for Gjøvik kommune*
 - *Følge god forvaltningsskikk på områder som ikke er regulert i forvaltningsloven eller andre lover. Dette innebærer:*
 - *Forvarlig saksbehandling (svare uten ugrunnet opphold, kopi av brev, god journalføring)*
 - *Hensynsfullhet*
 - *Kontradiksjon (de berørte skal få uttale seg før vedtak treffes)*
3. *Kommunestyret tar til orientering at rådmannen har nedsatt en gruppe som skal se på rutinene for post og journalføring i kommunen, og som vil komme med forslag til kvalitetssikring av disse.*

VEDLEGG 1

Sak 19/15

Gjøvik kommune
v/ Ingeborg Bergeid Røstad
Postboks 630
2810 GJØVIK

Deres ref.

Vår ref.
2014/13242 THOOVE

Dato
19.03.2015

Endelig tilsynsrapport og pålegg om utbedringer

Statsarkivet i Hamar gjennomførte stedlig tilsyn med Gjøvik 03.02.2015.

Tilsynsrapporten

Foreløpig tilsynsrapport ble oversendt 26.02.15, og Gjøvik kommune ble bedt om å gå gjennom og korrigere eventuelle faktafeil og misforståelser i rapporten. Tilbakemelding ble gitt i brev av 19.03.2015. Endelig rapport er korrigert i henhold til kommunens tilbakemelding.

Pålegg

På bakgrunn av funnene som er omtalt i tilsynsrapporten varslet vi i brev av 11.12.2014 om at vi med hjemmel i lov av 4. des. 1992 nr. 126 om arkiv (arkivloven) § 7 c ville gi følgende pålegg:

1. Gjøvik kommune må i pakt med arkivforskriften § 2-2 ferdigstille arkivplanen.
2. Gjøvik kommune må i henhold til arkivforskriften § 3-14 og 5-4 listeføre bortsatte, eldre og avsluttede arkiver som oppbevares i kommunens egne lokaler.
3. Gjøvik kommune må i samsvar med Riksarkivarens forskrift kap. IV § 4-5 utarbeide kassasjonsfrister for alle arkiver som ikke skal bevares for all tid.
4. Gjøvik kommune må i henhold til Riksarkivarens forskrift kapittel IX §§ 3-2 og 3-3 utarbeide instruks for system der saksdokumenter blir arkivert elektronisk.
5. Gjøvik kommune må i pakt med arkivforskriften § 3-17 ta uttrekk fra de avsluttede periodene i kommunens sak-/arkivsystemer og deponere disse.
6. Gjøvik kommune må i samsvar med arkivforskriften § 2-10 utarbeide og iverksette rutiner for kvalitetssikring av journal- og arkivdatabasen.

7. Gjøvik kommune må i henhold til arkivforskriften § 4-6 avvikle det eldre depotlokalet.
8. Gjøvik kommune må i samsvar med arkivforskriften § 4-5 innføre rutiner for tilsyn og renhold for depotlokalene.
9. Gjøvik kommune må i pakt med arkivforskriften § 4-7 montere automatisk brannalarm i depotlokalene.
10. Gjøvik kommune må i henhold til arkivforskriften § 4-9 sikre depotlokalene med egen innbruddsalarm.

Fristen for å utbedre pålegg nr. 7 settes til 21.03.16 mens de øvrige påleggene må utbedres innen 20.03.17.

Vi ber om å få tilsendt arkivplan, arkivlister for eldre og avsluttede arkiver som oppbevares i egne lokaler, kassasjonsfrister for arkiver som ikke skal bevares for all tid, instruks for system hvor saksdokumenter arkiveres elektronisk og rutiner for kvalitetssikring av journal- og arkivdatabasen samt skriftlig bekreftelse på at pålegg nr. 5 og 8-10 er utbedret innen 20.03.17. Skriftlig bekreftelse på at pålegg nr. 7 er utbedret imøteses innen 21.03.16.

Avslutningsvis vil vi bemerke at vi bevisst har valgt å ha fokus på avvik og forbedringspunkter, noe som fører til at det som er positivt og bra ikke kommer like tydelig frem i rapporten. Vi håper at våre pålegg og kommentarer kan være til hjelp for det videre arbeidet.

Med hilsen

Vigdis Stensby e.f.
statsarkivar

Thomas Øverby
arkivar

Kopi til:
Fylkesmannen i Oppland Postboks 987 2626 LILLEHAMMER

**Tilsyn med arkivholdet i
Gjøvik kommune**

Endelig tilsynsrapport	
Sak 2014/13242 Dato for tilsyn: 03.02.2015 Sted: Gjøvik rådhus	Rapportdato: 26.02.2015 Utarbeidet av: Thomas Øverby Sigrid Jostad

1	Innledning.....	3
1.1	Bakgrunn for tilsynet.....	3
1.2	Mottatt dokumentasjon.....	3
1.3	Gjennomføring	3
2	Gjøvik kommune	4
2.1	Oppbygging og organisering.....	4
2.2	Arkivtjenesten	Feil! Bokmerke er ikke definert.
2.3	Samarbeid om oppgaver og arkiv.....	6
3	Tilsynsområder	7
3.1	Arkivplan og papirarkiver	7
3.1.1	Bestandsoversikter	7
3.1.2	Bevarings- og kassasjonsplan	8
3.2	Elektroniske arkiver	8
3.2.1	Sak-/arkivsystem	8
3.2.2	Fagsystemer.....	9
3.3	Journalføring og interne dokumenter	10
3.3.1	Kvalitetssikring og arkivering.....	12
3.3.2	Innsyn og offentlig journal.....	13
3.4	Arkivlokaler	13
4	Oppsummering	14

1 Innledning

1.1 Bakgrunn for tilsynet

Statsarkivet i Hamar var på tilsyn hos Gjøvik kommune 03.02.15. Hjemmelsgrunnlaget for Riksarkivarens tilsynsvirksomhet er gitt i lov av 04.12.92 nr. 126 om arkiv (arkivloven) § 7: "Riksarkivaren har rettleiings- og tilsynsansvar for arkivarbeidet i offentlige organ". Dette ansvaret er delegert til statsarkivaren i Hamar for Oppland og Hedmark sin del.

Hensikten med tilsynet er å kontrollere at arkivhold og arkivlokaler er i henhold til kravene i forskrift av 11.12.1998 nr. 1193 om offentlige arkiv (arkivforskriften), samt forskrift av 01.12.1999 nr. 1566 om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver (Riksarkivarens forskrift). Formålet med arkivloven er å sikre arkiver som har omfattende kulturell eller forskningsmessig verdi eller som inneholder rettslig eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon, slik at de kan bli tatt vare på og gjort tilgjengelig for ettertiden. Arkivene skal inneholde nødvendig informasjon og være innrettet slik at de kan gjøres tilgjengelige for nå- og ettertiden. Herunder følger at materialet må bevares med ivaretatt autenticitet og integritet. Tilsynet har et særlig fokus på elektroniske arkiver.

Statsarkivet inspiserte Gjøvik kommunes arkiver sist gang i februar 1996. Det ble da hovedsakelig ført tilsyn med arkivlokalene og de eldre arkivene. I inspeksjonsrapporten påpekt statsarkivet at arkivene i liten grad var ordnet, og at de ikke var tilstrekkelig sikret mot vann- og brannskader.

1.2 Mottatt dokumentasjon

Tilsynet ble første gang varslet i brev til Gjøvik kommune av 12.06.14. Statsarkivet måtte avlyse dette tilsynet som var planlagt i uke 35. Gjøvik kommune fikk igjen varsel om tilsyn 09.12.14. Statsarkivet ba om få tilsendt arkivplan, inkludert arkivrutiner og oversikter over elektroniske system, bevarings- og kassasjonsplan, opplysninger om arkivhold i avtaler om interkommunale samarbeid og statistikk fra kommunens sak-/arkivsystem.

I forbindelse med den første varslingen av tilsyn mottok statsarkivet dokumenter vedrørende prosjektet "Dokumentbehandling og arkiv i Gjøvik kommune", rutinebeskrivelser og kursmateriell. Etter utsending av det andre varsllet mottok vi lenke til arkivplan.no, post- og arkivrutiner, skriveregler for sak-/arkivsystem, to avtaler for interkommunalt samarbeid og vedtak om å gå inn i IKA Opplandene.

1.3 Gjennomføring

Tilsynet ble gjennomført på Gjøvik rådhus, Kauffeldts plass 1.

Fra Statsarkivet i Hamar møtte:

- Sigrid Jostad, arkivar
- Thomas Øverby, arkivar

Fra Gjøvik kommune møtte:

- Ingeborg Røstad, arkivleder
- Anne Britt Søreng, seksjonsleder for servicetorg/sekretariat
- Sigmund Egner, kommunalsjef for stab-støtte

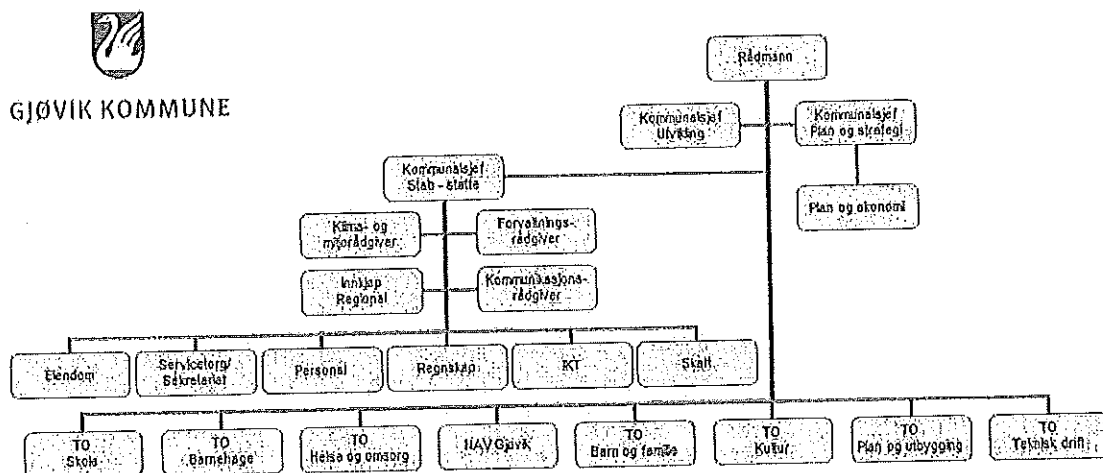
Egner deltok kun på oppstartsmøtet hvor vi gikk gjennom kommunens organisering, arkivtjenesten, overordnet og operativt arkivansvar og arkivhold i interkommunale samarbeid.

2 Gjøvik kommune

2.1 Oppbygging og organisering

Gjøvik kommune ble opprettet i 1861 ved fradeling fra Vardal kommune. I 1964 ble kommunen slått sammen med Vardal, Biri og Snertingdal til Gjøvik kommune. Det bor i overkant av 30.000 innbyggere i Gjøvik. Kommunen har 2407 ansatte fordelt på 1896 årsverk.

Kommunen er organisert i 8 tjenesteområder. Stabs- og støttefunksjonene er organisert i en egen enhet ledet av en kommunalsjef, og det er egne kommunalsjefer for utvikling og for plan og strategi. Dagens administrative organisering ble innført i 2001.

I løpet av første halvår av 2015 vil det komme på plass en ny administrativ organisering. Den nye organisasjonsmodellen er ikke klar, men det legges opp til en inndeling i fem tjenesteområder som skal ledes av hver sin kommunalsjef underlagt rådmannen. Gjøvik kommune definerer seg som ett organ med hensyn til arkivloven. Kommunen innførte felles postmottak og sentralt sakarkiv i 2003.

2.2 Arkivtjenesten

Arkivtjenesten er underlagt seksjonen for servicetorg/sekretariat, som igjen er organisert under kommunalsjefen for stab-støtte. Dette er i tråd med hovedregelen i arkivforskriften § 2-1 om at arkivtjenesten skal være underlagt administrasjonssenheten med ansvar for organets fellessaker. Seksjonsleder er nærmeste leder for arkivtjenesten og har personalansvaret.

Arkivleder er ansatt i full stilling. Hun har arkivfaglig utdanning fra Arkivakademiet og lang erfaring fra arkivarbeid i offentlig sektor. Arkivtjenesten består i tillegg av fire medarbeidere og utgjør til sammen 4,9 årsverk. I løpet av våren skal arkivtjenesten styrkes med 0,9 årsverk. En av arkivmedarbeiderne holder for tiden på med nettbasert arkivutdanning.

Omorganiseringen ventes å få små konsekvenser for arkivtjenesten. I henhold til utkastet til nytt organisasjonskart vil arkiv og sekretariat bli skilt fra servicetorget, og det vil komme på plass et mellomlederledd mellom seksjonsleder og kommunalsjefen.

Arkivtjenesten arbeider utelukkende med arkivrelaterte oppgaver. Unntak er i valgår, da går store ressurser med til avvikling av valg. Fram til nå har arkivleder i stor grad måttet gå inn i den daglige arbeidsrutinen. Med styrket bemanning håper seksjonsleder at arkivleder skal få større mulighet til å arbeide med overordnede arkivoppgaver. Arkivleder ønsker eksempelvis å knytte til seg kontaktpersoner ute i de forskjellige virksomhetene med ansvar for viktige fagsystemer.

Arkivansvaret i organisasjonen er beskrevet i kommunens arkivplan. Rådmannen er tillagt det overordnede ansvaret i tråd med kommuneloven § 23 mens det daglige arkivansvaret er plassert hos seksjonsleder for servicetorg/sekretariat. I tillegg har seksjonslederne/tjenesteområdelederne ansvar for at regler og rutiner for dokumenthåndtering blir fulgt på eget fagfelt. Arkivleder er tillagt fagansvar for alle arkiver i kommunen og skal samordne arkivarbeidet i organisasjonen. Arkivleder opplever å bli hørt og at kommunens øverste ledelse forstår at arkivet er viktig for at organisasjonen skal fungere.

Rollen som arkivansvarlig, jmfør arkivforskriften § 2-1, er delt mellom seksjonsleder, med personalansvar og ansvar for kompetanseheving, og arkivleder som har den arkivfaglige kompetansen. Verken seksjonsleder eller arkivleder har selvstendig myndighet på arkivområdet. Manglende bemyndigelse og knappe ressurser begrenser deres mulighet til å gi føringer for arkivarbeidet utenfor sentralarkivet. Det synes tvilsomt om det daglige arkivansvaret utøves i tråd med intensjonen i lovverket i Gjøvik i dag.

Det er IKT-seksjonen som drifter kommunens elektroniske systemer. Samarbeidet mellom IKT og arkiv beskrives som godt. Initiativet til anskaffelse av nye systemer kommer som regel fra de ulike fagområdene. Saken blir deretter drøftet i et endringsutvalg som består av rådmannen, IKT og representanter for fagområdet. Det er viktig å sørge for at de arkivmessige hensynene blir ivaretatt i slike prosesser. Arkivleder ønsker seg møterett i endringsutvalget slik at arkivet kan involveres på et tidlig stadium.

2.3 Samarbeid om oppgaver og arkiv

Gjøvik kommune opplyser om at de deltar i fire samarbeid med andre kommuner for å løse viktige oppgaver. Arkivplanen skal inneholde informasjon om disse samarbeidene og hvordan de arkivmessige hensynene er ivaretatt. Det finnes flere former for samarbeid, og samarbeidsformen gir føringer for hvordan arkivfunksjonen skal organiseres.

I interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 28 skal vertskommunen ha ansvaret for arkivet. For interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27 må det gjøres en vurdering av om samarbeidet er å betrakte som selvstendig rettssubjekt og derfor skal ha egen arkivtjeneste. Interkommunale samarbeid etter kommuneloven §§ 27 og 28 omfattes av arkivloven. Ved opprettelsen av slike samarbeid skal bestemmelser om hvem som har det overordnede og det daglige arkivansvaret, og hva som skal skje med arkivene når de går ut av daglig bruk eller samarbeidet blir lagt ned, tas inn i samarbeidsavtalen. Arkiver fra samarbeid etter kommuneloven § 28 skal i utgangspunktet leveres til vertskommunens arkivdepot.

Aksjeselskap og samarbeid som er opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskap (IKS), omfattes ikke av arkivloven. Eierkommunene kan likevel bestemme at selskapene skal følge arkivloven.

Kommunen er medlem av IKA Opplandene som er opprettet med hjemmel i kommuneloven § 27. IKA Opplandene er ikke et eget rettssubjekt. I henhold til vedtektene er Oppland fylkeskommune samarbeidets kontorkommune. Fylkeskommunen bidrar med arkivtjeneste for samarbeidet. Det er ikke utarbeidet egen avtale for arkivholdet.

Gjøvik er vertskommune for Interkommunal legevakt. Samarbeidet ble opprettet i 2005 og er hjemlet i kommuneloven § 28. Tjenesten er lokalisert på Gjøvik sykehus. Østre Toten, Vestre Toten, Søndre Land, Nordre Land, Gran og Lunner deltar som samarbeidskommuner. Samarbeidets arkiver er ikke redegjort for i arkivplanen og det er ikke utarbeidet noen avtale om arkivholdet i samarbeidet.

Gjøvik er også vertskommune for Gjøvikregionen innkjøp, hvor Vestre Toten, Østre Toten, Søndre Land og Nordre Land er samarbeidskommuner. Samarbeidet ble opprettet i 2010 med hjemmel i kommuneloven § 28. I henhold til arkivplanen journalføres dokumentene i egen fullelektronisk arkivdel i kommunens sak-/arkivsystem. Avtaler og kontrakter bevares på papir. I samarbeidsavtalen er det ingen bestemmelser vedrørende arkivholdet.

Kommunen deltar i en interkommunal tilsynsførerordning for fosterhjem. Det er uklart hvordan dette samarbeidet er organisert utover at det er Søndre Land som har arbeidsgiveransvaret. Tilsynsrapportene blir arkivert hos den kommunen der barna er fosterhjemsplassert. Ifølge Gjøviks arkivplan journalføres rapportene i fagsystemet Familia og legges i klientmappen. Kommunens representanter var ikke kjent med om det fantes en avtale vedrørende arkivholdet.

Kommunen utfører også arkivtjenester for regionrådet for Gjøvikregionen og samarbeidsrådet for IKT. For sistnevnte samarbeid er det opprettet en egen arkivdel i sak-/arkivsystemet.

Kommunen er medeier i flere IKSer, men det er ikke gitt føringer vedrørende arkiv for disse eller for private som utfører tjenester for kommunen.

Når det gjelder samarbeidet om NAV er det ikke utarbeidet noen avtale vedrørende håndteringen av de kommunale arkivene her. Enkelte arkivrutiner for NAV finnes i kommunens arkivplan.

3 Tilsynsområder

3.1 Arkivplan og papirarkiver

Offentlige organer skal ha en arkivplan. Den skal være oppdatert og vise hva arkivet omfatter og hvordan det er organisert. Arkivplanen skal vise hvilke instruksjer, regler, planer, mv. som gjelder for arkivarbeidet i virksomheten. Kravene til arkivplan finnes i arkivforskriften § 2-2. Arkivforskriftens øvrige bestemmelser stiller konkrete krav til hva som skal være dokumentert i arkivplanen. Arkivplanen er ment å være et verktøy for de ansatte, og skal kunne brukes som et oppslagsverk for rutiner og bidra til å lette gjenfinning. Arkivleder fortalte at de vil gjøre rutinebeskrivelser for arkivsystemer med mer tilgjengelig via kvalitetssikringssystemet EQS, mens selve arkivplanen skal gi oversikt over arkivfunksjonen, organisering, instruksjer, planer og de enkelte arkivene. Denne løsningen forutsetter tydelige referanser mellom arkivplanen og EQS.

Gjøvik kommunes arkivplan ligger på nettstedet arkivplan.no. Arkivleder er klar over at planen er utdatert og har mangler. Kommunen er imidlertid i gang med å utarbeide en ny arkivplan. Arkivplanen på nett inneholder lenker til arkivplaner tilbake til 2001. Kommunens egen rutine fra 2004 for årlig revidering av arkivplanen, og arkivering av den gamle, er ikke fulgt opp. I praksis har det visst seg vanskelig å etterleve bestemmelsen om oppdatering av arkivplanen, grunnet arkivtjenestens kapasitet.

Oppbyggingen av dokumentasjonen på arkivplan.no gjør det vanskelig å skaffe seg en oversikt over hvilke rutiner som er de gjeldende. Enkelte rutinebeskrivelser er gjort kjent i organisasjonen gjennom EQS.

Rutiner for arkivarbeidet og oversikt over arkivmaterialet utgjør de to hoveddelene i en arkivplan. Rutiner for journalføring og arkivering vil bli omtalt i avsnitt 4.2.

Kommunens administrasjonshistorikk framgår ikke av arkivplanen. Informasjon om organisasjonens utvikling kan være til stor hjelp for å finne opplysninger og for å forstå oppbyggingen av arkivene.

3.1.1 Bestandsoversikter

Det heter i arkivlovens § 6 at offentlige organers arkiver skal være ordnet og innrettet slik at dokumentene sikres som informasjonskilder for nåtid og ettertid. En forutsetning for dette er at kommunen har oversikt over arkivbestanden. Arkivplanen til Gjøvik kommune inneholder noe informasjon om kommunens dagligarkiver, men mangler bestandsoversikter for papirarkiver i bortsetningsarkiv og depot.

Papirarkiver må beskrives på serienivå med opplysninger om proveniens, innhold, ordningsprinsipp, periode, fysisk plassering og omfang. Oversikten må omfatte alle serier på papir i både sentraladministrasjonen og de ytre etatene.

Når papirarkivene går ut av daglig bruk skal de settes bort, fortrinnsvis i esker. I henhold til arkivforskriften 3-14 skal arkivstykkene merkes og listeføres ved bortsetting. Arkiver som er ute av daglig bruk og er 25-30 år eller eldre, er å betrakte som eldre arkiver og skal sammen med arkiver etter nedlagte organer, oppbevares i arkivdepot, jmfør arkivforskriften § 4-2. Om ikke arkivene er ordnet og listeført ved bortsetting, må dette i henhold til arkivforskriften § 5-4 skje ved overføring til depot. Kun bortsettingsarkiv fra de siste årene er listeført.

Papirarkivene fram til 1980 er deponert hos IKA Opplandene på Lillehammer. I 2013 var den totale mengden deponerte arkiver 552 hyllemeter. Kun 41 av 552 hyllemeter arkiv ved IKA Opplandene er listeført. IKA Oppland arbeider kontinuerlig med å listeføre medlemskommunenes deponerte arkiver, og har løpende dialog med statsarkivet. Det er gjort avtale om at de deponerte arkivene skal listeføres innen 01.01.2018. Vi ber om at eksisterende bortsettings- og depotlister må legges ved arkivplan og at alle bortsettingsarkiv blir listeført etter arkivforskriftens § 3-14.

3.1.2 Bevarings- og kassasjonsplan

I 2014 kom det nye bestemmelser om bevaring og kassasjon for kommunal sektor. Disse er å finne i Riksarkivarens forskrift kapittel IV. Ifølge § 4-5 skal kommunene utarbeide en kassasjonsplan for arkivmateriale som ikke skal bevares for all tid. Gjøvik kommune har ikke en bevarings- og kassasjonsplan (B/K-plan). Å utarbeide BK-plan krever en kartlegging av kommunens elektroniske og papirbaserte arkivmateriale, noe som bør gjøres som en del av arbeidet med arkivplanen og i samarbeid med de ansatte i kommunens ulike virksomheter. I denne sammenheng må sosiale medier og annen elektronisk kommunikasjon tas stilling til. Å utarbeide en kassasjonsplan er en omfattende oppgave. Gjøvik kommune kan med fordel samarbeide med andre kommuner og/eller IKA Opplandene om dette.

3.2 Elektroniske arkiver

3.2.1 Sak-/arkivsystem

I henhold til arkivforskriften § 2-6 skal offentlige organer ha en eller flere journaler for registrering av dokumenter i organets saker. Alle system med journalfunksjoner skal være oppgitt i arkivplanen. § 2-9 fordrer at elektronisk journalføring normalt skal skje i et arkivsystem som følger Noark-standarden. Gjøvik kommune benytter sak-/arkivsystemet ESA versjon 7.0. Seks av systemets arkivdeler er fullelektroniske, med oppstart i 2007. For de øvrige elleve arkivdelene bevares saksdokumentene på papir. Før 1988 hadde kommunen papirjournal. I perioden fram til 1992 journalførte kommunen i UNIK og deretter KontorSak. Arkivplanens redegjørelse for journalføringssystemer synes å være mangelfull.

Organet kan etter arkivforskriftens § 2-13 arkivere saksdokumenter elektronisk. Elektronisk arkivering av saksdokumenter krever at det benyttes fullgode systemer, at det er utarbeidet rutiner og at riktig dokumentlagringsformat brukes. Særlig viktig for elektronisk arkivering av

saksdokumenter er Riksarkivarens forskrift kapittel IX, som sier hvilke instruks og retningslinjer som må være på plass for at virksomheten skal ha et godkjent elektronisk arkiv. I pakt med §§ 3-1 og 3-2 skal arkivplanen inneholde en oversikt over arkivstrukturen og arkivdelene i det elektroniske arkivsystem samt opplysninger om eventuell blanding av papirbasert og elektronisk arkivering. Arkivplanen har en liste over fullelektroniske og papirbaserte arkivdeler i ESA fra 2011.

Det framgår ikke av arkivplan om det finnes en plan for drift ved lengre nedetid for ESA, eller om de ulike arkivsystemene driftes eksternt eller internt. Arkivplanen inneholder ingen instruks for vedlikehold av avsluttet elektronisk arkivmateriale inntil overføring til depot eller beskrivelse (konfigurasjonsdokument) av oppbygging og bruk av det elektroniske arkivet. Arkivplanen inneholder heller ingen instruks for administrasjon og tilgangsstyring av elektronisk arkivsystemer.

Gjøvik kommune må utarbeide en instruks etter §§ 3-2 og 3-3 for elektronisk arkivering av saksdokumenter, som skal beskrive oppbygning, bruk, ansvar og rutiner for systemene. Instruksen kan være ganske kortfattet, og bør knyttes til arkivplanen som et vedlegg.

I henhold til kapittel 4 i normalinstruks for arkivdepot i kommuner og fylkeskommuner skal elektronisk arkivmateriale bevares i form av uttrekk. Om kommunen vil bevare elektroniske arkiver på annen måte, må et alternativt opplegg for bevaring legges fram for Riksarkivaren. Arkivforskriften § 3-17 fordrer at det skal tas uttrekk fra avsluttede perioder for deponering. Gjøvik har ikke deponert uttrekk fra ESA eller eldre sak-/arkivsystemer.

Arkiv skal periodiseres, dette er hjemlet i arkivforskriftens § 3-12. Etter sist periodisering i 2007 har ikke kommunens rutine om periodisering med fem års intervall blitt fulgt opp. Plan for periodisering og uttrekk må nedfelles i arkivplan og følges opp.

3.2.2 Fagsystemer

En hovedutfordring for alle arkivskapere er å sikre at bevaringsverdige elektroniske arkiver blir bevart for framtida. Bevaring av elektroniske arkiver krever aktiv inngripen, og kommunen må være problemstillingen bevisst for å unngå arkivtap. Om arkiver forsømmes og går tapt, er dette å betrakte som uhjemlet kassasjon og brudd på arkivlovens § 9. En forutsetning for ansvarlig forvaltning av kommunens elektroniske arkiver er fullstendig oversikt over de elektroniske systemene.

Det framgår av arkivforskriften § 2-4 at elektronisk arkiv er et vidt begrep som rommer langt mer enn sak/arkivsystemer. Også kommunens fagsystemer og databaser er å betrakte som arkiv, og arkivleder har følgelig ansvaret for å ivareta dokumentasjon fra disse systemene. Arkivforskriften § 2-2 stiller et generelt krav om at arkivplanen skal inneholde en beskrivelse av alle elektroniske arkiv. Arkivforskriften § 2-14 gir i tillegg pålegg om at elektronisk arkivmateriale utover systemer for elektronisk arkivering av saksdokument, skal dokumenteres på en slik måte at materialet kan brukes også etter at det er overført til arkivdepot. Dokumentasjonen av systemene må omfatte en teknisk beskrivelse av selve systemet og informasjon om dets rolle i saksbehandlingen og hvordan det brukes.

Saksdokumenter kan journalføres i fagsystemer som er utviklet for bestemte fagfelt. I henhold til arkivforskriften § 2-6 skal arkivplanen innebære en fullstendig og oppdatert oversikt over alle systemer som brukes til journalføring og eventuelle andre former for registrering av dokument.

Arkivplanen har mangler med hensyn til beskrivelsene av virksomhetens fagsystemer. Det er vedlagt en oversikt fra datatjenesten som omfatter hundre ulike systemer med opplysninger om navn, bruksområde, systemansvarlig og teknisk ansvarlig. Hvilke systemer som inneholder bevaringsverdig informasjon kommer ikke fram.

I kommuneundersøkelsen fra 2013 oppgir kommunen at de benytter ti fagsystemer. I arkivplanen er ti elektroniske systemer beskrevet i dedikerte skjema. Fagsystem som Visma Familia, Socio, Gerica og IMDI er ikke nevnt i denne oversikten, men blir ifølge postrutinene brukt i Gjøvik kommune. Eldre systemer er det heller ikke gitt en oversikt over, for eksempel overformynderiets nylig avsluttede fagsystem "Flexisoft".

Kommunen må sørge for at fagsystemer tilfredsstiller de kravene som er satt til journalføring i arkivforskriften §§ 2-6 og 2-7. PPT og logoped bruker systemet HK-data til journalføring uten at det kommer tydelig fram om dokumentene lagres elektronisk eller på papir. Systemet er ikke å finne i oversikten over Noark-godkjente systemer på Arkivverkets hjemmesider. Det følger av riksarkivarens forskrift kapittel IX § 2-1 at saksdokumenter ikke kan arkiveres elektronisk i fagsystemer før de er godkjent av Riksarkivaren. Dersom kommunen ikke er i stand til å innfri krav i nevnte forskrifter kan saksdokumenter tilknyttet ulike system lagres på papir.

Riksarkivarens forskrift kapittel IX gjelder for alle systemer hvor saksdokumenter arkiveres elektronisk. Det må utarbeides tilsvarende instruks for disse fagsystemer, som for ESA (kap. 3.2.1).

Som en del av arbeidet med arkivplanen bør kommunen foreta en fullstendig kartlegging av sine fagsystemer, noe som krever samarbeid fra de ulike virksomhetsområdene. Det må deretter gjennomføres en bevarings- og kassasjonsvurdering av systemene, slik at kommunen får oversikt over hvilke systemer som må prioriteres med tanke på uttrekk for deponering. Gjøvik kommune må sørge for langtidsbevaring (uttrekk) av bevaringsverdige fagsystemer etter arkivforskriftens § 3-17.

3.3 Journalføring og interne dokumenter

Arkivansvaret innebærer plikt til å arkivere all dokumentasjon skapt i virksomheten med unntak av dokumentasjon som kan arkivbegrenses. Offentlige virksomheter har journalføringsplikt for dokumenter som er kommet inn til eller blitt sendt ut fra virksomheten, som er gjenstand for saksbehandling og har verdi som dokumentasjon.

Sentraladministrasjonen, boliglånskontoret, omsorgssentrene, skolene, helse- og sosialetaten, kulturetaten, landbrukskontoret, rådmannskontoret, teknisk etat og økonomiseksjonen journalfører i ESA. Systemet har flere arkivdeler for sakarkiv lagt etter arkivnøkkelen fra KS,

gårds- og bruksnummerarkiv, personalmapper og klientmapper for spesialundervisning og skole. Ifølge arkivleder har ESA 250 brukere, hvorav 200 er aktive. Enkelte kontorer journalfører i tillegg i egne fagsystemer. Fagsystemene behandles i avsnitt 4.2.2.

All journalføring skjer ikke i ESA eller andre Noark-godkjente systemer. I skolesektoren brukes eksempelvis excel til journalføring, bortsett fra elevmapper og personalsaker som registreres i ESA. Exceljournal og tilhørende saksdokumentene arkiveres på papir. Dokumentene kommer ikke på offentlig journal.

Skriftlige rutiner for post og journalføring er på plass, med noen unntak. Det er ikke oppgitt rutiner for journalføring av SMS eller andre elektroniske kommunikasjonsmåter, for eksempel facebook eller samhandlingsløsninger som sharepoint. Arkivtjenesten har tidligere fått tilgang til prosjekthotell i en byggesak, for å kunne importere dokumenter til ESA.

Arkivplanen inneholder lite informasjon om det arkivarbeidet som foregår utenfor det generelle sak-/arkivsystemet, ut over å referere at klient-/pasientpost skal journalføres av de som er autorisert for dette i egne postjournaler tilknyttet fagsystemene. Det er behov for å utvikle rutiner, for eksempel PPT, logoped, barnevern og NAV.

Vi har fått tilsendt statistikk basert på kontrollseek i kommunens sak-/arkivsystem. Det er et stort etterslep på journalposter og saker som ikke er avsluttet. Systemet gir dermed ikke et presist bilde av saksbehandlingen eller status for arkivarbeidet.

For Gjøvik kommune fordeler journalførte dokumenter seg slik for de siste fire årene (per 31.10.2014):

	I	U	N og X
2011	9500	8400	5200/210
2012	11600	9500	4900/280
2013	12700	13900	6300/220
2014	14200	15500	27100/190

Tabell 1. Journalførte dokumenter fordelt på type.

I – innkommende dokumenter

U – utgående dokumenter

N – interne dokumenter med oppfølging

X – interne dokumenter uten oppfølging

I henhold til oversendt statistikk står 10900 journalposter i status F, 15000 i status E og 3700 i status R. 8900 saker er under behandling mens 5400 saker er avsluttet. Kommunen påpeker at problemer med ESAs integrasjon mot Visma Ansatt er årsaken til det høye antallet journalposter i status F og E.

E-post adressert direkte til saksbehandler utgjør en risiko for arkivtap. Arkivplanen har en rutine for oversendelse av e-post til et eget mottak for journalføring av arkivtjenesten. Alle

saksbehandlere har vært på kurs, og kommunen har den siste tiden jobbet aktivt med opplæring av alle ansatte. Det er vanskelig å kontrollere i hvilken grad de ansatte etterlever rutinene i arkivplanen. Ifølge kommunen indikerer deres eget søk i e-postsystemene at det fremdeles er rom for forbedring når det gjelder arkivfangst av arkivverdig e-post.

I henhold til arkivforskriften § 2-6 kan organinterne dokumenter, med de unntak som oppgis i bestemmelsen, holdes utenfor journalen. Om dokumentene er arkivmateriale etter definisjonen i arkivloven § 2, skal de likevel arkiveres, og saksbehandlerne må være dette bevisst for å unngå arkivtap. I et fullelektronisk sak-/arkivsystem kan man velge mellom å registrere interne notater i systemet uten å journalføre dem, beskrevet som logging i Noark4, eller å journalføre de interne dokumentene på lik linje med inn- og utgående dokumenter. Interne dokumenter journalføres ifølge arkivtjenesten. Dette bekreftes ved søk i ESA. Ved å journalføre dokumentene legger organet godt til rette for gjenfinning og bidrar til offentlighet i forvaltningen, og det er denne løsningen som er blitt anbefalt av Riksarkivaren. Kommunen bør vurdere å utarbeide en egen skriftlig rutine for arkivering av interne notater, for å sikre at saksbehandlere ivaretar kommunens dokumentasjonsbehov.

3.3.1 Kvalitetssikring og arkivering

Kommunen har etter arkivforskriftens § 2-10 et ansvar for at journal- og arkivdatabasene kvalitetssikres. Når fullelektronisk arkiv innføres blir arkivtjenestens kontrollfunksjon sentral, og rutiner for å ivareta dette ansvaret må skriftliggjøres. Det er av stor betydning at offentlige arkiver gjenspeiler handlinger og vedtak, både for kommunens egen del og for samfunnet for øvrig.

Arkivplanen omtaler kort arkivtjenestens ansvar for å kvalitetssikre journalen og arkivet, men har ingen skriftlig rutine for den daglige gjennomføring av kvalitetssikringen. Arkivleder forteller at det utføres søk på poster i M og S daglig, og poster i R ukentlig. Dette er viktig siden journalpostene må settes i enten E eller J før de kommer på postjournal. Saksbehandlere har selv ansvar for å ferdigstille journalposter til E eller F og sette saker i F. Per i dag følger ikke alltid ESA-brukerne opp arkivrutinene for avslutning av journalposter og saker.

Når dokumenter blir stående i status R eller F over lenger tid, kan det oppstå tvil om hvorvidt dokumentene er sendt ut uten å være journalført eller om de inngående brevene ennå ikke er besvart. Sak-/arkivsystemet speiler ikke status i saksbehandlingen i den grad det burde, og dokumenter er ikke fryst i arkivformat. Løpende avslutning av journalposter og saker er viktig for at det på sikt skal være enkelt å foreta periodisering og uttrekk for langtidsbevaring.

I tillegg til de daglige rutinene, skal kommunen også følge opp saksbehandlingen med restansekontroll etter arkivlovens § 3-7. Restanselister skal i henhold til arkivplanen fra 2008 sendes en gang i året, og ansvaret for å lukke restanser ligger hos saksbehandler. Restanselister ble sist sendt til de ulike sektorlederne i 2009, men restanselistene ble i liten grad fulgt opp av lederne. Arkivtjenesten mangler kapasitet til oppgaven, og arkivleder har heller ikke direkte myndighet ovenfor sektorledere og saksbehandlere.

3.3.2 Innsyn og offentlig journal

I henhold til arkivplanen gjør arkivtjenesten en foreløpig offentlighetsvurdering av inngående dokumenter før de fordeles til saksbehandler. Det er saksbehandler som har ansvaret med å offentliggjøre egne dokumenter. Offentlig journal legges ut to dager etter journalføring. Det er utarbeidet en egen rutine for innsynskrav, og innsynskrav fra postlisten journalføres. Arkivplanen inneholder ikke rutiner for innsynskrav for det eldre materiale som er oversendt IKA Opplandene. Rutinen kan med fordel utarbeides og gjøres kjent i organisasjonen.

3.4 Arkivlokaler

Kommunen har tre arkivlokaler i kjelleren på rådhuset. To av rommene er plassert rett under arkivtjenestens kontorer og ble bygget i perioden 2001-2002. Her oppbevares det arkiver tilbake til 1980. Et av lokalene fungerer i tillegg som dagligarkiv for sentralarkivet. Det tredje rommet er et eldre lokale som inneholder regnskapsbilag, noe arkivmateriale fra rådmannskontoret samt arkiver fra helsestasjonen og det gamle sosialkontoret. I rommet finnes det også store mengder dokumenter som antas å være kassable. I henhold til Arkivverkets kommunearkivundersøkelse fra 2013 hadde kommunen 380 hyllemeter bortsettings- og depotarkiver i egne lokaler.

Kommunen sendte inn bygningsfaglig rapport for de tre lokalene 21.11.11. Statsarkivet har ikke fulgt opp funnene i rapporten i påvente av stedlig tilsyn. Ifølge rapporten manglet samtlige lokaler fast tilsyn, renhold og innbruddsalarm. Kommunen rapporterte i tillegg at det eldste lokalet var flomutsatt, hadde vannrør og reoler av brennbart materiale og at døra inn til rommet verken var selvlukkende eller brannklassifisert.

I henhold til arkivforskriften § 4-2 skal eldre og avsluttede arkiver oppbevares i spesialrom for arkiv. Eldre arkiver er arkiver over 25-30 år mens avsluttede arkiver er arkiver fra nedlagte organer. Bortsettingsarkiv skal helst plasseres i spesialrom for arkiv, men kan oppbevares i vanlige arkivlokaler dersom det er i hyppig bruk. Det ble oppbevart eldre arkiver i alle de tre rommene og de må følge tilfredsstillende kravene til spesialrom.

Så vidt vi kunne se under befaringen hadde ikke de to nyeste lokalene automatisk brannvarsling. Utover de manglene som er beskrevet i bygningsfaglig rapport, ble det ikke påvist øvrige avvik fra kravene til arkivlokaler i arkivforskriftens kapittel 4. I lokalene ble det målt en temperatur på henholdsvis 20° og 18° og en relativ luftfuktighet på 21 % og 23 %. Den relative luftfuktigheten er noe lavere enn anbefalt.

Døra inn til det tredje rommet var en hvelvdør uten dørpumpe og brannklassifisering. Lokalet hadde flere reoler av tre og store gjennomgående vannrør. Arkivleder kunne fortelle at rommet var blitt rammet av flom flere ganger. I henhold til arkivforskriften § 4-6 skal ikke rom som man vet kan være truet av flom eller oversvømmelse benyttes som arkivlokale. De bevaringsverdige arkivene som oppbevares her må flyttes til lokaler som oppfyller arkivforskriftens krav til oppbevaring av eldre og avsluttede arkiver. Regnskapsbilagene må flyttes til rom som tilfredsstiller de generelle kravene til arkivlokaler. I dette arbeidet må kommunen være oppmerksom på eventuelle fuktskadede arkiver.

4 Oppsummering

Statsarkivets tilsyn med arkivholdet i Gjøvik kommune har avdekket at kommunen bryter arkivloven med forskrifter på en rekke områder. Kommunen vil få pålegg om å utbedre de manglene som har kommet fram gjennom tilsynet.

Gjøvik kommunes arkivplan er mangelfull i en rekke henseender, og må i henhold til arkivlovens § 2-2 oppdateres. Hovedhensikten med arkivplanen er å gi oversikt over organets arkivmateriale og rutinene for arkivarbeidet. Det er betydelige mangler i oversikten over papirarkiver, det være seg både dagligarkiver, bortsettingsarkiver og eldre og avsluttede arkiver. De elektroniske arkivene er i liten grad beskrevet og dokumentert. Arkivplanen har også mangler med hensyn til rutinebeskrivelser for arkivarbeidet. Det finnes eksempelvis ingen rutiner for kvalitetssikring av det elektroniske sak-/arkivsystemet eller for arkivarbeidet som skjer utenfor ESA. Kommunen må utarbeide instruksjoner for systemene hvor saksdokumenter arkiveres elektronisk. Som en del av arbeidet med arkivplanen må det utarbeides en plan for bevaring og kassasjon.

Det må deponeres uttrekk fra de avsluttede periodene fra ESA i tråd med regelverket.

Gjøvik kommune må sørge for at bortsettingsarkiver og eldre og avsluttede arkiver oppbevares forskriftsmessig. Det ene av kommunens tre bortsettings- og depotlokaler har i dag betydelige mangler i forhold til regelverket.

Gjøvik kommune**RIKSREVISJONENS UNDERSØKELSE AV KOMMUNENS
LÅNEOPPTAK OG GJELDSBELASTNING**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	16.04.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Sammendrag av rapporten i plakatform
2. Refser lokalpolitikerne (artikkel i Kommunal Rapport 19/2-15)
3. Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning, Dokument 3:5 (2014-2015)

Vedlagt:

Vedlegg 1
Vedlegg2
Ikke vedlagt

FORSLAG TIL VEDTAK:

Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget ønsker en best mulig forståelse for kommunens økonomiske stilling. I den forbindelse fremlegges Riksrevisjonens undersøkelse av kommunens låneopptak og gjeldsbelastning til orientering. Rapporten ble overlevert Stortinget i februar 2015.

Enkelte av funnene kan være av interesse å ta med seg ved behandlingen av årsregnskapet for 2014, der også rådmannens årsmelding/årsrapport er gjenstand for gjennomgang. Det tenkes her særlig på rapportens funn om at kommunestyrene «får lite informasjon om gjeldsbelastningen i de sentrale styringsdokumentene».

Nedenfor følger et kort sammendrag av rapporten:

Bakgrunn og mål for undersøkelsen

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere om kommunenes gjeldsbelastning er økonomisk bærekraftig.

Bakgrunnen for undersøkelsen er at gjeldsnivået i kommunene har økt kraftig de siste ti årene. Det økte gjeldsnivået innebærer at en stadig større del av kommunenes økonomiske ressurser må benyttes til å betjene gjeld. Gjeldsoppbyggingen har også ført til at kommunenes økonomi er blitt mer sårbar for rente-økninger. Dersom rentenivået øker kan gjeldsbelastningen bli krevende for kommuneøkonomien og påvirke kommunenes muligheter til å ivareta den nasjonale politikken på vesentlige velferdsområder.

Hovedfunn

- Om lag hver sjettede kommune hadde i 2013 en kombinasjon av høy gjeld og lite økonomisk handlingsrom.
- Det er risiko for at flere kommuner kan få en lite bærekraftig gjeldsbelastning på sikt.
- Kommunestyrene i kommunene med høyest gjeldsnivå får lite informasjon om gjeldsbelastningen i de sentrale styringsdokumentene.
- Fylkesmannens veiledning og kontroll bidrar i begrenset grad til at kommunenes gjeldsbelastning blir økonomisk bærekraftig.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementets virkemiddelbruk er i liten grad innrettet mot å følge opp kommuner som kan utvikle en lite bærekraftig gjeldsbelastning.

Anbefalinger

Riksrevisjonen mener at det er behov for tiltak som kan bidra til en mer bærekraftig gjeldsbelastning, slik at kommunene kan betjene gjelden på kort og lang sikt uten at det får konsekvenser for tjenestetilbudet for nåværende og framtidige innbyggere.

Riksrevisjonen anbefaler at Kommunal- og moderniseringsdepartementet

- iverksetter tiltak som bidrar til at kommunestyrene får tilstrekkelig informasjon om gjeldsbelastningen gjennom økonomiplan, årsbudsjett og årsrapport, slik at disse dokumentene kan fungere som effektive styringsverktøy for kommunestyrenes prioriteringer.
- vurderer om Fylkesmannens virkemidler i større grad kan bidra til å sikre en god kontroll og oppfølging av at kommunenes gjeldsbelastning er bærekraftig.
- vurderer om kommunelovens bestemmelser i tilstrekkelig grad bidrar til å sikre at kommunenes gjeldsbelastning er økonomisk bærekraftig.

Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning

BAKGRUNN OG MÅL FOR UNDERSØKELSEN

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere om kommunenes gjeldsbelastning er økonomisk bærekraftig.

Bakgrunnen for undersøkelsen er at gjeldsnivået i kommunene har økt kraftig de siste ti årene. Det økte gjeldsnivået innebærer at en stadig større del av kommunenes økonomiske ressurser må benyttes til å betjene gjeld. Gjeldsoppbyggingen har også ført til at kommunenes økonomi er blitt mer sårbar for renteøkninger. Dersom rentenivået øker kan gjeldsbelastningen bli krevende for kommuneøkonomien og påvirke kommunenes muligheter til å ivareta den nasjonale politikken på vesentlige velferdsområder.

Hovedfunn

- Om lag hver sjette kommune hadde i 2013 en kombinasjon av høy gjeld og lite økonomisk handlingsrom.
- Det er risiko for at flere kommuner kan få en lite bærekraftig gjeldsbelastning på sikt.
- Kommunestyrene i kommunene med høyest gjeldsnivå får lite informasjon om gjeldsbelastningen i de sentrale styringsdokumentene.
- Fylkesmannens veiledning og kontroll bidrar i begrenset grad til at kommunenes gjeldsbelastning blir økonomisk bærekraftig.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementets virkemiddelbruk er i liten grad innrettet mot å følge opp kommuner som kan utvikle en lite bærekraftig gjeldsbelastning.

Utvikling i inntekter og gjeld, 2004–2013, faste 2013 priser*

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Økning
Brutto driftsinntekter i mrd. kroner**	209	218	233	244	254	274	280	294	313	322	54 %
Netto lånegjeld i mrd. kroner***	124	136	143	155	171	188	203	217	233	244	97 %
Gjeldsnivå	60 %	63 %	62 %	64 %	67 %	69 %	73 %	74 %	74 %	76 %	76 %

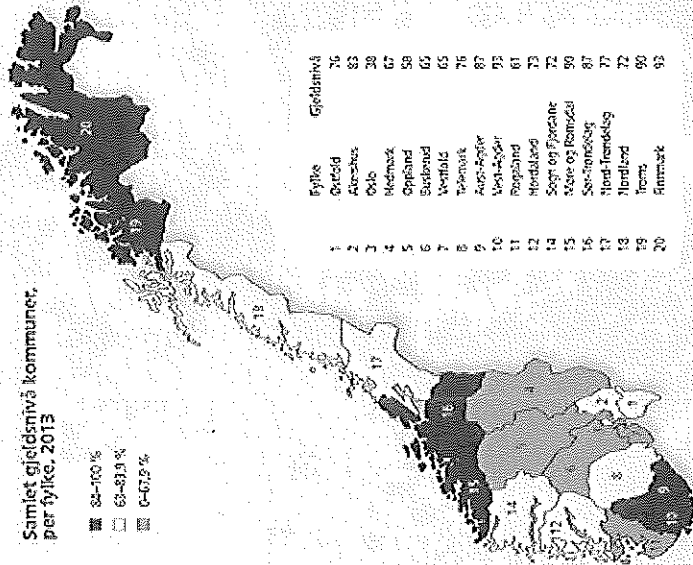
* Tallene er omregnet til fast 2013-verdi ved hjelp av Norges Bank's prisindeks.

** Brutto driftsinntekter er summen av skatteinntekter (rammeløst og andre overføringer), skatteinntekter, salgs- og leieinntekter og inntekter fra andre kommuner.

*** Netto lånegjeld er langsiktig gjeld (eksklusive pensjonforpliktelser) fratrukket totale utlån (forbindingslån og utlån av egne midler) og ubrukte lånemidler.

Kilde: SSB (KOSTRA), Kansen, Inntekt utenom Oslo

Samlet gjeldsnivå kommuner per fylke, 2013

Fylke	Gjeldsnivå
Oslo	76
Akershus	83
Oslo	38
Hedmark	67
Oppland	58
Sørlandet	65
Vestfold	65
Telemark	76
Aust-Agder	87
Vest-Agder	93
Møre og Romsdal	61
Hordaland	73
Sogn og Fjordane	72
Nore og Trøndelag	90
Sør-Trøndelag	87
Trøndelag	77
Nordland	72
Finnmark	90
Finnmark	93

Anbefalinger

Riksrevisjonen mener at det er behov for tiltak som kan bidra til en mer bærekraftig gjeldsbelastning, slik at kommunene kan betjene gjelden på kort og lang sikt uten at det får konsekvenser for tjenestetilbudet for nåværende og framtidige innbyggere.

Riksrevisjonen anbefaler at Kommunal- og moderniseringsdepartementet

- iverksetter tiltak som bidrar til at kommunestyrene får tilstrekkelig informasjon om gjeldsbelastningen gjennom økonomiplan, årsbudsjett og årsrapport, slik at disse dokumentene kan fungere som effektive styringsverktøy for kommunestyrenes prioriteringer.
- vurderer om Fylkesmannens virkemidler i større grad kan bidra til å sikre en god kontroll og oppfølging av at kommunenes gjeldsbelastning er bærekraftig.
- vurderer om kommunelovens bestemmelser i tilstrekkelig grad bidrar til å sikre at kommunenes gjeldsbelastning er økonomisk bærekraftig.

VEDLEGG 1

Refser lokalpolitikkerne

En av seks kommuner låner over evne. - Lokalpolitikkerne bør interessere seg mer for kommunens økonomi og **SE LENGRE ENN FIRE ÅR** fram i tid, mener riksrevisor Per-Kristian Foss.

Lokalpolitikere har ofte ikke godt nok beslutningsgrunnlag for politiske vurderinger av låneopp- tak, ifølge Riksrevisjonens undersøkelser. Riksrevisoren mener det er lokalpolitikkerne som til slutt og sist har ansvaret for at en kommune ikke lenger har økonomisk handlingsrom.

- Interessen for økonomi i et kommunestyre er vel ikke alltid på topp, sier han til Kommunal Rapport.

Kutt i velferden

Riksrevisoren legger ikke skjul på at han er bekymret. Spesielt for rundt 30 kommuner som scorer svært lavt i Riksrevisjonens undersøkelse om kommunenes låneopp- tak og gjeldsbelastning.

- De har kombinasjon av høy gjeld, driftsunderskudd og null disposisjonsfond. Da er det grunn for en rådmann og peke på at ytterligere gjeldsøkning for kommunen kan bety kutt i velferden dersom renta øker, sier Foss til Kommunal Rapport.

Hvis renta går opp 1 prosent poeng om ett år, kan innbygg- gerne i disse kommunene vente

seg dårligere vei, skole, helsetje- nester og eldreomsorg, advarer Riksrevisjonen.

Vil ha gjeld på valgmøte

Riksrevisjonens undersøkelse viser blant annet at gjeldsnivå- et i kommunene har økt kraftig de siste ti årene, fra 60 til 76 pro- sent av inntektene. Høyt gjelds- nivå, svakt driftsresultat og lavt disposisjonsfond innebærer føl- ge Riksrevisjonen at hver sjet- te kommune er sårbar ved svikt i inntekter eller renteøkninger på lån. Disse kommunene har til sammen i underkant av 1 million innbyggere.

I likhet med politikkerne bør disse innbyggerne, særlig i valg- kampen, begynne å interessere seg for kommunens økonomiske situasjon, mener Foss.

- Gjelden og muligheten for å betjene den ville jeg satt opp på et valgmøte, uavhengig av parti. Det burde vært et tema hvordan det egentlig står til med kommu- nen.

Store ambisjoner

Foss mener rapporten viser store

ambisjoner i kommunestyrene.

- Men det som er rådmannens plikt er å advare og være tydelig på økonomiske konsekvenser av høy gjeld.

- Hvem har ansvaret for at det har gått så på slakke i noen kom- muner?

- Det er til sjvende og sist kom- munestyret selv.

- Hvorfor skal Riksrevisjonen legge seg bort i kommunal lånepo- litikk. Er ikke dette et lokalt anlig- gende?

- Jo, vi er ikke ute etter å set- te noe tak på låneopp- tak. Men loven sier også at det er Kommu- naldepartementets ansvar å påse at utviklingen ikke går for langt, sier Foss.

Staten får kritikk

Og her har departementet og Fyl- kesmannen ikke gjort god nok jobb, ifølge Riksrevisjonen: De har begge for svake virkemidler overfor kommunenes økonomi- stryking.

Riksrevisjonen anbefaler der- for at departementet iverksetter tiltak slik at kommunenes øko- nomiplan, årsbudsjett og årsrap-

port gir tilstrekkelig informasjon til kommunestyrene.

- Det burde vært laget en vei- leder til rådmennene for økono- misk orientering til kommu- nestyret, utdyper Foss.

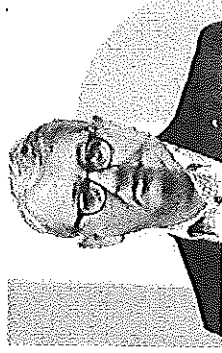
Departementet bør ifølge re- visjonen også vurdere om fyl- kesmennenes virkemidler i stør- re grad kan bidra til god kontroll og oppfølging av kommunens gjeldsbelastning.

- Hvorfor fungerer ikke Fylkes- mannens budsjettkontroll godt nok?

- Fordi Fylkesmannens kapa- sitet ikke alltid er avpasset øko- nomiske forhold i fylket. Fylker med 40 kommuner hvor omtrent halvparten er sterkt utsatt, tren- ger mer kompetanse på dette enn det Fylkesmannen i Vestfold og Akershus gjør. Kapasiteten er ikke tilpasset.

- Hvem er det som bør bestemme om kommunene skal få ta opp lån eller ikke?

- Kommunestyret. Det foreslår jeg ingen endringer på.

- Det burde vært laget en veileder til rådmennene for økonomisk orientering til kommunestyret, mener riksrevisor Per-Kristian Foss.

EKSTRA SÅRBARE KOMMUNER

Disse kommunene kommer særlig dårlig ut i Riksrevisjonens undersøkelse: **Moskenes, Roan, Askøy, Vadsø, Volda, Høita- len, Ålesund, Steigen, Lærdal, Sykkylven, Notodden, Lenvik, Skånland, Selje, Fræna, Høyran- ger, Årdal, Øksnes, Frosta, Hal- den, Grue, Nesset, Brønnøy, Vågan, Ballangen, Nedre Elker og Røros.**

Rangeringen er gjort ut fra KOSTRA 2013.

LISA RYPPENG, 958 94 574

lisa@kommunal-rapport.no

Vedlegg 2

Gjøvik kommune**ÅRSREGNSKAP 2014 FOR GJØVIK KOMMUNE –
KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	16.04.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Revisjonsberetning for 2014
2. Årsregnskapet 2014 for Gjøvik kommune
3. Rådmannens årsrapport for 2014

Vedlagt:

- Ja (ettersendes, evt. legges frem i møtet)
Ja (sendes direkte fra kommunen)
Ja (sendes direkte fra kommunen)

FORSLAG TIL VEDTAK:**KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL GJØVIK KOMMUNES
ÅRSREGNSKAP FOR 2014**

Kontrollutvalget har behandlet Gjøvik kommunes årsregnskap for 2014. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsrapport for 2014.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og presentasjoner i kontrollutvalgets møte av kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen ved rådmann og økonomisjef.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en "ren" revisjonsberetning, uten noen forbehold eller presiseringer fra revisors side.

Kontrollutvalget på sin side har følgende kommentarer:
(fylles evt. ut i møtet)

-
-

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert xx. april 2015, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2014.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalgets oppgaver vedr. årsregnskapet:

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med kommunens årsregnskap fremgår slik at Forskrift om kontrollutvalg:

§ 6 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor.

§ 7 Uttalelse om årsregnskapet

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidnok til at det kan tas hensyn til den, før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget.

Kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet:

Årsregnskap og rådmannens årsrapport er vedlagt saken (utsendt direkte fra kommunen). Det legges opp til en gjennomgang av dokumentene i møtet. I den forbindelse er det lagt opp til følgende presentasjoner i møtet:

- Revisor/Innlandet Revisjon IKS er invitert til møtet til å orientere om revisjonsarbeidet og presentere revisjonsberetningen.
- Rådmannen og kommunens regnskapsansvarlig er invitert til å presentere årsregnskapet og rådmannens årsrapport. I likhet med tidligere år er det bedt om at kontrollutvalget minimum blir orientert om følgende:
 1. *Kommunens resultat og økonomiske situasjon.*
 2. *Vesentlige regnskapsmessige og avgiftsmessige problemstillinger i årets regnskap.*
 3. *Vesentlige avvik i forhold til planer/budsjett/vedtak.*
 4. *Overordnet intern kontroll og styring - økonomiområdet.*

Tidligere kommunikasjon med revisor gjennom året er også en del av grunnlaget for saken. Det vises her til:

- *Presentasjon av revisjonsplan/revisjonsstrategi for revisjon av regnskapet for 2014 (høsten 2013)*

Samlet skal dette kunne gi kontrollutvalget et forsvarlig grunnlag til å utforme en uttalelse til årsregnskapet.

Det foreligger ingen standard for hvordan kontrollutvalgets uttalelse til regnskapet skal utformes. Forslag til vedtak i saken følger samme mal som tidligere år, som igjen er basert på et tidligere forslag fra Norges kommunerevisorforbund (NKRF).

Oppfølging av merknader fra kommunestyret eller kontrollutvalget:

Det foreligger ingen politiske vedtak/merknader innenfor regnskapsrevisjonens ansvarsområde til oppfølging. Derimot hadde kontrollutvalget kommentar i fjorårets uttalelse til årsregnskap som er naturlig å følge opp. Dette gjelder følgende områder:

- *Bekymringsfull utvikling i pensjoner*
- *Kommunens finansforvaltning*
- *Sykefravær og manglende innleie av vikarer*
- *Årsrapportens omtale av intern kontroll*

Kontrollutvalgets uttalelser til årsregnskapene de siste årene er gjengitt i sin helhet under.

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL TIDLIGERE ÅRSREGNSKAP:

2013:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL GJØVIK KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2013

Kontrollutvalget har behandlet Gjøvik kommunes årsregnskap for 2013. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsrapport for 2013.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og presentasjoner i kontrollutvalgets møte av kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen ved rådmann, kommunalsjef, regnskapssjef og avdelingsleder regnskap.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en "ren" revisjonsberetning, uten noen forbehold eller presiseringer fra revisors side.

Kontrollutvalget på sin side har følgende kommentarer:

- **Bekymringsfull utvikling i pensjoner:**

Kontrollutvalget vil uttrykke generell bekymring i forhold til pensjoner og vil særlig peke på følgende forhold:

- *Premieavviket (utsatt kostnadsføring av pensjon) viser en stadig økende tendens. I 2013 er denne posten økt med ca 3 millioner kroner netto (2012: økning 49 millioner), og totalt/akkumulert premieavvik er nå oppe i ca 120 millioner. Kommunen har pr. 31/12-13 kun avsatt 16 millioner kroner for å møte disse kostnadene.*
- *Netto pensjonsforpliktelser (forskjellen mellom regnskapsførte/beregnete pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser) viser fortsatt økning. Pr. 31/12-12 viser regnskapet en netto gjeld/pensjonsforpliktelse på totalt 583,1 millioner kroner. Dette er en økning på 65,1 millioner sammenlignet med fjoråret.*
- *Forslag om regelendringer:*
Det er fra departementets side foreslått å redusere amortiseringstiden for premieavviket, dvs. nedbetalingstiden for det akkumulerte premieavviket. Dette vil føre til økt belastning på kommunens driftsregnskap i tiden fremover. Kommunen har avgitt en høringsuttalelse på dette.

- **Kommunens finansforvaltning:**

Kommunen har pr. 31/12-12 totalt ca. 947 millioner kroner til forvaltning.

For å møte usikkerheten i finansmarkedene viser beregninger at kommunen bør ha et bufferfond på ca. 57 millioner kroner (tilsvarende to standardavvik) for å kunne håndtere svingninger uten at det får konsekvenser for kommunes drift og tjenesteproduksjon.

Kommunens bufferfond utgjorde 42,1 millioner kroner pr. 31/12-13. Dette betyr at målsettingen om to standardavvik (jf. kommunens finansreglement) ikke er nådd, men at utviklingen i oppbyggingen av fondet er positivt.

- **Sykefravær og manglende innleie av vikarer:**

Kontrollutvalget har merket seg at kommunen samlet sett hadde et sykefravær på 9 % i 2013. Flere virksomhetsområder opplyser i årsrapporten at det i noen grad ikke innhentes vikarer i forbindelse med fravær. Kontrollutvalget vil vurdere å se nærmere på konsekvenser av fravær for tjenesteytingen som en del av sitt arbeid med forvaltningsrevisjon.

- **Årsrapportens omtale av intern kontroll:**

Nytt av året er at kommuneloven nå stiller krav om at rådmannens årsrapport skal omtale intern kontroll, dvs. hvordan rådmannen (på overordnet nivå) sørger for «betryggende kontroll», jf. kommunelovens § 23 nr. 2. Kontrollutvalget registrerer at dette er omtalt svært kort i rådmannens årsberetning (del 1), og det stilles spørsmål om området burde vært omtalt noe fylldigere. Kontrollutvalget og oppfordrer rådmannen til å se på dette til neste år.

Rådmannens redegjørelse i møtet og kontrollutvalgets egen kunnskap om arbeidet i Gjøvik kommune med utvikling av intern kontroll tilsier at kommunen er inne i en god prosess.

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 7. april 2014, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2013.

2012:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL GJØVIK KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2012

Kontrollutvalget har behandlet Gjøvik kommunes årsregnskap for 2012. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsrapport for 2012.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og presentasjoner i kontrollutvalgets møte av kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen v/rådmann, kommunalsjef for plan og strategi og regnskapssjef.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en "ren" revisjonsberetning, dvs. ingen bemerkninger fra revisors side til årsregnskapet.

Kontrollutvalget på sin side har følgende kommentarer:

- Bekymringsfull utvikling i pensjoner:

Kontrollutvalget vil uttrykke generell bekymring i forhold til pensjoner og vil særlig peke på følgende forhold:

- Premieavviket (utsatt kostnadsføring av pensjon) viser en stadig økende tendens. I 2012 er denne posten økt med ca 49 millioner kroner, og totalt/akkumulert premieavvik er nå oppe i ca 117 millioner. Kommunen har pr. 31/12-12 ikke foretatt noen avsetninger for å møte disse kostnadene, og må derfor påregne og kostnadsføre beløpet i fremtidige regnskaper.
- Netto pensjonsforpliktelser (forskjellen mellom regnskapsførte/beregnete pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser) viser fortsatt økning. Pr. 31/12-12 viser regnskapet en netto gjeld/pensjonsforpliktelse på totalt 518 millioner kroner. Dette er en økning på 54 millioner sammenlignet med fjoråret.

- Kommunens finansforvaltning:

Kommunen har pr. 31/12-12 totalt kr. 897,7 millioner kroner til forvaltning.

For å møte usikkerheten i finansmarkedene viser beregninger at kommunen bør ha et bufferfond på minimum 50 millioner kroner (tilsvarende to standardavvik) for å kunne håndtere svingninger uten at det får konsekvenser for kommunes drift og tjenesteproduksjon. Størrelsen på bufferfondet vil påvirkes av endringen i porteføljerisikoen. For eksempel vil en økning av aksjebeholdningen i porteføljen (innenfor finansreglementets rammer) øke kravet til avsetning til bufferfond. Denne dynamikken kunne med fordel vært bedre forklart i rådmannens årsrapport.

Kontrollutvalget registrerer at bufferfondet pr. 31/12-12 utgjorde 24,4 millioner kroner, dvs. betydelig under anbefalt nivå på minimum 50 millioner.

- Sterk vekst i lånegjelden:

Kommunens lånegjeld viser fortsatt vekst (11 % økning fra 2011-2012), og lånegjelden har økt med 10 % i snitt hvert år de siste seks årene. Kommunens netto lånegjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelser) utgjorde pr. 31/12-12 nærmere 1,5 milliarder kroner.

Som kjent vil høyere lånegjeld binde opp driftsmidler til betaling av renter og avdrag, og kontrollutvalget vil derfor uttrykke bekymring for den sterke veksten i lånegjelden.

- Svak dokumentasjon av selvkost for renovasjon:

Kommunen har ansvar for at forurensningslovens regler om 100 % kostnadsdekning blir fulgt i forbindelse med fastsettelse av renovasjonsavgiften. Kommunen løser sitt ansvar for renovasjon gjennom det interkommunale selskapet GLT-Avfall IKS, og baserer beregningsgrunnlaget for renovasjonsavgiften i stor grad på regninger mottatt fra GLT-Avfall IKS.

Kontrollutvalget mener kommunen kan forbedre sin dokumentasjon av at man overholder forurensningslovens regler, herunder at GLT-Avfall IKS forholder seg til selvkostprinsippet i sin fakturering av kommunen. Det vises særlig til dokumentasjon av at selskapets utgifter i tilknytning til husholdningsavfall (monopolvirksomheten) og næringsavfall (konkurransutsatt virksomhet) holdes atskilt. Kontrollutvalget vil følge opp denne saken overfor rådmannen i løpet av 2013.

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 12. april 2013, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2012.

2011:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL GJØVIK KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2011

Kontrollutvalget har behandlet Gjøvik kommunes årsregnskap for 2011. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsrapport for 2011.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og presentasjoner i kontrollutvalgets møte av kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen v/rådmann og regnskapssjef.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en "ren" revisjonsberetning, uten noen forbehold eller presiseringer.

Kontrollutvalget ønsker likevel å kommentere følgende:

- Finansforvaltningen og størrelsen på bufferfondet:
Beregninger viser at kommunen bør ha et bufferfond på mellom 50 og 70 millioner kroner (tilsvarende to standardavvik) for å kunne håndtere svingninger i kapitalmarkedene uten at det får konsekvenser for kommunes drift og tjenesteproduksjon.

Det bør her bemerkes at kommunen er eksponert for stor risiko for tap i tilhnytning til tre investeringer i obligasjonsfond (kalt obligasjonsforetak III, IV og V). Dette er bl.a. omtalt i note 5 til årsregnskapet (s. 13 i årsregnskapsdokumentet). Dette tilsier en økning av bufferfondet ut over det beregnende nivået.

Kontrollutvalget registrerer at bufferfondet ble redusert i løpet av 2011 og at fondet pr. 31.12.11 kun utgjør kr. 13,6 millioner kroner, dvs. langt under det anbefalte nivået. Et fond på denne størrelsen øker risikoen for at negative svingninger kan få innvirkning på kommunes drift, med den konsekvens at man må redusere tjenestenivået.

Kontrollutvalget registrerer at det er foreslått å styrke bufferfondet noe i forbindelse med disponering av årets merinntekt/"overskudd", men at det uansett vil være langt igjen til anbefalt nivå.

- Utviklingen i lånegjeld:
Kommunens lånegjeld viser fortsatt vekst (7 % økning fra 2010-2011), og lånegjelden har økt med 10 % i snitt hvert år de siste fem årene.

Som kjent vil høyere lånegjeld binde opp driftsmidler til betaling av renter og avdrag, og kontrollutvalget vil derfor uttrykke bekymring for den sterke veksten i lånegjelden.

I tillegg til dette vil en eventuell økning i rentenivået gi økte utgifter i driftsregnskapet. Med totalt ca. 1,3 milliarder i gjeld vil en økning på for eksempel 1-2 prosentpoeng på

lånerenten alene kunne redusere kommunens handlingsfrihet vesentlig. Kontrollutvalget er klar over at kommunens gjeld er en del av en helhetlig finansforvaltning, og antar at dette kan redusere denne risikoen noe.

- *Pensjoner: Utviklingen i pensjonsforpliktelser og premieavvik.*

Kontrollutvalget har merket seg at netto pensjonsforpliktelser (forskjellen mellom regnskapsførte/beregnete pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser) pr. 31.12.11 er på hele 464 millioner kroner (se balanseregnskapet, s. 8 i regnskapsdokumentet). Dette er en økning på hele 302 millioner kroner fra i fjor. Det er overfor kontrollutvalget opplyst at økningen skyldes endret beregningsmetodikk i 2011.

Videre har kontrollutvalget merket seg at det pr. 31.12.11 er bokført et akkumulert premieavvik på 75,5 millioner kroner. I praksis betyr dette at kommunen skyver 75,5 millioner kroner foran seg, dvs. at utgiftsføringen er utsatt til senere års regnskaper. Prognosen viser at dette beløpet vil øke betydelig i kommende år.

Selv om regnskapsføringen av pensjoner synes å være foretatt på korrekt måte, er det på generelt grunnlag grunn til å uttrykke bekymring omkring utviklingen i kommunens pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser.

- *Redegjørelse om etikk i kommunens årsrapport:*

Det vises til kommunelovens § 48 nr. 5 der det bl.a. stilles følgende krav til innhold i kommunens årsrapport:

"Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard i virksomheten."

Kontrollutvalget har merket seg at kommunens arbeid med etikk er omtalt flere steder i årsrapporten, men savner en helhetlig beskrivelse slik det oppfattes at kommunelovens § 48 legger opp til. Rådmannen oppfordres til å se nærmere på dette ved neste årsrapportering.

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 12. april 2012, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2011.

Gjøvik kommune**KONTRAKT OM LEVERANSE AV FJERNVARME I UTVALGTE KOMMUNALE FORMÅLSBYGG**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	16.04.15	Kjetil Solbrækken	Delvis. Opplysninger i vedlegg 1 er unntatt, jf. off.lovens § 23

Saksdokumenter:

1. Kontrakt mellom Gjøvik kommune og Eidsiva Bioenergi AS om levering av energi til oppvarming til kommunale bygg.
2. Saksfremlegg formannskapet, f.sak 36/12 i møte 18/3-15

Vedlagt:

Vedlegg 1

Vedlegg 2

FORSLAG TIL VEDTAK:

Kontrakt mellom Gjøvik kommune og Eidsiva Bioenergi AS om levering av energi til oppvarming til kommunale bygg tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av vedtak i kontrollutvalgets møte den 28/8-14 (sak: «Eventuelt»):

Kontrollutvalget ber sekretær innhente følgende:

- *Avtale mellom kommunen og Eidsiva Bioenergi AS om fjernvarme.*

Vedlagt følger avtalen. Avtalen ble behandlet i formannskapets møte den 18/3-15 (sak 36/15) der det ble fattet slikt vedtak:

Gjøvik kommune inngår kontrakt med Eidsiva Bioenergi AS om tilknytning og levering av fjernvarme med et stipulert totalforbruk inntil 5 000 000 KWh, med en løpetid på 10 år.

Formannskapet besluttet i sin behandling av saken at deler av behandlingen skulle foretas bak lukkede dører. Dette gjaldt orientering om prisbetingelsene i tilbudet fra Eidsiva Bioenergi AS, og var begrunnet i konkurransemessige forhold. Den samme vurderingen må gjøres i kontrollutvalget.

VEDLEGG 1

KONTRAKT

mellom

Gjøvik Kommune, org.nr. 940 155 223

(Kunde)

og

Eidsiva Bioenergi AS, org.nr. 980 258 165

(Fjernvarmeselskapet)

sammen benevnt Partene

om

levering av energi til oppvarmingsformål

til

kommunale bygg

i

Gjøvik kommune

Anl.nr.:

GJK-108 Gjøvik skole

GJK-122 Haugtun Omsorgssenter

GJK-204 Kallerud Arena

GJK-219 Stampevegen 5

GJK-506 Blomhaug skole

GJK-601 Tranberghallen/Fredhelm skole/Bjørnsveen ungdomsskole

1. Bakgrunn

Partene vil arbeide for økt bruk av fornybar energi slik det er nedfelt i de nasjonale og lokale myndigheters planer. Partene ønsker å bidra til redusert bruk av fossilt brensel som gir et bedre miljø med mindre utslipp av forurensninger og klimagasser.

Målsettingen for denne kontrakt er å bidra til og realisere fjernvarmeutbygging i Gjøvik kommune.

2. Partsforhold

Denne Kontrakt etablerer kun forpliktelser mellom dem som er part i Kontrakten.

3. Kontraktsperiode - forbehold

Varmeleveransen kan starte den **01.10.2015** eller på det tidspunkt Fjernvarmesystemet er klart for varmelevering.

Denne kontrakten ("KONTRAKT") gjelder i ti (10) år fra 01.10.2015 til 01.10.2025, og kan ikke sies opp av partene i denne perioden.

Leveringsbetingelsenes bestemmelser om oppsigelse punkt 7.0 (jfr. Vedlegg 1) får anvendelse når bindingstid er utløpt.

4. Leveransens omfang

Fjernvarmeselskapet skal dekke opp til bekreftet oppvarmingsbehov for elendommene;

Anl.nr.	Navn	Gateadresse	G.nr/b.nr
GJK-108	Gjøvik skole	Skolegata 5	67/1015
GJK-122	Haugtun Omsorgssenter	Storgata 33	67/1452
GJK-204	Kallerud Arena	Merkantilvegen 3	66/159
GJK-219	Stampevegen 5	Stampevegen 5	58/98
GJK-506	Blomhaug skole	Skolevegen 9	69/358
GJK-601	Fredhelm/Tranberghallen/Bjørnsveen	Kronprins Olavs veg 31-35	77/27

Bekreftet behov:

Anl.nr.	Navn	Effekt	Forbruk
GJK-108	Gjøvik skole	500 kW	500 000 kWh/år
GJK-122	Haugtun Omsorgssenter	1 000 kW	1 800 000 kWh/år
GJK-204	Kallerudhallen	300 kW	500 000 kWh/år
GJK-219	Stampevegen 5	600 kW	700 000 kWh/år
GJK-506	Blomhaug skole	500 kW	400 000 kWh/år
GJK-601	Fredhelm/Tranberghallen/Bjørnsveen	1 500 kW	1 100 000 kWh/år

Leveringsforpliktelsen inkluderer herunder:

Anl.nr.	Navn	Oppvarming	Ventilasjonsluft	Tappevann
GJK-108	Gjøvik skole	X		X
GJK-122	Haugtun Omsorgs.	X	X	X
GJK-204	Kallerudhallen		X	X
GJK-219	Stampevegen 5	X		X
GJK-506	Blomhaug skole	X		X
GJK-601	Fredhelm/Tranbergh.	X		X

Andre anlegg med vannbåren oppvarming enn de som er spesifisert og som tilkommer Kunden under avtaleperioden kommer inn under denne kontrakten løpende dersom Fjernvarmeselskapet kan levere fjernvarme.

Anlegg som avhendes i avtaleperioden tilbys ny fjernvarmekontrakt med ny eller som kontraktspart.

Fjernvarmeselskapet bekoster framføringen av fjernvarme til og med Kundesentralen ref. Leveringsbetingelsene punkt 2.3 (jfr. Vedlegg 1). Fjernvarmeselskapet eller og er ansvarlig for primærnettet til og med kundesentralen ref. Leveringsbetingelsene punkt 2.0 (jfr. Vedlegg 1).

Kunden holder strøm til lys, reguleringsutrustning og måler i kundesentral.

I eventuelle nye bygg som kobles til skal Kunden legge opp egen strømkurs frem til kundesentral (min 10 Amp), og holder strøm til lys, reguleringsutrustning og måler. Strømkursen må være klar til bruk før varmeleveransen starter. Kunden skal også montere utføler på nord/øst-fasade (evt der det er skygge) og legge kabel mellom utføler og kopleingspunkt i kundesentralens styreskap/varmeautomatikk.

Kunden forplikter seg til å dekke hele sitt oppvarmingsbehov til elendommene med fjernvarme innenfor den avtalte kontraktsperioden, men har adgang til å gjennomføre ENØK-tiltak såfremt det ikke medfører bytte av energikilde. Kunden skal varsle Fjernvarmeselskapet om ENØK-tiltak før disse iverksettes slik at Fjernvarmeselskapet er kjent med omfanget av tiltakene.

Ved behov utover bekreftet behov gjelder Leveringsbetingelsene punkt 3.1. (jfr. Vedlegg 1).

Fjernvarme vil dekke behovet for både grunnlast og spisslast til Kundens bygg gjennom hele året. For å sikre god leveringssikkerhet er Fjernvarmenettet utstyrt med varmesentraler i reserve for å dekke bortfall av største energikilde.

Som et ledd i å forsterke beredskapen ytterligere har Fjernvarmeselskapet en mobil beredskapskjole med komplett utrustning og nødstrømsaggregat. Fjernvarmeselskapet etablerer tilkoblingspunkter for denne mobile beredskapskjelen ulike steder i fjernvarmenettet slik at den vil kunne kobles opp ved behov.

Fjernvarmeselskapet har 24 timers vakt og bemanning.

5. Pris/Tariff

Fjernvarmen leveres i henhold til enhver tid gjeldende Tariff (Vedlegg 2).

6. Tilknytningsavgift

Tilknytningsavgiften er oppad begrenset til Fjernvarmeselskapets kostnader ved å knytte Kunden til hovedledningsnett.

Tilknytningsavgift for kommunale anlegg som ikke er spesifisert i denne Kontrakten beregnes i hvert enkelt tilfelle, men er oppad begrenset til Fjernvarmeselskapets kostnader ved å knytte Kunden til hovedledningsnett.

Tilknytningsavgiften faktureres inkl mva.

7. Betalingsvilkår og fakturaadresse

Avregning og betalingen skjer etterskuddsvis pr. måned etter levert mengde energi. Betalingsfrist er 30 dager.

Fakturaer sendes til:

Gjøvik Kommune
Postboks 630
2810 GJØVIK

8. Dimensjonerende data/tekniske forhold

Krav til varmemålere er angitt i "Forskrift om krav til varmemålere"

Vanntemperatur på sekundærside på varmeveksler ved dimensjonerende forhold er:

Tur-/returvannstemperatur oppvarming/tappevann eksisterende bygg:	80/60 °C
Tur-/returvannstemperatur oppvarming/tappevann nye bygg:	60/40 °C
Tur-/returvannstemperatur snøsmelt:	40/20 °C

Andre tur-/returvannstemperaturer må avtales særskilt.

Dimensjonerende trykk på Sekundærside på varmeveksler: 6 bar.

Dimensjonerende effekt = varmevekslerens ytelse i henhold til bekreftede opplysninger fra kjøper er avtalt slik:

Anf.nr.	Navn	Oppvarming og ventilasjon	Varmt tappevann
GJK-108	Gjøvik skole	500 kW	60 kW
GJK-122	Haugtun Omsorgssenter	1 000 kW	150 kW
GJK-204	Kallerudhallen	300 kW	300 kW
GJK-219	Stampevegen 5	600 kW	150 kW
GJK-506	Blomhaug skole	500 kW	150 kW
GJK-601	Fredhelm/Tranberghallen/Bjørnsveen	1 500 kW	600 kW

Vanntemperaturene på primærside og sekundærside på Varmveksler vil variere etter utetemperatur og Kundens belastning.

Minimumstemperaturen for fjernvarme på primærside på Varmveksler skal være + 65 °C.

Fjernvarmetemperaturen tilpasses temperaturforholdene ute.

9. Generelle Leveringsbetingelser

Fjernvarmeselskapets generelle Leveringsbetingelser (Vedlegg 1) er en del av denne Kontrakt, og kommer til anvendelse så langt ikke annet fremgår av Kontrakten. For definisjoner vises til Leveringsbetingelsene punkt 0. (jfr. Vedlegg 1).

10. Andre avtalte forhold

Kunde sørger for og bekoster installasjon av røranlegg fra utgående stusser på sekundærsiden av Varmeveksler(e) i Kundesentralen og til og med tilkobling til Kundens Interne anlegg.

Tilknytningspunkt for fjernvarme til det enkelte anlegg foreslås av Fjernvarmeselskapet og besluttet i samråd med Kunden.

Angående Leveringsbetingelsenes punkt 1.3 andre avsnitt «Kunngjøring i dagspressen anses tilstrekkelig varsling»:

Ved planlagt stans i leveransen plikter Fjernvarmeselskapet å varsle Kunden på telefon.

Forbehold

Kunden, Gjøvik kommune, er omfattet av Lov om offentlige anskaffelser (LOA) hva gjelder adgangen til å inngå direkte kontrakt på kjøp av fjernvarme. For at kommunen skal kunne unngå å havne i en situasjon med en ulovlig direkte anskaffelse, må kommunen gjennomføre en intensjonskunngjøring av den inngåtte kontrakt. Kunngjøringstiden for en slik handling er pt 10 dager pluss saksbehandlingstid. Når kontrakten er signert vil kommunen gjennomføre intensjonskunngjøringen. Dersom det kommer inn protestester mot kontraktsinngåelsen vil det medføre at virkningstidspunktet for kontrakten forskyves eller at kontrakten faller vekk i sin helhet. Gitt at resultatet er at kontrakten faller vekk kan kommunen komme i posisjon for å måtte kjøre en åpen anbudskonkurranse på kjøp av varme. Kommunen vil i eget brev etter at ovennevnte prosess er gjennomført meddele om kontrakten er virksom, virkningstidspunktet forskyves eller at kontrakten faller vekk. Kommunen er ikke bundet av kontrakten før slik melding er gitt i eget brev. Brevet inngår da som et kontraktsdokument.

11. Konfidensialitet

Partene forplikter seg til konfidensialitet omkring Kontraktens forretningsmessige innhold, likevel slik at plikten ikke gjelder ovenfor selskaper partene er i konsern med. Plikten er ikke til hinder for at det gis innsyn ovenfor tredjeparter som har en legitim interesse i Kontrakten i forbindelse med mulig tiltredelse til den.

12. Tvister

Tvist mellom Partene om tolkningen av Kontrakten skal først søkes løst gjennom forhandlinger. Dersom slike forhandlinger ikke fører fram, kan hver av Partene forlange tvisten avgjort med endelig virkning ved voldgift i henhold til lov om voldgift av 14.05.04 nr. 25. Hvis tvisten/uenigheten gjelder en verdi over 1 mill. kr., kan hver av Partene kreve at den skal løses av de ordinære domstolene.

Denne kontrakten er skrevet og undertegnet i 2-to- likelydende eksemplarer, hvorav Partene beholder ett eksemplar hver.

Sted/dato.....

Sted/dato.....

.....
Magnus Mathisen
Rådmann
Gjøvik Kommune

.....
John Marius Lynne
Direktør
Eidsiva Bloenergi AS

.....
Bjørn Iddberg
Ordfører
Gjøvik Kommune

.....
Ola Mørkved Rinnan
Styreleder
Eidsiva Bloenergi AS

Vedlegg:

1. Leveringsbetingelser datert 15.06.2010
2. Tariff FE1 for levering av fjernvarme 2015
3. Meddelelsesbrev fra Gjøvik kommune

SAKSFRAMLEGG

Sak-Dok.nr.: 15/785-1
Emnekode:
Saksbehandler: Arve Lomsdalen

KONTRAKT OM LEVERANSE AV FJERNVARME I UTVALGTE KOMMUNALE FORMÅLSBYGG

Rådmannens forslag til vedtak:

Gjøvik Kommune inngår kontrakt med Eidsiva Bioenergi AS om tilknytning og levering av fjernvarme med et stipulert totalforbruk inntil 5 000 000 KWh, med en løpetid på 10 år.

Fakta:

Vedlegg:

Kontrakt mellom Gjøvik Kommune og Eidsiva Bioenergi AS
Aktuelle kommunale bygg for fjernvarme - Alternative energibærere, utarbeidet av Eiendomsseksjonen mars 2015

Utrykte vedlegg:

K. sak 20/06 - *Energi- og klimaplan for Gjøvik Kommune- behandling av kommunedelplan etter offentlig ettersyn*
F.sak 2/15 - *Revidering av energi og klimaplan - endelig planprogram*

Sentrale føringer:

Fjernvarme er et av de viktigste elementene i å nå målsetningene i bioenergi strategien fra Olje- og energidepartementet fra 2008 med en målsetning om økt utbygging av bioenergi tilsvarende 14 TWh fram til 2020.

Stortingsmelding nr. 18 (2003-04): Om forsynings sikkerheten for strøm, hvor det ble blant annet lagt føringer for innføring av en ny ordning for å stimulere til investeringer i infrastruktur for fjernvarme; vil utbygging av fjernvarme bedre forsynings sikkerheten og bidra til en raskere utfasing av oljekjeler.

Kommunens egne føringer:

I Gjøvik Kommunes energi- og klimaplan (vedtatt 28.03.2006) er det en målsetning om bla å stimulere til at varmesentraler tilrettelegges for fornybar energi, som alternativ til olje/ gass .Innen 2010 skal minst 110 GWh av energiforbruket til prosessvarme og oppvarming via varmenettet i Gjøvik være baseres på biologisk, brennbart materiale med minimum 30% av skogsvirke og annen grønn biomasse.

Planprogrammet for en revidering av gjeldene energi- og klimaplan ble vedtatt i formannskapet 1.07.2015. En av de viktigste langsiktige målsetningene i en revidert plan

vil bli at Gjøvik kommune skal ta sin andel av reduserte klimagassutslipp, slik at Norge når sine mål om 50-80% reduksjon innen 2050 og 30% innen 2030 i forhold til 1990-nivå.

Konsesjon

Eidsiva Bioenergi AS fikk 10. juni 2010 konsesjon på fjernvarmeleveranse for et gitt område i Gjøvik Kommune (siste reviderte 22. april 2013). Eidsiva sitt anlegg i Kallerudlia 9 har fått konsesjon basert på bruk av fornybar energi slik som avfallstrevirke og skogsflis med en effekt på 30MW og to bio-oljekjeler med samlet effekt på inntil 40 MW. Pt er det installert en 12 MW kjele for returflis og to kjeler for bio-olje på 2X9,9 MW - totalt 31,8 MW i anlegget i Kallerudlia.

Det foreligger ingen kommunale føringer om tilknytningsplikt for bygg i konsesjonsområdet i Gjøvik. Men med bakgrunn i føringer i kommunens energi- og klimaplan har kommunen vært i forhandlinger med Eidsiva om leveranse av fjernvarme på utvalgte formålsbygg.

Kontrakt:

Prisregime er regulert av Energilovens § 5-5 ved at fjernvarmeleverandørens pris for fjernvarme ikke skal overstige prisen for elektrisk oppvarming i eksisterende konsesjonsområde. (Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m.: energiloven)

Totalt normalårsforbruk i forslag til kontrakt mellom Eidsiva Bioenergi AS og Gjøvik Kommune er stipulert til 5 000 000 kWh. Det vises for øvrig til kontrakten for øvrige betingelser.

Spesielle hensyn:

På bakgrunn av avtalens art og omfang kan ikke endelig avtaleinngåelse foretas/iverksettes før etter gyldig vedtak i kommunestyre og signert kontrakt. Kommunen er omfattet av Anskaffelsesforskriften og er henvist til å måtte foreta en intensjonskunngjøring om at kommunen ønsker å inngå en direkte avtale på leveranse av slik energi. Dette siden man ikke kjører en forutgående anbudsrunde på kjøp av fjernvarme. Intensjonskunngjøringen må lyses ut iht. Anskaffelsesforskriften og vil kunne gi eventuelle andre tilbydere av samme ytelse lik mulighet til å konkurrere på pris i samme marked. Dette grunnet at andre tilbydere kan eller har rett til å konkurrere i samme konsesjonsområde opp mot gjeldende konsesjonsvolum, som da ikke overstiger 10MW. I Kontrakten er det derfor blitt inntatt bestemmelser og tekst om dette i pkt 10; *Forbehold*.

Eidsiva bioenergi har selv bedt om at; *Med henvisning til Off.loven § 13 Jf.*

Forvaltningslovens § 13 2 (tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår) ber vi om at andre avsnitt i avtalens punkt 5. Pris/tariff samt andre avsnitt i avtalens punkt 6. Tilknytningsavgift unntas offentlighet. Og dette er hensyntatt.

Ombygningskostnader:

En eventuell avtaleinngåelse vil utløse en engangsinvestering ved at eksisterende el- og oljekjeler med tanker tas ut, og tekniske VVS-installasjoner tilpasses en fjernvarmepåkobling. Det er ikke gjort noen beregning av ombygningskostander, og dette

må eventuelt komme som egen sak etter en avtaleinngåelse. Erfaringsmessig vil slike ombygninger ligge i størrelsesorden 100 - 150 000,- kr pr. anlegg.

Dagens situasjon: Aktuelle bygg for fjernvarmetilknytning har alle vannbårne varmeanlegg, med varmesentraler som i hovedsak kan fyres både med olje og elektrisitet. Kjelene er fra 1 - 30 år gamle. Regjeringens «klimaforlik» fra 2012 gir føringer om at bruk av ordinære oljekjeler blir forbudt innen år 2020 (Statlige bygg 2018), og oljekjelene må fases ut.

Aktuelle bygg for fjernvarme: Det har blitt foretatt en vurdering av samtlige av kommunens bygg med vannbårne varmeanlegg, og pt er det 6 varmesentraler som i alt betjener 8 bygg som er aktuelle for en fjernvarmetilknytning.

Tabell 1: Aktuelle bygg for fjernvarme

Aktuelle bygg for fjernvarme			
Sted	Ytelse oppvarming (KW)	Ytelse tappevann (KW)	Årlig forbruk i KWh
Gjøvik Skole	500	60	500 000
Haugtun Omsorgsenter	1 000	150	1 800 000
Arena kallerud	300	300	500 000
Stampevegen 5; Gjøvik Brannstasjon	600	150	700 000
Blomhaug Skole	500	150	400 000
Fyringssentral Tranberghallen (inkl. Fredheim og Bjørnsveen)	1 500	600	1 100 000
SUM Årlig forbruk			5 000 000

Det vises for øvrig til vedlagt utredning: *Aktuelle kommunale bygg for fjernvarme - Alternative energibærere*, utarbeidet av eiendomsseksjonen mars 2015.

Klima/Klimagassutslipp:

Kommunen vil i løpet av 2015 ferdigstille en ny energi- og klimaplan. Ett av de viktigste målene i denne planen vil være en reduksjon i utslipp av klimagasser og spesielt CO₂. FNs klimapanel har i sin femte hovedrapport beskrevet hvordan klodens klima er i endring og hvordan menneskelig aktivitet bidrar til dette. Forskerne tilrår at vi jobber for å legge om vårt energiforbruk og minsker utslipp av de gassene som fører til klimaendringene - dette gjelder spesielt CO₂.

Tiltak for å nå kommunens klimautslippsmål i forhold til bruk av egne formålsbygg kan være energireduserende investeringer i eksisterende bygningsmasse, strengere energikrav ved nybygg og ved omlegging fra el og olje til energibærere med lave klimautslipp.

Eksisterende bygningsmasse har et noe mindre potensiale for reduksjon av energibehov/energisparring enn nybygg, og kostnad/investert beløp pr. sparte KWh er høy.

En omlegging fra konvensjonell oppvarming til f.eks. bioenergi er tiltak som raskt gir virkning i reduserte klimagassutslipp, og da spesielt reduksjon av CO₂. Dagens bygg oppvarmes hovedsak med elektrisitet, med olje som reserve/spisslast. Beregninger av eventuelle reduksjoner i CO₂-utslipp må sammenlignes med konvensjonell bruk av elektrisitet (Tabell 3).

Norges produksjon av strøm er tilnærmet utslippsfri. Men når man skal sammenstille bruken av elektrisk energi og utslipp pr. KWh må man se på Norge som en del av et samlet kraftmarked og det gir flere mulige beregningsmetoder. Mest brukt er en nordisk

produksjonsmiks, da man ved en eventuell reduksjon av strømforbruk i Norge forutsetter at denne mengde eksporteres til brukere i Norden (Tabell 2). I henhold til GHG protokollen (som er en frivillig metode for beregning av klimagassutslipp) skal utslipp fra bruk av elektrisitet beregnes i henhold til landets residualmiks - dvs den produksjonsmiks som er igjen når man tar hensyn til mengden av solgte opprinnelsesgarantier.

Tabell 2: Utslippsfaktorer gram CO₂ pr. KWh på ulike energibærere

Utslippsfaktorer: gram CO ₂ pr. KWh på ulike energibærere			
Energibærere	Forbrenning	Produksjon og transport	Totalt
Elektrisitet, Nordiks miks	*	*	110
Elektrisitet, Norge alene	*	*	-
Elektrisitet, Europeisk miks	*	*	600-700
Elektrisitet, Norsk residualmiks	*	*	500
Lettolje	268	21	289
Skogsflis	9	9	18
Returflis	9	3	12
Bløtje (med bærekraftskriterier)	6	4	10
Bløtje (uten bærekraftskriterier)	292	4	296

*Faktor beregnet totalt, ** fra NVE's varedeklarasjon. Kilder: Klimaregnskap for Fjernvarme- oppdatert 2013 - Norsk Energi og NVE's varedeklarasjon for 2013

Tabell 3: Totalutslipp av CO₂ pr. energibærer, oppgitt i tonn pr. år

Totalt utslipp av CO ₂ pr energibærere, oppgitt i tonn pr. år				
Årsforbruk i KWh	Olje	elektrisitet	elektrisitet med varmepumpe *	Fjernvarme, med returflis
5 000 000	1 445	550	223	60

*Totalt 59,5% energireduksjon (COP 3,3)

Kommunens forbruk av energi til oppvarming og varmt tappevann i kommunale formålsbygg er på ca 18 802 000 KWh pr. år. Omregnet i utslipp tilsvarer dette 2 068 tonn CO₂ pr. år. En omlegging av de foreslåtte byggene tiltenkt fjernvarme med et årlig forbruk på 5 000 000 KWh vil kunne gi en årlig reduksjon i CO₂ -utslipp på 490 tonn, elektrisitet målt opp mot fjernvarme. Noe som tilsvarer en reduksjon av CO₂ - utslipp med bakgrunn i oppvarming av kommunale formålsbygg på 24 %.

Egen vurdering:

Fjernvarme har blitt godt utredet i forhold til andre energibærere. Pris er godt regulert av Energiloven, og bruk av returflis vil gi en stor reduksjon av klimagassutslipp sammenlignet med andre energikilder.

Rådmannen har gjort en vurdering av de kostnadsmessige forhold i denne saken, både hva gjelder hvilke bygg som er aktuelle for tilknytning, samt om alternative energikilder vil kunne gi lavere kostnader. Spesielt er vurderingene som er gjort rundt Kallerudhallen viktige, da en her har et reelt alternativ i valget mellom grunnvarme eller fjernvarme før tekniske investeringer er foretatt.

De eksternt utførte beregningene for Kallerudhallen viser at strømprisen må øke med 65% før det vil bli lønnsomt å investere i grunnvarme. Beregningene har imidlertid forutsatt en neddiskontering av investeringen på kun 15 år, noe som for rådmannen synes svært kort. Med en lengre neddiskonteringsperiode vil grunnvarme og fjernvarme være mer jevnbyrdige kostnadmessig. Dette må også vurderes opp mot at det inngås en 10 års binding ved inngåelse av avtale om fjernvarme.

Samlet sett anbefaler rådmannen på bakgrunn av tidligere vedtatte klimamål at kommunen knytter seg til fjernvarme for de aktuelle foreslåtte byggene.

Konsekvens for folkehelse:

En omlegging fra fossilt brennstoff til CO₂-nøytrale energibærere slik som fjernvarme har en markant klimagasseffekt som bidrar til Norges reduksjonsmål ifht 1990- nivåer og er en klar positiv konsekvens for folkehelsen over tid.

Gjøvik, 12.03.2015

Magnus Mathisen
rådmann

Gjøvik kommune**REFERATSAKER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	16.04.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	Vedlegg:
1. Informasjonsbrev nr. 2/2015 fra rådmannen	Vedlegg 1
2. Invitasjon til fagkonferanse Kontroll og tilsyn	Vedlegg 2
3. Diverse avisartikler	Vedlegg 3
4. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

GJØVIK KOMMUNE

VEDLEGG 1

INFORMASJONSBREV nr. 2/2015 FRA RÅDMANNEN

IVERKSETTELSE AV NY ORGANISASJON MED MIDLERTIDIG LEDELSE

Som jeg har varslet i tidligere nyhetsbrev vil ny organisasjon bli implementert nå i første kvartal. Jeg tar sikte på at dette skjer med virkning fra mandag 23. mars. Kommunalsjefsstillingene er lyst ut med søknadsfrist 9. mars. I perioden fram til nye kommunalsjefer tiltrår, vil det være en midlertidig ledelse av de nye sektorene. Sektorene vil bli ledet slik:

OPPVEKST

Dagens tre tjenesteområdeledere beholder hvert sitt ansvar, og får i tillegg som felles ansvar å samkjøre seg. Anne Margrethe Lund vil representere oppvekst i rådmannens ledergruppe og ellers hvor det er naturlig inntil kommunalsjef tiltrår.

HELSE OG OMSORG

Heidi Koxvig Hagebakken er konstituert leder for helse og omsorg inntil kommunalsjef tiltrår.

NAV

Reidun Karlsen er NAV-leder.

SAMFUNNSUTVIKLING

Rådmannen vil lede denne sektoren inntil kommunalsjef tiltrår.

ADMINISTRASJON, FORVALTNING OG TEKNISK DRIFT

Sigmund Egner vil lede denne sektoren inntil kommunalsjef tiltrår.

I den midlertidige perioden er fokuset å gjennomføre vedtatt budsjett og vedtatte planer og å holde driften godt i gang i hver sektor. Det vil bli etablert nye møtepunkter innenfor sammenslåtte sektorer slik at samhandlingen øker. Rådmannens ledergruppe vil ha faste møter hver uke, og det vil også være faste ledermøter i alle sektorene.

LITT OM KOMMUNEREFORMEN

Da kommunereformen ble behandlet i Stortinget i mai 2014, ble det understreket at det påligger et utredningsansvar for alle kommunene i landet. Kommunene i Gjøvikregionen har en felles framdriftsplan for arbeidet med kommunereformen, og i disse dager pågår det egenanalyser i hver kommune. Kommunene ser da på sine styrker, svakheter, muligheter og trusler innenfor aktuelle områder.

I Gjøvik kommune startet dette arbeidet mandag denne uken, der lederforum sammen med de hovedtillitsvalgte vurderte kommunen på følgende områder:

- Tjenesteyting
- Myndighetsutøvelse
- Samfunnsutvikling

Den samme øvelsen skal et utvidet formannskap gjøre den kommende uken, med temaene samfunnsutvikling og lokal-demokrati. En oppsummering av disse øktene vil bli lagt fram for kommunestyret i slutten av mars. Den 29. mai vil det bli arrangert felles formannskapsmøte for kommunene i Gjøvik-regionen, og i juni vil kommunestyrene i Gjøvikregionen beslutte om de ønsker å utrede sammenslåing med andre kommuner, og i så fall med hvilke kommuner.

BLI-KJENT RUNDE

Ellers kan det nevnes at «bli-kjent-runden», som jeg signaliserte ved oppstart, den er nå endelig i gang. Og i løpet av de kommende ukene vil jeg være ute på besøk på mange av våre tjenestesteder.

Vennlig hilsen
Magnus Mathisen
Rådmann

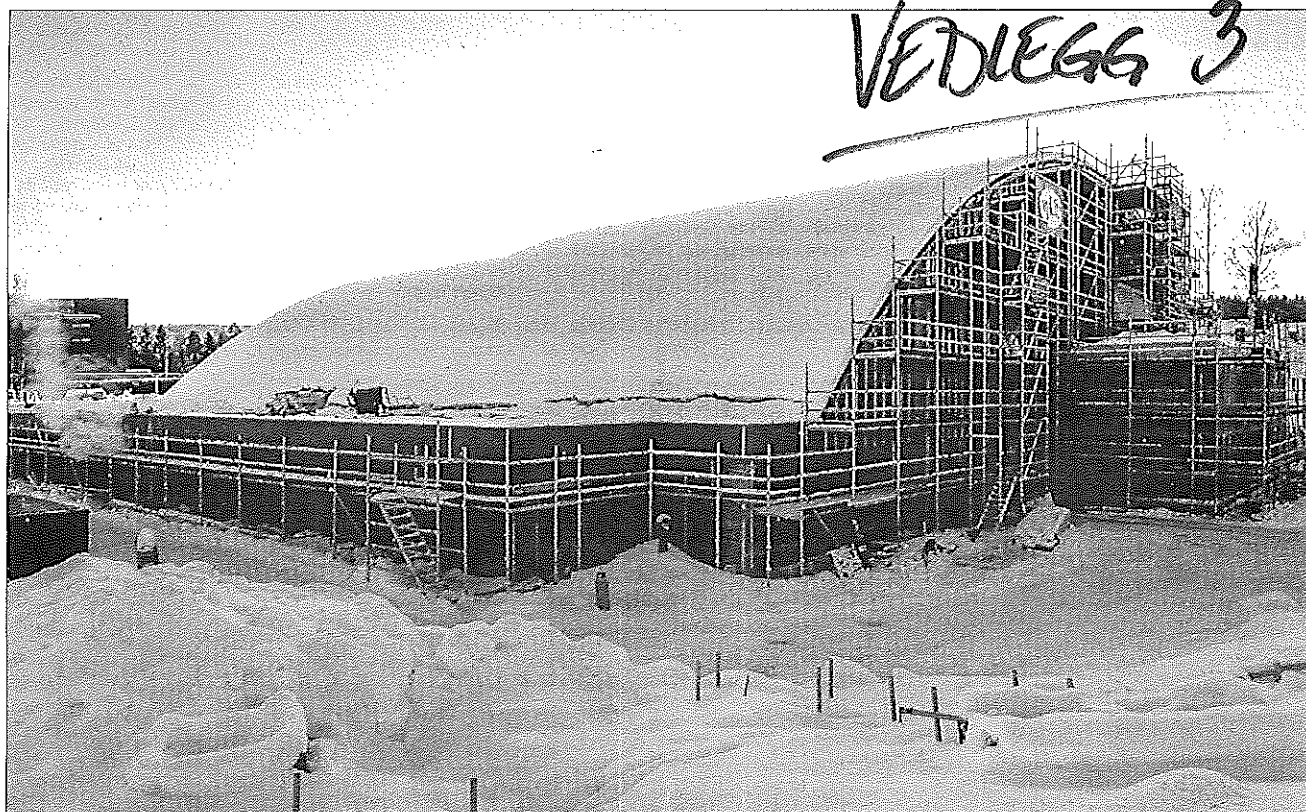
Gardermoen 3-4. JUNI 2015

Årsmøte i Forum for Kontroll og Tilsyn 3. juni 2015

Dag 1	Onsdag 3. juni 2015
09.00 – 10.00	Registrering med mat
10.00 – 10.15	Velkommen til fagkonferansen. Per Rune Vereide, styreleder FKT
10.15 – 10.45	Stortingets kontrollarbeid Martin Kolberg, leder av stortingets kontroll og konstitusjonskomite.
10.45 – 11.00	Spørsmål og kommentarer fra salen
11.00 – 11.45	Kontrollutvalg i perspektiv. Ordfører – navn kommer. Siri Lønseth, tidligere kontrollutvalgsleder i Sør Trøndelag fylkeskommune Gudrun Haabeth Grindaker, rådmann i Halden kommune
11.45 – 12.00	Spørsmål og kommentarer fra salen
12.00 – 12.15	Pause (Kaffe)
12.15– 12.45	Kontrollutvalget som ressurs? Harald Danielsen, rådmann i Arendal kommune og leder av det sentrale Rådmannsutvalget i KS, 2013-2015
12.45 – 13.00	Spørsmål og kommentarer fra salen
13.00 – 14.00	Lunsj
	ÅRSMØTE I FKT
14.00 – 14.30	Registrering årsmøtet i FKT
14.30 – 15.30	Årsmøte FKT
16.15	Sosialt arrangement – Utflukt til Eidsvoll 1814 med omvisning.

Dag 2	Torsdag 4. juni 2015
09.00 – 09.45	Antikorrupsjonsarbeid i kommunene Alexandra Beck Gjærv, partner i advokatkontoret Hjort DA
09.45 – 10.00	Spørsmål og kommentarer fra salen
10.00 – 10.15	Pause
10.15 – 11.00	Hvorfor bør <u>du</u> velge et verv i kontrollutvalget? Tre kontrollutvalgsledere forteller om sine erfaringer. Fride Solbakken, leder kontroll - og kvalitetsutvalget i Rogaland fylkeskommune. Solfred Horne – Moe, Kontrollutvalgsleder i Odda kommune. Kontrollutvalgsleder – navn kommer.
11.00 – 11.15	Spørsmål og kommentarer fra salen
11.15 – 11.30	Utsjekk
11.30 – 12.30	Lunsj
12.30 – 13.00	Kommunelovutvalgets arbeid i slutfasen Oddvar Flæte, leder i kommunelovutvalget
13.00 – 13.15	Spørsmål og kommentarer fra salen
13.15 – 13.30	Pause
13.30 – 14.00	Evaluerings av kontrollutvalg og sekretariat. (Hovedfokus på kontrollutvalgets arbeidsmetoder, herunder arbeid med plan og analyse) Birte Bjørkelo, Director Deloitte AS
14.00 – 14.15	Spørsmål og kommentarer fra salen
14.15 – 14.45	Skråblikk Ingvar Wilhelmsen, professor klinisk institutt 2/ Hypokonderklinikken
14.45 – 15.00	Avslutning ved leder i FKT

NESTE SESONG: Kallerudhallen blir daft om til Campus Arena Gjøvik og skal være klar til bruk til neste håndballsesong.

FOTO: ASBJØRN RISBAKKEN

Rehabiliteringen av Kallerudhallen har satt Kontur AS i vanskeligheter

Ber om økt honorar

GJØVIK: Prosjekteringen av Kallerudhallen har vært så tidkrevende og komplisert at Kontur AS ber om 1,5 millioner kroner i økt honorar fra Gjøvik kommune.

KRISTIN STAVIK MOSHAGEN
kristin.moshagen@oa.no

Rehabilitering og nybygg på Kallerudhallen har vært en hard nøtt for Gjøvik kommune å knekke. Nå har det kommet flere uforutsigbare utgifter.

Fant høyspent

Kommunalsjef Sigmund Egner opplyser at det er kommet kommunale krav knyttet til

drenering av overflatevann og krav knyttet til vannforsyning til sprinkleranlegget i hallen. Dessuten ble det oppdaget en høyspentledning i bakken som måtte flyttes. Denne var ikke tegnet inn på noe kart.

- Totalt snakker vi om uforutsatte utgifter på om lag to millioner kroner, sier Egner.

Disse ekstra utgiftene vil trolig kommunen klare å håndtere innen den totale kostnadsrammen på 81,5 millioner kroner, men i midten av januar kom et krav fra Kontur AS som har prosjektert Kallerudhallen. Der som kommunen må innfri kravet, vil kostnadsrammen på Kallerudhallen sprekke.

Stor belastning

I brevet til kommunen med an-

modning om økt honorar, opplyser Kontur at de har hatt et betydelig høyere timeforbruk enn forutsatt på Kallerudhallen og at Kontur nå er i en vanskelig situasjon. Firmaet opplyser at det økte timeforbruket har utviklet seg til å bli en stor belastning.

«I flere måneder har mange ansatte stått på sent og tidlig for prosjektet. I «kampens hete» har vi i for liten grad fokusert på å ivareta våre egne kontraktsmessige interesser», skriver daglig leder/partner Erik Brett Jakobsen og partner Jan Steinar Egenes.

Firmaet har hatt en intern gjennomgang og kommet fram til at prosjektet ikke var unormalt komplekst i begynnelsen, men at det har utviklet seg til å

bli relativt komplekst og omfangsrikt.

«Hovedårsaken til at denne situasjonen har oppstått, mener vi ligger i det store misforholdet mellom virkelig prosjektkostnad fra prosjektgrunnlaget (40 mill) og nå (59 mill per desember 2014) og prosjekteringshonoraret. Økningene i byggets areal, inkludert øket omfang av utomhusarbeidene, som vi har lagt til grunn for honoraret, står ikke i forhold til faktisk omfang på prosjekteringen. Arealet har øket med cirka 11 prosent og kostnadene har øket med cirka 48 prosent siden forprosjektet», opplyser Jakobsen og Egenes.

- Urettferdig

Kontur er innforstått med at det er en viss risiko å påta seg et slikt oppdrag, men de synes belastningen har blitt uforholdsmessig høy. Videre mener firmaet kommunen har mottatt ytelser av et mye større omfang enn forutsatt og at det er urimelig og urettferdig at kommunen skal få dette gratis.

«Mens vi, som et forholdsvis mindre firma med begrenset økonomi, alene skal bære dette store og merkbare økonomiske tapet. En kommune som offentlig oppdragsgiver er underlagt et strengere krav til rimelighet og rettferdighet enn en hvilken som helst kommersiell oppdragsgiver som vil ta en kortsiktig gevinst selv når den

andre kontraktsparten får lide mye for det», framfører Brett Jakobsen og Egenes.

Vil avvise

Egner orienterte formannskapet om saken onsdag. Han opplyser dessuten til OA at kommunen vil avvise kravet. Det kan dermed ligge an til en tvisesak.

OA var fredag i kontakt med Kontur AS for ytterligere kommentarer, men de ønsker ikke å kommentere saken utover det som står i brevet.

CAMPUS ARENA GJØVIK

- Når nye Kallerudhallen står ferdig, skal det være med to spilleflater.
- Hallen skal ha god nok standard for spill i eliteserien i håndball, med en tilskuerkapasiteten på 1500.
- Kostnadsramma for rehabiliteringen og nybygget er 81,5 millioner kroner inkludert moms.
- Gjøvik kommune samarbeider med Oppland fylkeskommune, Høgskolen i Gjøvik og SOPP, samt får bidrag fra næringslivet, for å realisere hallen.
- Kommunens andel er 34,6 millioner kroner.
- Kontur AS har gjennomført prosjekteringen, mens Syljuåsen AS bygger hallen.
- Hallen skal hete Campus Arena Gjøvik.

VARME og SOL

• MARKISER
• PERSIENNER
• INTERIØR

Når rask service og kvalitet teller, ring Øystein Kvernsvaen

TOSHIBA
MITSUBISHI ELECTRIC

www.varmeogsol.no
Tlf. 979 73 701

PROMILLE-KJØRTE MED BIL I ALPINBAKKE

TYIN: Ved 20-tida fredag ble det meldt om kjøring med bil i alpinbakken hos Tyin og Filefjell skiheiser.

En politipatrulje i nærheten stanset en ung mann på 18 år. Vedkommende anmeldes for kjøring med promille og førerkort er beslaglagt, opplyser politiet.

I ARRESTEN

GJØVIK: En mann etterkom ikke politiets pålegg om å holde seg borte fra sentrum natt til lørdag. Han ble tatt med til arresten. Ifølge politiet var det ikke første gang han tilbragte natta der.

FALSK ID

GJØVIK: En utålmodig 17-åring tok i bruk ulovlige midler for å komme seg inn på et utested i Gjøvik fredag kveld. Vedkommende viste falsk legitimasjon og vil bli anmeldt.

royk

ordene gir oss stort velbehag.
 Villkatta på trappa møter
 opp tidlig om morran.
 Da gjelder det å varme
 opp
 matboksen og være litt
 foran.
 Ja, dyra trenger mat.
 Og vi har nok på alle fat.

Svein

effektiv oppkreving

vil gjøre etaten bedre rustet til å
 avdekke og følge opp straffbare
 forhold.

SELV OM nærhet til arbeidsgi-
 verne i teorien kan være en
 styrke, har dette ikke vist seg å
 stemme i praksis. Som Skotte er
 kjent med bruker over 70 pro-
 sent av kontorene mindre enn
 ett årsverk på arbeidsgiverkon-
 troll, og 16 kommuner gjen-
 nomfører ikke arbeidskontroll i
 det hele tatt! Fagmiljøene er
 små og sårbare, og prioriterer
 ikke arbeidsgiverkontrollen til-
 strekkelig høyt. Ved en overfø-
 ring til Skatteetaten kan ar-
 beidsgiverkontrollen samord-
 nes med de andre kontrollene
 etaten allerede gjør i dag, og vi
 vil få langt bedre og mer effe-
 ktive kontroller.

SKOTTE TREKKER også fram
 den kommende kommunere-
 formen som et argument mot
 endringen. Kommunerefor-
 men skal imidlertid - heldigvis
 - bygge på andre viktige hensyn
 enn de skattefaglige. Skatte-
 oppkreving er ikke en naturlig
 kommunal oppgave. Den er
 preget av stram regulering, li-
 ten grad av skjønn og et sterkt
 behov for likhet på tvers av
 kommunegrensene. Våren
 2014 sluttet Stortinget seg til at
 «oppgaver som ikke skal la seg
 påvirke av lokalpolitiske opp-
 fatninger og lokalpolitiske for-
 hold, og som derfor er kjenne-
 tegnet av standardisering, rege-
 lorientering og kontroll, bør i
 utgangspunktet være et statlig
 ansvar». Dette er derfor i tråd
 med oppgave- og ansvarsforde-
 lingen som skal vurderes i kom-
 munereformen.

SKOTTES KOMMENTAR om at
 skatt er kjedelig får stå for hen-
 nes egen regning. Skatt danner

Privat og statlig eierskap

INNLEGG

DEBATTEN RUNDT eierskaps-
 meldingen til dels vært stor.
 Enkelte selskaper har fått mer
 oppmerksomhet enn andre. Ei-
 erskapsmeldingen trekker opp
 statens rolle som eier, forvalter
 av felles verdier og hvordan ei-
 erskapet best kan brukes for å
 bidra til verdiskaping til beste

for samfunnet. Det direkte stat-
 lige eierskapet er et strategisk
 eierskap i selskaper der det
 foreligger gode begrunnelser
 for statlig eierskap. For plasse-
 ring av statens finansielle for-
 mue har staten andre virkemid-
 ler, slik som eksempelvis Folke-
 trygdefondet og Statens pen-
 sjonsfond Utland.

Privat eierskap bør være ho-
 vedregelen i norsk næringsliv.

Staten bør
 tig ambisj-
 skaper der
 retningsm-
 private eie-
 i stand til å
 verdier enr
 Slagord
 Norge har
 batten. Det
 inntrykk av
 alle tider ha

Finansforvaltning i Gjøvik kommune

Kommentar

BJØRN IDDBERG
 Ordfører i Gjøvik

FINN OLAV Rolijordet spør om
 detaljerte fakta i forbindelse
 med kommunens finansfor-
 valtning. Det er mange tall å
 forholde seg til. Alle tall er
 imidlertid offentlig tilgjengeli-
 ge gjennom årsregnskaper og
 rapporter. Det skal likevel med-
 gis - og det er vel det Rolijordet
 har erfart - at for å forstå alle
 detaljerte endringer opp gjen-
 nom årene fra 2004, så skal en
 bruke litt tid.

Min hensikt da jeg presenter-
 te finansforvaltningen vår å
 vise det helhetsbildet og den
 politiske strategien som ligger
 bak forvaltningen av dette «ar-
 vesølv», nemlig at vi vil opp-
 retholde verdien på fondet for
 senere generasjoner og at vi
 plasserer pengene slik at vi får
 større utbytte av midlene enn å
 la dem stå passivt i bank. Deler
 av det årlige utbyttet har i til-
 legg i alle år vært vesentlige bi-
 drag i driften av kommunens
 tjenester.

Etter å ha bedt økonomiavde-
 linga i kommunen hjelpe meg

kan også for avisens lesere pre-
 sentere følgende litt mer detal-
 jerte fakta. Utover disse fakta
 må jeg be Rolijordet selv å ta
 kontakt med kommunen hvis
 han ønsker ytterligere opplys-
 ninger.

Pr 31.12.2014 var kraftfondets
 totale størrelse 984,4 mill kr og
 med en totalavkastning gjen-
 nom 11 år på 427,1 millioner
 kroner, noe som gir årlig
 snittavkastning på 5,3%.

Det har ikke vært noe tilførsel
 av kapital i løpet av perioden.
 Disponering av årlig avkastning
 finnes i årsregnskapet for kom-
 munen. Årlig budsjetterer
 kommunen med en avkastning
 i kroner og prosent, som vedtas
 i kommunestyret hver høst.

Disponeringen følger en prio-
 ritert rekkefølge, og vedtas av
 kommunestyret i forbindelse
 med årsregnskapet:

1) Avsetning til inflasjon, jfr
 formuesbevaringsprinsippet

2) Avsetning til drift i kom-
 munen. Vedtas for hvert år

3) Evt mer/mindreavkastning
 går til bufferfond.

Pr 31.12.2013 (2014 er ikke fer-
 dig revidert) er flg avsatt på
 fond i Gjøvik kommune:

Inflasjonsavsetning: 155 mill
 kr.

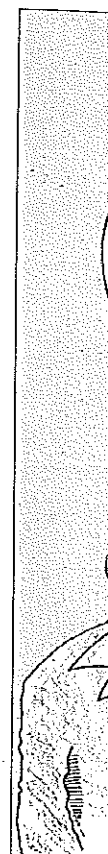
Bufferfond: 42 mill kr.

NAV

Hva med litt empati?

TENKTE JEG skulle ringe NAV
 kundesenter for å forhøre meg
 om min søknad om AAP. Mine
 sykepenges har gått ut, og har
 søkt 50 prosent ufør. Mannen
 på kundesenteret syntes at min
 cv var mangelfull og at det var
 helt feil at jeg sto som ikke ar-
 beidssøker. Jeg prøvde nok en
 gang å si at jeg hadde jobb, og
 har hatt jobb i drøye 33 år. men

etter hvert kunne jobbe noe
 mer! Jeg har jobbet fullt i drøye
 33 år i det offentlige, og p.g.a
 sykdom måtte jeg redusere. Det
 er ikke viljen det står på, men
 evnen (kanskje greit å undersø-
 ke litt før man foreslår noe). Et-
 ter denne samtalen med NAV
 kundesenter følte jeg meg helt
 tom og en smule oppgitt, og re-
 flekterte litt. Er det nå denne

Et

ØYSTEIN

VOTTER.

TÅKA LÅ

byen en p
 mannen
 høytrykk
 med lokal
 skikkelig,
 mørkt hel
 ger tok jeg
 opp i høye
 like ned
 merket du
 lyset slo
 talte om t
 lenger opp
 tunet var d
 skape lve

Jeg tar egentlig aldri helt fri.
Jeg kan nesten ikke det.

Harald Tyrdal,
ordfører, Lunner Ap

OKSITTERERATWITTER

anne holt @annekristinholt

Jeg begynner å tro at det er Jo Nesbø som har skrevet
Petter Northug. #tourdeski #nrksport #høyspenning

Stor AMT-kontrakt til K.A.

KONGSBERG: Kongsberg Automotive har inngått en kontrakt verdt nærmere 1 milliard kroner.

Kontrakten gjelder AMT (automated manual transmission) på kommersielle kjøretøy. Verdien på kontrakten er estimert til 990 millioner kroner over en femårsperiode, opplyser selskapet i en melding mandag. De første leveransene vil sarte neste år og 2017 på selskapets anlegg i Sør- og Nord Amerika.

– Det er helt avgjørende at vi spiller en betyde-

lig rolle i det voksende AMT-segmentet fremover, sier konsernsjef Hans Petter Havdal.

Han sier selskapet har rett kompetanse og produktløsningene som kreves, og er i god posisjon i overgangen fra Manual transmissions til AMT.

Kongsberg Automotive uttalte i desember i fjor at de estimerer et markedsvolum for AMT på 1,5 milliarder euro innen 2025, fra 400 millioner euro i 2014, skriver Dagens Næringsliv. Innen 2025 har selskapet et mål om markedsandel på over 10 prosent i AMT. (ANB-NTB)

Børsspekulasjoner

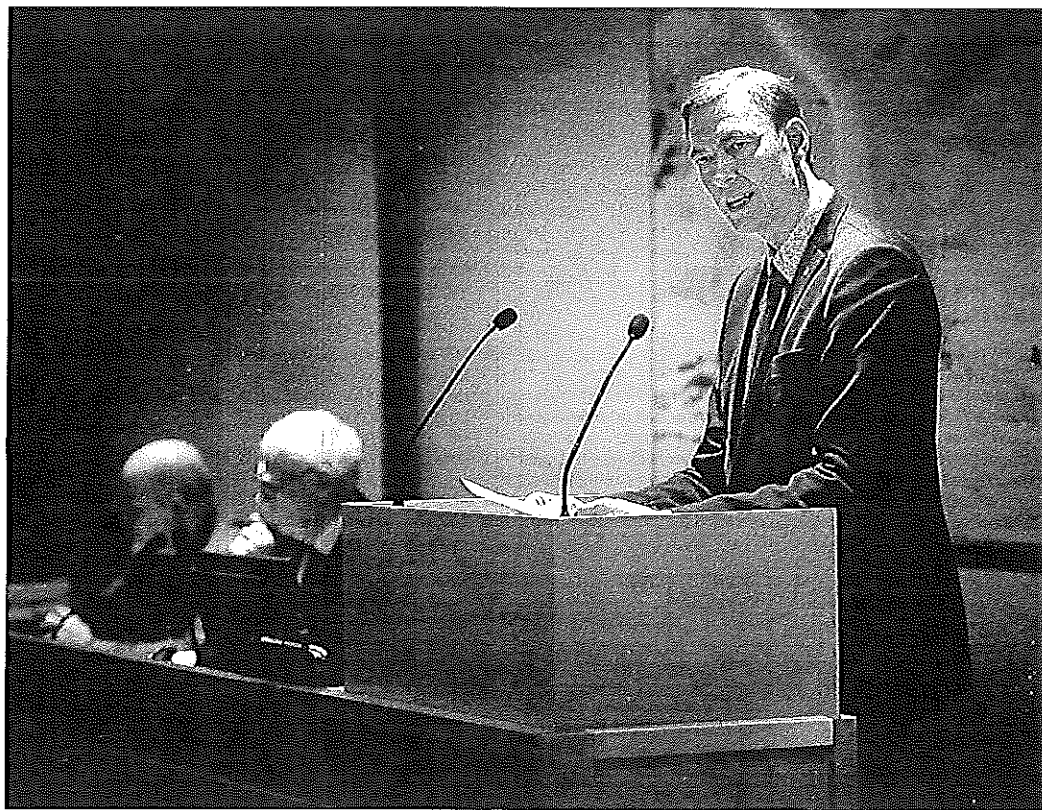
Kommentar

**FINN OLAV
ROLIJORDET**
Rødt Gjøvik

MED SITT dystre forsidebilde har OA (19.12) formidlet på en sterk måte rådmannens advarsler om hvor vanskelig 2015 blir økonomisk for Gjøvik kommune. Underskudd i 2014 på rundt 28 millioner, salderingsbehov på 40 millioner i 2015, sviktende skatteinntekter, trolig 5 millioner mindre enn budsjettet på finansforvaltningen og et tomt disposisjonsfond – alle elementer i en økonomisk status som medfører kutt i de tjenestene kommune skal tilby. Utfordringene står med andre ord i kø.

RÅDMANNMAGNUS Mathisen advarer mot å budsjettere med økt finansavkastning, slik budsjettet til AP/SV/SP legger opp til. Det er en advarsel som Rødt mener er betimelig. Vårt (nesten) årlige forslag om å avvikle aktiv finansforvaltning (børsspekulasjon) fikk tradisjonelt kun vår egen stemme. Kommunen skal drive med noe helt anna enn børsspekulasjon. Vi skal skape og drive et samfunn med gode oppvekstforhold, arbeidsplasser og fungerende samfunnsliv, og trygge vilkår for dem som trenger omsorg.

VÅR KRITIKK av å drive med børsspekulasjon bygger på to forhold: risikoen for å gå på store tap svinger med konjunkturrene og nå er det en dramatisk situasjon i det globale finansmarkedet, jmf krise i USA, Europa og nå rubelkrise i Russland. Utviklingen i Kina med en omlegging av økonomien fra en stor eksportindustri til et hjemmemarked samtidig med at landet skal bruke av sitt overskudd av dollar til investeringer i infrastruktur i en rekke land, kan bety en strategisk svekkelse av dollar som internasjonal va-

ILLUSTRASJONSFOTO: fra kommunestyre 18. desember.

luta. Det gir konsekvenser for finansmarkedet. Det vil fortsatt være penger å tjene i finansmarkedet, men hvor kommer i så fall de pengene fra? Det er ikke vanskelig å forstå, regjering etter regjering gjennomfører omfattende statlige kutt med massearbeidsløshet som konsekvens, statskassene tømmes til fordel for banker og finansmarkeder. De manges fattigdom skaper noen fås rikdom – dermed er denne børsspekulasjonen også moralsk forkastelig.

RØDT KRITISERES alltid for vårt forslag. I de 10 årene som kommunen har drevet med aktiv finansforvaltning har kommunen hentet inn 157 millioner mer enn om pengene var satt i bank. Dermed er spørsmålet vi får: hvor ville Rødt ha skaffet disse pengene ellers? Det enkle svaret er jo at med vår økonomiske politikk ville skattesvikt

blitt kompensert av staten, og mer av det vi faktisk betaler inn i skatt ville bli tilbakeført til kommunen med et høyere kommunalt skattøre. Det begynner imidlertid å bli noen år siden Hagebakken startet et ordføreropprør mot urettferdig fordelingspolitikk, og etter hvert tilpasset også den rødgrønne regjeringen seg til den samme smalhanspolitikken. Dagens opposisjonsbudsjett på Stortinget minner mer, om et piilkløp enn om politisk kamp mot utarming av kommunene. Nok om det.

LA OSS heller gå et skritt videre og se på sannhetsgehalten i dette med at Gjøvik kommune har fått 157 millioner ekstra å rutte med i perioden 2004 – 2013. I 8 av disse 10 årene har kommunen tjent og slikt smaker søtt. Men i 2 av årene har kommunen gått på tap, det smaker surt og medfører kutt

og bruk av fondsmidler. Regelveket vi har for kraftfondet sier at vi skal ha et bufferfond som bygges opp når det går bra og brukes når det går dårlig. I dag er bufferfondet på 42,1 millioner kroner.

ITILLEGG skal verdien på kraftfondet opprettholdes, da må fondet tilføres midler hvert år slik at ei fondskrone i 2014 har like mye verdi som ei fondskrone i 2004. I alt er kraftfondet tilført 72,1 millioner kroner i inflasjonsjustering. Beløpene til bufferfond og inflasjonsjustering må trekkes fra da de jo ikke har gått til drift. Netto til drift blir da 43,2 millioner kroner. Dette er status pr. 2013 da 2014-resultatet ikke foreligger ennå. Den virkelige meravkastningen til bruk på drift av kommunen er altså betydelig lavere enn det som det ofte argumenteres med. I snitt på disse 10 årene blir det under 4 millioner

pr. år når man trekker ifra kostnader til konsulenter og finansforvalter. Det skulle derfor ikke bli den store utfordringen å gjennomføre en avvikling av aktiv finansforvaltning og innarbeide konsekvensene i budsjettplanen. Deretter kan midlene brukes til investeringer i skolebygg og sykehjem, en risikofri øvelse.

FOR KAN aktiv finansforvaltning være verdt den risikoen som det medfører? Hva skjer i 2015 hvis det går skeis? Hvor lite er det egentlig politisk akseptabelt å få ut av 980 millioner når vi får omtrent litt 'no ekstra til drift? Hvorfor kan man ikke tenke seg andre måter å bruke kraftfondet på? Er ikke gode skoler og sykehjemsplasser mer verdt enn spekulasjon på verdensbørsen? La oss regne på alternativ bruk av kraftpengene.

Regjeringens statsråder gjør en overraskende god jobb. De er dyktige og hardtarbeidende.

Jonas Gahr Støre,
Ap-leder

KVITTERER PÅ KVITTER

Jonas Gahr Støre:

Næringsministeren mener det er uproblematisk hvem som eier Flytoget. Uenig. God grunn for fortsatt klokt og effektivt offentlig eierskap.

Rekordmange ut av kirken

OSLO: Ikke siden abortkampen på slutten av 70-tallet har flere meldt seg ut av Den norske kirke enn i fjor.

Den norske kirkes ferskeste oppdatering viser at 11.200 medlemmer meldte seg ut i 2014, skriver Fædrelandsvennen. Fjorårets tall er en dobling av det normale, ifølge direktør

Ole Inge Bekkelund i avdeling for kirkeordning i Kirkerådet. I 2013 fikk Kirken 5464 utmeldinger i 2012 - 5258. Det er kun ett år hvor Den norske kirke har mottatt flere utmeldinger enn i fjor. I 1978, da abortstriden var på sitt heteste, meldte 11.755 personer seg ut av kirken.

- Den gangen var det abortdebatt og demonutdrivelse som lå bak, sier Pål Ketil Botvar,

statsviter og forsker ved Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO). Botvar forteller også at en kirkelig helvetesdebatt i 1983 løftet utmeldingstallene det året til 9900. Ellers oppdaget mange at de var ufrivillige medlemmer i Kirken i forbindelse med valget i 2009, og det året kom det 10.792 utmeldinger. Den norske kirke mottok 1.100 innmeldinger i 2014.

(ANB-NTB)

Rolijordets betraktninger

BJØRN IDDBERG
Ordfører i Gjøvik

JEG SER meg helt nødt til å kommentere Finn Olav Rolijordets unyanserte kommentarartikkel 6. januar her i OA under overskriften «Børsspekulasjoner». Han må respekteres for sitt syn om at vi bør avvike finansforvaltningen av våre fondsmidler, og at han har prinsipielle og ideologiske motforestillinger mot å plassere kommunale kroner i aksjer eller andre verdipapirer. Han bruker begrepet «børsspekulasjon» om det jeg vil kalle «aktiv og forsiktig finansforvaltning». Men hans regnestykker må nyanseres i betydelig grad for å få et mer korrekt bilde av hva vår forvaltning av kraftmidlene betyr for driftsøkonomien i kommunen og hvordan dette faktisk gjøres. Jeg er for øvrig enig med Rolijordet i at staten har gitt kommunesektoren så snau rammer at også Gjøvik sliter mer enn nødvendig med sin driftsøkonomi.

BAKGRUNNEN FOR kommunens finansforvaltning er at vi i sin tid solgte oss ut av kraftsektoren og ønsket at disse betydelige verdiene skulle forvaltes til glede også for kommende generasjoner. Disse pengene er på et vis Gjøviks befolknings «oljeformue», vårt «arvesølv». Derfor er plasseringen og forvaltningen av disse pengene underlagt et strengt regulert regime slik at pengeverdien skal opprettholdes og at det bare er den årlige avkastningen som skal brukes som årlige driftstilskudd. Derfor har en hvert år avsatt

1) STORSTEDELEN av årlig avkastning som årlige budsjetterte driftstilskudd.

2) DELER av årlig avkastning til inflasjonsjustering og

ILLUSTRASJONS BILDE

3) DELER av årlig avkastning til et bufferfond, slik at en i «dårlige år» kan bruke midler fra fondet for å oppnå budsjetterte driftstilskudd og i «gode år» - når avkastningen er større enn budsjetterte driftstilskudd - kan sette av midler til fondet

DETTE HAR fungert aldeles utmerket nå i 10 år, selv om det hvert år er en viss usikkerhet knyttet til avkastningen. Dette har rett og slett vært ei svært gunstig «melkeku» for kommunen. Og det er jo det som er hele poenget. Vi kunne jo ha «slaktet ku» og spist den opp gradvis, f.eks. ved å betale ned gjeld, eller ved å bruke pengene til større investeringer uten å låne opp penger. Erfaringen fra slik pengeforvaltning andre steder er at vi snart er like fattige igjen.

SÅ TIL Rolijordets regnestykker og analyse. Det er riktig at vi har fått en meravkastning av kraft-

midlene i disse 10 år på hele 157 mill utover det vi ville fått ved å ha plassert pengene mer forsiktig i bankinnskudd. Det må være bra. Det er også riktig at vi per dato har 42,1 mill i bufferfond og har inflasjonsjustert fondet siden oppstarten med i alt 72,1 mill (jeg har ikke etterregnet). Det er også bra.

MEN SÅ kommer noen merkelige slutninger fra Rolijordet. Han sier at vi dermed kun har hatt 43,2 mill som direkte merstilskudd til drift, dvs. vel 4 mill per år og at vi greit må kunne saldere dette i vår budsjettplan.

DETER dette han betegner som «omtrent ittno ekstra til drift». Da glemmer han jo noe helt vesentlig: Hvert år siden 2004 har kraftmidlene gitt en totalavkastning med betydelig tilskudd til driften i tillegg til at pengene er inflasjonsjustert.

Jeg har summert opp denne avkastningen for disse 10 år. Den er på i alt 382,5 millioner kr, noe som utgjør i gjennomsnitt 38,2 mill hvert år. Trekker vi fra bufferfondet på 42,1 mill og inflasjonsjusteringa på 72,1 mill har vi altså skutt inn i alt 268,3 i driftstilskudd på disse 10 år, dvs. gjennomsnittlig 26,8 mill. Det er alt annet enn ubetydelig Rolijordet!

DISSE PENGENE har gjort det mulig for kommunen å levere flere tjenester til befolkningen enn vi ellers hadde kunnet i alle disse årene. På toppen av det hele har altså fondet steget nominelt fra 2004 da det var på 585 millioner kr til dagens 920 mill og melkekua er altså fortsatt like vital. Den er ikke slaktet og bør heller ikke bli det. Den kan fortsette å levere driftstilskudd til velferdstjenester i alle år framover om vi forvalter pengene

klokt også i fortsettelsen. Så er jeg enig med Rolijordet i at vi alltid og løpende skal diskutere hva som er den klokkeste forvaltningsstrategien når det gjelder detaljene. Ingen får likevel meg til å tro at den beste måten er å bruke opp «arvesølv». Framtidige generasjoner bør også dra nytte av våre forgjengeres investeringer i kraftsektoren. Vannkraften er en fornybar ressurs. Det bør vi også sørge for at «arvesølv» forblir. Rolijordets oppskrift i artikkelen med å bruke pengene «til investeringer i skolebygg og sykehjem er en risikofri øvelse». Ja, risikofri, men er det klok langsiktig og økonomisk politikk å bruke fondsmidlene til dette? Så langt har vi bekostet investeringer med å ta opp lån til langt rimeligere renter enn den avkastningen som fondsmidlene har gitt oss. Det har vært økonomisk klokt.

■ Ny toppledelse skal på plass i Gjøvik kommune

Hvem velger han?

GJØVIK: 44 kvinner og menn har søkt lederstillingene i Gjøvik kommune.

KRISTIN MOSHAGEN
kristin.stavik.moshagen@oa.no

Rådmann Magnus Mathisen skal ansette fire kommunalsjefer og en eiendomssjef for å få bedre styring på Gjøvik kommune. Fristen for å søke gikk ut i forrige uke, og lista over hvem som søker er offentliggjort.

Ingen av søkerne er umått offentlig, men fire søkere har trukket seg som følge av at de ikke har fått innvilget fritak om å få navnet sitt hemmeligholdt. Alle de fire er menn.

Personalsjef Elin G. Limoseth opplyser at målet er å være ferdig med ansettelsesprosessen innen 1. mai, og at den nye organisasjonen skal være på plass i august.

Dette er søkerne:

Kommunalsjef samfunnsutvikling:

Heidi Bergersen (23 år, Gjøvik, kundeconsulent), Trond Arne Bredesen (48 år, Skreia, daglig leder), Per Martin Fosmark (52 år, Gjøvik, daglig leder), Einar Kulsvehagen (61 år, Gjøvik, teknisk driftssjef), Eli Jorunn Linnerud (54 år, Hunndalen, rådgiver/prosjektleder), Elisabeth Mathiesen (52 år, Hamar, sykepleier), Arne Moen (50 år, Gjøvik, kultursjef), Anders Hoel Paulsen (50 år, Gran, fylkessjef), Knut Robøle (46, Oslo, senior leder), Per A. Rognerud (56 år, Dokka, daglig leder), Grethe Østby (43 år, Kolbu, avdelingsleder).

Kommunalsjef administrasjon, forvaltning og teknisk drift:

Jorunn Ødegård Bjerke (55 år, Dokka, kommunalsjef), Marit Lium Dahlborg (50 år, Gjøvik,

kommunalsjef), Gerard Kort (45, Os, økonomisjef), Knut Robøle (46 år, Oslo, senior leder), Knut Arne Aasgaard (46 år, Gjøvik, HR-sjef).

Kommunalsjef oppvekst:

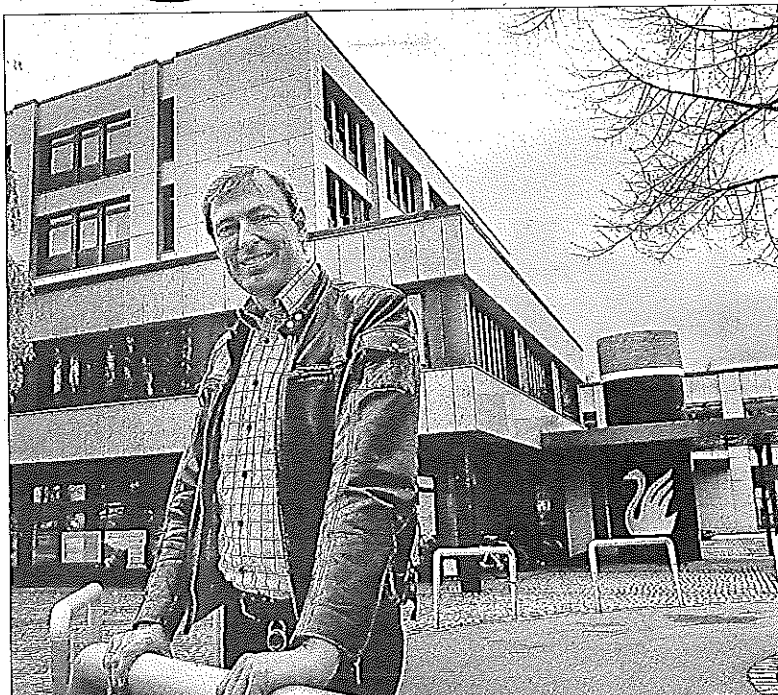
Heidi Enger (45 år, Kapp, seksjonsleder), Lena Haugseth (40 år, Stange, organisasjonsrådgiver), Maria Henningsson (48 år, Gjøvik, prosjektleder), Inger Torunn Holmgren (49 år, Bardufoss, kommunalsjef), Anne Margrethe Lund (56 år, Gjøvik, skolesjef), Elisabeth Mathiesen (52 år, Hamar, sykepleier), Knut Robøle (46 år, Oslo, senior leder), Atle Teksum (40 år, Elverum, underdirektør).

Kommunalsjef helse og omsorg:

Jorunn Ødegård Bjerke (55 år, Dokka, kommunalsjef), Marit Lium Dahlborg (50 år, Gjøvik, kommunalsjef), Heidi Koxvig Hagebakken (52 år, Gjøvik, helse- og omsorgssjef), Lisbeth Kjøniksen (43 år, Eidsvoll Verk, prosjektleder), Lars-Inge Lilja (55 år, Charlottenberg, kansellier), Eli Jorunn Linnerud (52 år, Hunndalen, rådgiver/prosjektleder), Elisabeth Mathiesen (52 år, Hamar, sykepleier), Ane Wenche Moen (51 år, Nes, resultatenhetsleder), Lise Pedersen (52 år, Kapp, avdelingsjef), Knut Robøle (46 år, Oslo, senior leder), Bernt Petter Tennstrand (42 år, Mesnali, student/ass.rådmann).

Eiendomssjef:

Morten Ask (32 år, Bjørnerød, driftsleder), Frank Hansen (60 år, Oslo, daglig leder), Trond Arne Hoe (54 år, Lyngseidet, etatsleder), Mohammed Kamaly (53 år, Gjøvik, avdelingsingeniør), Arve Goplen Lomsdalen (37 år, Lillehammer, økonom), Bent Lyder Mathisen (44 år, Gjøvik, byggesaksbehandler), Morten Normann (44 år, Nord-Torpa, bygg- og eiendomssjef),

TETTERE PÅ: Rådmann Magnus Mathisen vil komme tettere på tjenestene ved å ha færre toppledere. Derfor vil han gå fra åtte til fire i sin nærmeste lederkrets i Gjøvik kommune.

ARKIVBILDE

SKOLE: Maria Henningsson leder etableringen av internasjonal skole.

NABOKOMMUNEN: Marit Lium Dahlborg er kommunalsjef i Østre Toten.

LANDSBYEN: Per A. Rognerud er daglig leder i Landsbyen Næringshage.

BEST I TEST*

AUTOMATPAKKE
KUN KR. 4.900,-**

6-trinns automatgir
Metallic lakk
Vinterhjul m/alufelg

Total verdi = 37.100,-
SPAR = 32.200,-

*FIRE AVISER HAR KÅRET NYE PEUGEOT 308 SW SOM TESTVINNER BLANT FAMILIEBILER!

BEST I TEST Finansavisen Motor - 17.01.2015	BEST I TEST Dagens Næringsliv - 15.10.2014	BEST I TEST Aukfyll - 1/2015	BEST I TEST Dagbladet - 17.02.2015
---	--	--	--

Pris er inkl. frakt og leveringsomkostninger leverert Drammen, CO, utslipp fra 88 g/km. Drivstofforbruk blandet kjøring fra 0,52 Uml.
**Gjelder alle nye 308 modeller med automat. Forbehold om trykktfeil. Bildet er illustrasjonsfoto og visstyr kan avvike.

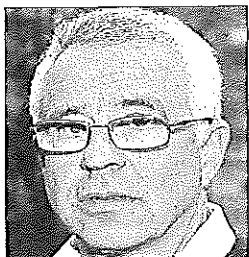
PEUGEOT 308 SW
FRA KR. 249.900,-

MOTION & EMOTION

Bartel O. Steen

Bartel O. Steen Gjøvik Damsletta 2, 2827 Hunndalen, Tlf. 61 14 61 00, Fax 61 14 61 20, bos.gjovik@bos.no, www.gjovik.bos.no

KONSENSUS: Regionsjef Tore Jan Kili. **ARKIVBILDE**

Ønsker ikke å åpne for blokkering

GJØVIK: Fylkeskommunen vil ha en stemme i regionrådene i saker med bruk av partnerskapsmidler. Det fraråder regionsjefen i Gjøvikregionen.

SÆMUND MOSHAGEN
saemund.moshagen@oa.no

Oppland fylkeskommune har sendt ut på høring et forslag om

å gå vekk fra konsensusprinsippet i saker med bevilgning av partnerskapsmidler. Partnerskapsmidlene er penger regionrådet har til disposisjon etter bidrag fra kommunene og fylkeskommunen.

Nå ønsker fylkeskommunen å ha en stemme i regionrådene i saker der det skal brukes av disse pengene. Forslaget er at kommunene til sammen også

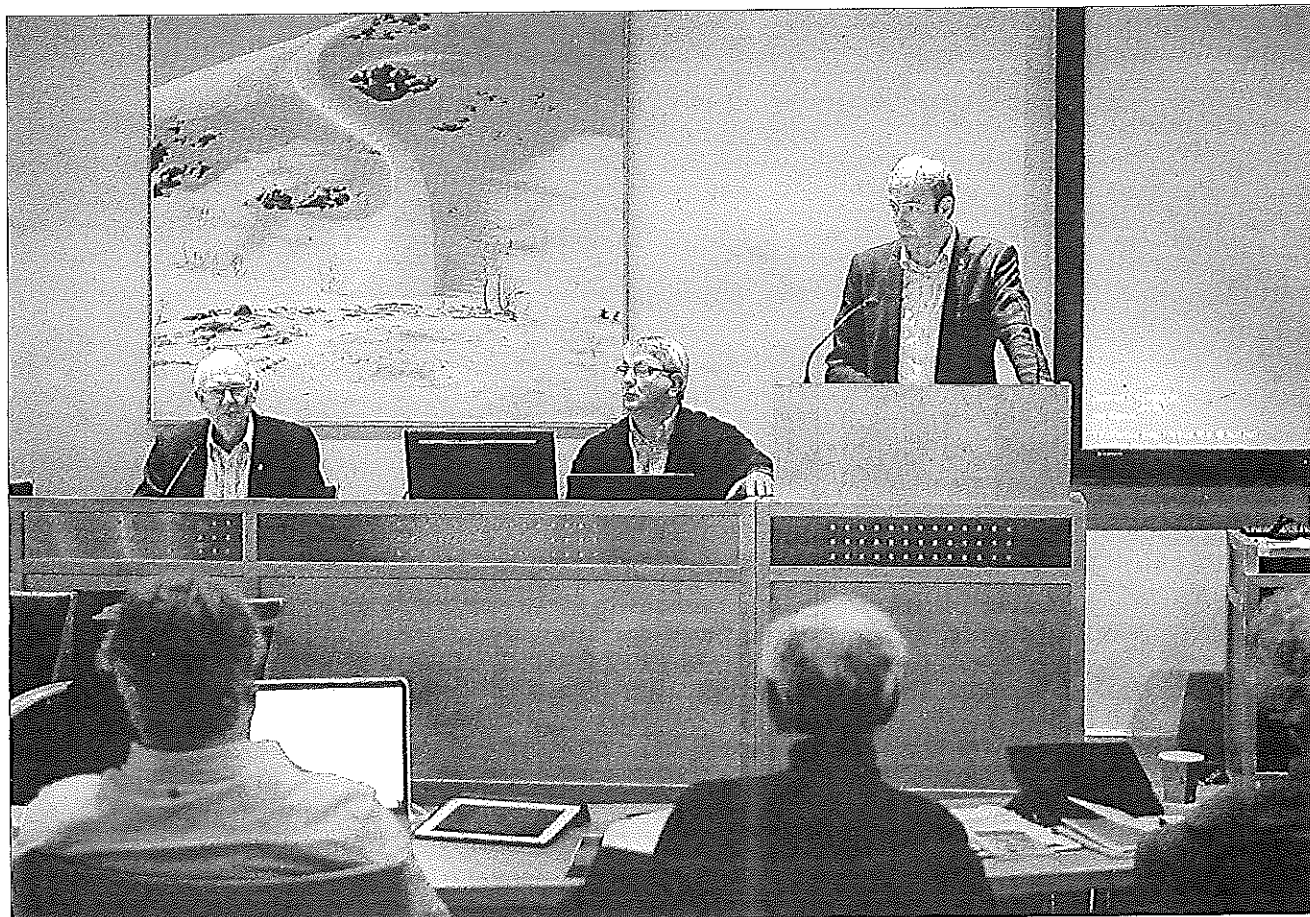
skal ha én stemme.

- Dette er et forslag vi ikke vil tilrå at kommunene slutter seg til, skriver regionsjef Tore Jan Kili i et saksframlegg til dagens møte på Dokka i Gjøvikregionens regionråd.

- Med klare retningslinjer for bruk av pengene, er det unødvendig å innføre en ordning som tar høyde for blokkering av tildelinger ved uenighet mel-

lom fylkeskommunen og kommunene, og som samtidig krever konsensus mellom kommunene, mener regionsjefen i Gjøvikregionen.

Fylkeskommunen foreslår også at representanter for næringslivet skal ha tale- og forslagsrett i regionrådene. Regionsjefen anbefaler kommunene i Gjøvikregionen å støtte dette forslaget.

SØPPEL: Hvordan søpla vår blir hentet og levert til avfallsdeponi er tema for diskusjon i Gjøvikregionen. Rådmann Magnus Mathisen orienterte formannskapet og utvalg for areal, miljø og teknisk drift onsdag. **FOTO: ASBJØRN RISBAKKEN**

■ Det vanskelige regionsamarbeidet

Gjøvik står på sitt

GJØVIK: Gjøviks innbyggere skal ha fordeler fordi de bor i en bykommune, mener Gjøvik kommune. Det vanskelig-gjør samarbeidet med nabokommuner.

KRISTIN STAVIK MOSHAGEN
kristin.moshagen@oa.no

GLT Avfall har ansvar for avfallshåndteringen i Gjøvik, Vestre Toten, Østre Toten, Søndre Land og Nordre Land, men det er kommunene som har ansvar

for transporten av avfall inn til GLT Avfall og informasjon ut til husholdningene. Dette ønsker GLT Avfall å overta, og de fem eierkommunene må komme til enighet om de skal la GLT Avfall overta disse tjenestene.

Raus storebror?

Formannskapet i Gjøvik går inn for å la GLT Avfall overta, men de vil at kommunen fortsatt skal vedta renovasjonsforskrifter, renovasjonsgebyret og kreve inn gebyret.

I tillegg støtter de rådmannen i at Gjøvik skal stille noen forutsetninger før en overtakel-

se finner sted. To av punktene kan være vanskelige å svelge for en eller flere av de andre kommunene. Gjøvik krever at Vestre Toten avviker sin innsamling av avfall. Vestre Toten er den eneste av de fem kommunene som har egne ansatte som henter inn avfallet. I tillegg vil ikke Gjøvik godta full transportutjevning.

Rådmann Magnus Mathisen mener innbyggerne i Gjøvik må beholde fordelene ved rimeligere transport fra en bykommune. Det reagerer nabokommunene på.

- Det er kalt inn til ekstraordi-

nært ordfører- og rådmannsmøte fredag. De andre synes Gjøvik kommune opptrer lite raust, sa Mathisen til politikerne onsdag.

- Ikke urimelig

Han mener Gjøvik må tenke over naboenes syn på Gjøvik, blant annet på grunn av den forestående kommunereformen. En rekke saker har vist at det er vanskelig å komme til enighet om samarbeid i Gjøvikregionen, og saken om overføring av oppgaver til GLT Avfall synes å være nok et eksempel.

Even Solhaug (Ap) uttalte i

forbindelse med behandlingen av saken at han ikke er overrasket over naboenes syn.

- Men hvor rause skal en stor kommune være? Det må være en fordel å være en stor kommune. Skal vi påføre egne innbyggere ekstra kostnader? spurte han.

Svein Håvar Korshavn (H) uttalte at han kan forstå de andre kommunenes reaksjon, men de vil ikke få billigere tjenester hvis Gjøvik ikke blir med.

- Det er ikke urimelig at Gjøvik får noen fordeler, sa han.

Kommunestyret i Gjøvik skal vedta saken torsdag i neste uke.

■ Regionsamarbeidet om GLT-Avfall AS

Gjøvik tar en timeout

DOKKA: Det er ikke sikkert det er så mye billigere å hente inn avfall i Gjøvik enn i nabokommunene. Naboene mener i alle fall det.

SÆMUND MOSHAGEN
ssemund.moshagen@oa.no

Fredagens regionrådsmøte på Dokka ble forlenget med et ekstraordinært ordfører- og rådmannsmøte for å finne ut av floken som har oppstått mellom gjøvikensere, tomminger og landinger i planene om videreutvikling av samarbeidet i deres felles eide GLT-Avfall AS.

Floken oppsto da formannskapet i Gjøvik - ledet av rådmann Magnus Mathisen - saksinstilling - gikk inn for å sette noen forutsetninger for å la GLT-Avfall overta ansvaret for avfallshåndteringen i alle fem kommunene.

Gjøvik ønsker fordel

En av forutsetningene Gjøvik har stilt for å la GLT-Avfall overta, er at kommunen fortsatt skal vedta renovasjonsforskrifter, fastsette renovasjonsgebyrene og kreve inn disse.

Gjøvik ønsker med andre ord ikke å være med på en «transportfjerning» for at alle innbyggerne i Gjøvikregionen skal ha lik renovasjonsavgift. Gjøvik ønsker å ha en økonomisk fordel av en transportmessig nærhet til avfallsanlegget i Dalborgmarka.

De forutsetter også at Vestre Toten avslutter inntransportering av avfall i egen regi, noe Vestre Toten selv åpnet for allerede da strategiplanen for GLT-Avfall AS ble godkjent i alle fem eierkommunene våren 2013.

Noe av hovedhensikten med utvidelsen av renovasjonssamarbeidet er at innbyggerne i avfallet skal utgjøre en del av inntekten på et samlet anbud for hele Gjøvikregionen, og ikke være kommunens oppdelt som i dag. Det forventes at dette vil

misk gevinst for alle kommunene og deres innbyggere.

Vil utsette avgjørelsen

I det ekstraordinære ordfører- og rådmannsmøtet fredag la Nordre Lands rådmann, Jarle Snekkestad, fram beregninger som viser at en «transportfjerning» kanskje dreier seg kun om småpenger. Beregningene er ikke offentliggjort, men kan tenkes å avspeile at det eksempelvis er større transportavstander fra store markas enn fra deler av nabokommunene.

SUPPE MELLOM SLAGENE: Nordre Lands-rådmann Jarle Snekkestad (tv.) og Gjøvik-rådmann Magnus Mathisen har så langt hver sin nøyaktighet til økonomiløsningen for et utvidet avfallsamarbeid i Gjøvikregionen.

FOTO: SÆMUND MOSHAGEN

store forskjeller på transportkostnadene fra den ene kommunen til den andre. Dette skal vi nå la våre egne fagfolk se nærmere på, sier Bjørn Iddberg, ordfører i Gjøvik, som av ordfører- og rådmannsmøtet ble utpekt som talsperson etter møtet.

- En slik beregning som vi har snakket om vil være et helt nytt saksgrunnlag. Jeg kommer derfor til å foreslå overfor kommunestyret i Gjøvik førstkommande torsdag at vi utsetter saken i påvente av ytterligere beslutninger. Det har vi så vidt

Reprise

Dette er ikke første gang det er uenighet omkring økonomi i samarbeidet det ellers er enighet om i Gjøvikregionen. Det har blant annet skjedd at nye interkommunale løsninger er blitt skrinlagt fordi noen mener kostnadene skal fordeles litt, mens andre mener de skal fordeles etter innbyggertall.

- Det er riktig at vi har hatt slike uenigheter, men vi har også vellykkede eksempler å vise til. Som etableringen av felles innkjøpsenhet, sier Gjøvikregionens talsperson, Jarle Snekkestad.

OVERDRAGELSE: Rådmann Bjørn Iddberg sier Vestre Toten ikke har noen tanker om å stenge for gjennomføringen av planene i GLT-Avfall AS.

ARKIVBILDE

Felles eie siden 1991

renovasjonsordningen. I dag er det kommunene som håndterer renovasjonen innenfor sine respektive grenser før levering til GLT-Avfall. Fire av kommunene har konkurranseutsatt renovasjonen, mens Vestre Toten samler tun avfall i egen regi.

Det kreves egne kommunestyrevedtak i de fem eierkommunene for de nye oppgavene overlates selskapet. Det er derfor avgjørelsen som ordfører Bjørn Iddberg i Gjøvik nå vil foreslå å utsette.

Vestre Toten

I Vestre Toten skiller saken seg litt fra de andre kommunenes, siden det der også er snakk om av overdrata en kommunalt utført tjeneste.

- For oss handler det også om en virksomhetsoverdragelse og om ansette som skal ivaretas. Vi vil derfor måtte behandle to saker av saken i hver sin omgang. Selv om prosessen er litt mer omstendelig hos oss, har vi ingen tanker om å stenge for den utviklingen det er lagt opp til i godkjent strategiplan, sier rådmann Bjørn Fauchald.

Ny strategiplan

For to år siden ble kommunene enige om en ny strategiplan for selskapet, som blant annet innebærer at deres felles selskap skal overta renovasjonen i alle fem kommunene.

Utvidelsen av samarbeidet inneholder elementer som gir per inn i det som er kommunenes oppgaver i dag, som selve

fosterhjem.no

Har du rom for en til?

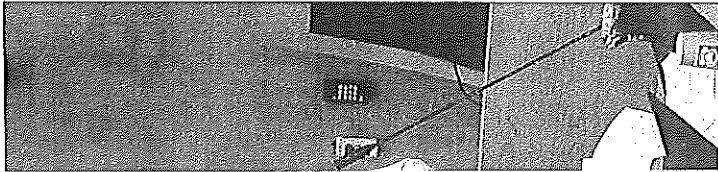
Vi har fremdeles ledige plasser på vårt opplæringskurs som starter i april. Kjørset er for dere som lurar på om dere kan bli fosterhjem.

For mer informasjon:

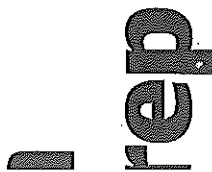
www.fosterhjem.no/gjovik

Du kan være med å gjøre en forskjell i et barns liv!

Fosterhjemstjenesten i Oppland
tlf. 466 16 610 - 466 16 849

retten. Her
NING GULDBRANDSEN

dommer Helle Rol-
ktor om han kunne
tedeste hendelsene

ar til sammen i tre
høst, fordi hun kom
agrep hun ikke hus-
rete avhøret.
vite en episode der
sørte henne øverst på
om hun hadde vondt
et avhør tatt i januar
hun at hun ved en
ble tvunget til å be-
s penis.
forsetter man-
kommer avhør av den
teren titlalte skal ha
seg mot. Den dagen
e også gi sin forklar-

■ Omsorgsboliger framfor sykehjemsplasser

- En positiv utvikling

GJØVIK: Gjøvik kommunes satsing på flere omsorgsboliger og færre sykehjemsplasser vil vise seg å være til de eldres beste, mener administrasjonen.

TRUDE G. DALE
trude.grevstad.dale@oa.no

Det sier konstituert helse- og omsorgssjef Heidi Koxvig Hagebakken og enhetsleder for tjenesteenheten Britt Grethe Hagen.

For fem år siden la kommunen ned 20 sykehjemsplasser ved Nordbyen omsorgssenter, og de nærmeste årene vil de legge ned ytterligere 37 sykehjemsplasser ved Biri og Snerthingdal sykehjem. I stedet satses det på 32 nye omsorgsboliger med heldøgnsbemanning i form av bokollektiv for demente.

- Dette er riktig vei å gå, mener kommuneadministrasjonen.

Sårt og trist

- Noen ganger trenger vi å hjelpe folk i institusjon. Men sykehjem er ikke det eneste saliggjørende. Slett ikke! Erfaring viser at mange eldre synes det er svært sårt og trist å komme på sykehjem. Av og til er sykehjem den mest forsvarlige løsningen, men vi prøver å gi et veldig smidig tilbud til alle som kan og ønsker å bo hjemme, sier Hagen.

Hjemme lengst mulig

Kommunen har en klar målsetting om at folk skal kunne bo hjemme så lenge som mulig, og har tilpasset tilbudene deretter.

IKKE ENESTE SALIGGJØRENDE: - Mange tror at det eneste saliggjørende er å komme på sykehjem, men det er langt fra alltid tilfelle, sier konstituert helse- og omsorgssjef Heidi Koxvig Hagebakken (t.v.) og enhetsleder for tjenesteenheten, Britt Grethe Hagen.

FOTO: BRYNJAR EIDSTUEN

- Det finnes ingen øvre grense for hvor mange ganger i døgnet man kan få besøk av hjemmetjenesten. Hver enkelt får vedtak ut ifra hva slags behov man har, påpeker Koxvig Hagebakken.

- For noen er det kanskje nok at hjemmetjenesten kommer innom med medisiner en gang om morgenen, mens andre ligger hjemme med respirator eller intravenøs og trenger mye mer hjelp. Noen får besøk av hjemmetjenesten opptil sju-åtte ganger i løpet av døgnet. I siste del av livet kan man til og

med få 24 timers assistanse i hjemmet, supplerer Hagen.

BEMANNET TILBUD

- 177 sykehjemsplasser
- 124 plasser i heldøgnsbemannede omsorgsboliger (64 plasser i bokollektiv for demente og 60 omsorgsboliger med heldøgnsbemanning på Haugtun og Åslundmarka)
- 72 omsorgsboliger med delvis bemanning (på Furubakken, Mustadnaggen og Birivegen 55)

FRITT SYKEHJEMSVALG

GJØVIK: Det er som kjent fritt sykehjemsvalg i Norge, men ikke alle får plass på det sykehjemmet de søker i første omgang.

- I Gjøvik får de fleste ønsket sitt oppfylt, men noen takker ja til et annet sykehjem mens de venter. Noen velger også å bli boende på det midlertidige sykehjemmet, fordi de trives der, sier Britt Grethe Hagen, enhetsleder i tjenesteenheten.

Litt større pågang

GJØVIK: Gjøvik kommune har til enhver tid 20-45 søkere på korttids plass i sykehjem.

Det opplyser enhetsleder Britt Grethe Hagen ved tjenesteenheten i Gjøvik kommune. Hun bekrefter at antall søkere på korttids plasser i sykehjem har økt litt etter at samhandlingsreformen ble innført i 2012, men hun ønsker ikke å oppgi konkrete tall.

- Det er fordi tallene er så misvisende, sier hun og tilføyer:

Når vi sjekker søkerne, er det alltid noen som ikke fyller kriteriene for korttids plass. Videre er det ofte noen som blir anbefalt å søke korttids plass, uten at de er helt klar over hva de søker om. Når de får vite hva slags hjelpetilbud de kan få i hjemmet, er det mange som trekker søknaden.

- Når det gjelder søknad om

KORTTIDSPASSER:

Hele tredje etasje på Haugtun omsorgssenter består av korttids sykehjemsplasser.

langtids plass i sykehjem er behandlingstiden i prinsippet fire uker, men kan i noen tilfeller ta to-tre måneder, opplyser hun.

FLEKSIBLE PASSER

GJØVIK: Gjøvik kommune har ikke tallfestet hvor mange av de 177 sykehjemsplassene i kommunen som er korttids plasser, avlastnings plasser og langtids plasser.

- Det er fordi antallet korttids plasser og avlastnings plasser varierer med behovet. Men hele tredje etasje på Haugtun omsorgssenter (29 plasser) er til enhver tid avsatt til korttids plasser, opplyser Heidi Koxvig Hagebakken.

Riving og nybygging i Nordbyen

GJØVIK: I disse dager starter rivingen av den eldste delen av Nordbyen omsorgssenter i Gjøvik, som inneholdt 20 sykehjemsplasser og som ble nedlagt i 2010.

Et nybygg til 138 millioner kroner skal stå klart våren/sommern 2016. Det blir et bokol-

lektiv for demente med heldøgns bemanning, og med plass til 24 personer med demens.

Den nyeste fløyen ved Nordbyen omsorgssenter er derimot ikke berørt av byggearbeidene. Der er det 24 sykehjemsplasser, og det skal det fortsatt være.

- Når nybygget i Nordbyen er ferdig, vil beboerne ved Biri

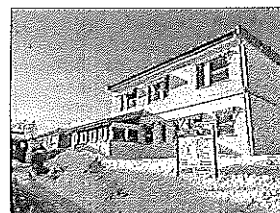
omsorgssenter flytte inn der midlertidig, mens det bygges nytt på Biri, opplyser konstituert helse- og omsorgssjef, Heidi Koxvig Hagebakken.

På Biri er planen at det skal bli 16 nye sykehjemsplasser og to bokollektiv for demente med åtte plasser i hvert av kollektivene.

Det skal erstatte dagens 27 sykehjemsplasser.

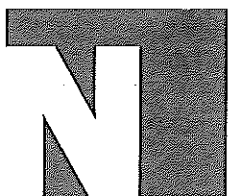
Når Biri etter planen står ferdig i 2017, skal Snerthingdal omsorgssenter rehabiliteres. Der er det 34 sykehjemsplasser i dag. De 34 plassene skal erstattes med to bokollektiv for demente med åtte i hvert, pluss et sykehjem med åtte plasser.

Når byggearbeidene i Snerthingdal tar til, er planen å flytte pasientene derfra til Biri.

NYTT BOKOLLEKTIV FOR DEMENTE:

Nå skal det eldste bygget på Nordbyen omsorgssenter rives og erstattes av et nybygg til 138 millioner.

NYHETER

tips oss: **61 18 93 00**
e-post: **tips@oa.no**

Fylkesutvalget ber for Bioforsk Løken

HEGGENES: Et enstemmig fylkesutvalg beklager at styret i Bioforsk tapper Valdres for enda flere statlige arbeidsplasser.

TERJE NILSEN
terje.nilsen@oa.no

Frp-representanten Olaf Nils Diserud fikk samtidig i «oppdrag» av fylkesordfører Gro

Lundby (Ap) om å ordne et møte med sin partifelle, landbruksminister Sylvi Listhaug, for å få belyst en nedleggelse av Bioforsk Løken for den blir endelig avgjort.

Fylkespolitikkerne mener at forskning på fjellandbruket er viktig for økt matforsyning, og peker på at det blir et feil signal når styret i Bioforsk innstiller på å legge ned eller flytte 12

statlige kompetansearbeidsplasser fra distriktet, derav seks forskerstillinger.

Bioforsk Øst Løken i Øystre Slidre har 14 ansatte, likt fordelt på forskere og teknikere. Hovedområdet for forskningen er grovfôrdyrking, hvor blant annet utvikling av bærekraftige driftsformer står sentralt.

Fylkesutvalget ser likevel positivt på arbeidet med å slå

sammen Bioforsk, Norsk institutt for skog og landskap og Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning til et nytt institutt (Nibio), men ber Landbruksdepartementet om å styrke Bioforsk Løken og tilføre flere forskere, og på den måten stoppe Bioforsk-styrets planer.

– Dette er viktig for å legge til rette for landbruket i fjellområdene, sa Ivar Odnes (Sp).

VOGNTOG SPERRET VEGEN

FLUBERG: Like før klokka 7 fredag meldte politiet at et vogntog på tvers stengte Fylkesveg 34 ved Fluberg i Søndre Land. Bilberging kom raskt til stedet og vegen åpnet etter kort tid. Vegtrafikksentralen ble også kontaktet om strøing.

LASTEBIL I GRØFTA

SVINGVOLL: Klokka 7.30 fredag meldte politiet om kaos på Fylkesveg 33 vest for Svingvoll. Det ble først meldt at flere biler og muligens en lastebil havnet i grøfta på stedet. Klokka 8.30 opplyser politiet at det var en lastebil som hadde kjørt av vegen. Lastebilsføreren dirigerte trafikken på stedet og trafikken løste seg raskt opp, ifølge politiet.

GROVT TYVERI FRA BOLIG

SKRAUTVÅL: Like før klokka 14 torsdag meldte politiet om et grovt tyveri fra et bolighus i Skrautvål i Nord-Aurdal. Innbruddet skal ha skjedd mellom klokka 11 og 14.

Politiet var på stedet torsdag og etterforsker saken. De hadde også en patrulje som så etter mistenkelige biler i området. Det er foreløpig uvisst hvor store verdier som er stjålet. Politiet melder at de blant annet skal ha tatt med seg bunadsølv. Ifølge politiet skal ikke beboerne ha vært hjemme da innbruddet skjedde. Politiet ønsker tips og kan kontaktes på 02800.

FÅR IKKE SELGE FYRVERKERI

RAUFLOSS: Brannsjefen i Vestre Toten har trukket tilbake tillatelsen til handel med fyrverkeri for 2015 for Raufoss storkiosk og video. Brannsjefen har gitt karantene etter kontroll av salg av fyrverkeri i desember 2014. Kontrollen avdekket en rekke brudd på regelverket. Brannsjefen sendte etter kontrollen en rapport til storkiosken, der det ble gitt anledning til å komme med en uttalelse. Ingen uttalelse er kommet fra storkiosken. Derfor vedtaket om karantene for salg i 2015, framgår det av vedtaksbrevet fra brannsjefen til storkiosken.

Opplevelseskortet for fattige barn

Beklager uteblive

GJØVIK: Både ordfører og rådmann beklager at opplevelseskortet ikke ble innført.

KRISTIN STAVIK MOSHAGEN
kristin.moshagen@oa.no

Et samstemt politisk miljø ville innføre et opplevelseskort for fattige barn, men nylig kom det fram at kortet aldri ble innført. Initiativtaker Christin Guldahl Madsen (V) krevde svar fra ordfører Bjørn Iddberg om hvordan dette kunne skje.

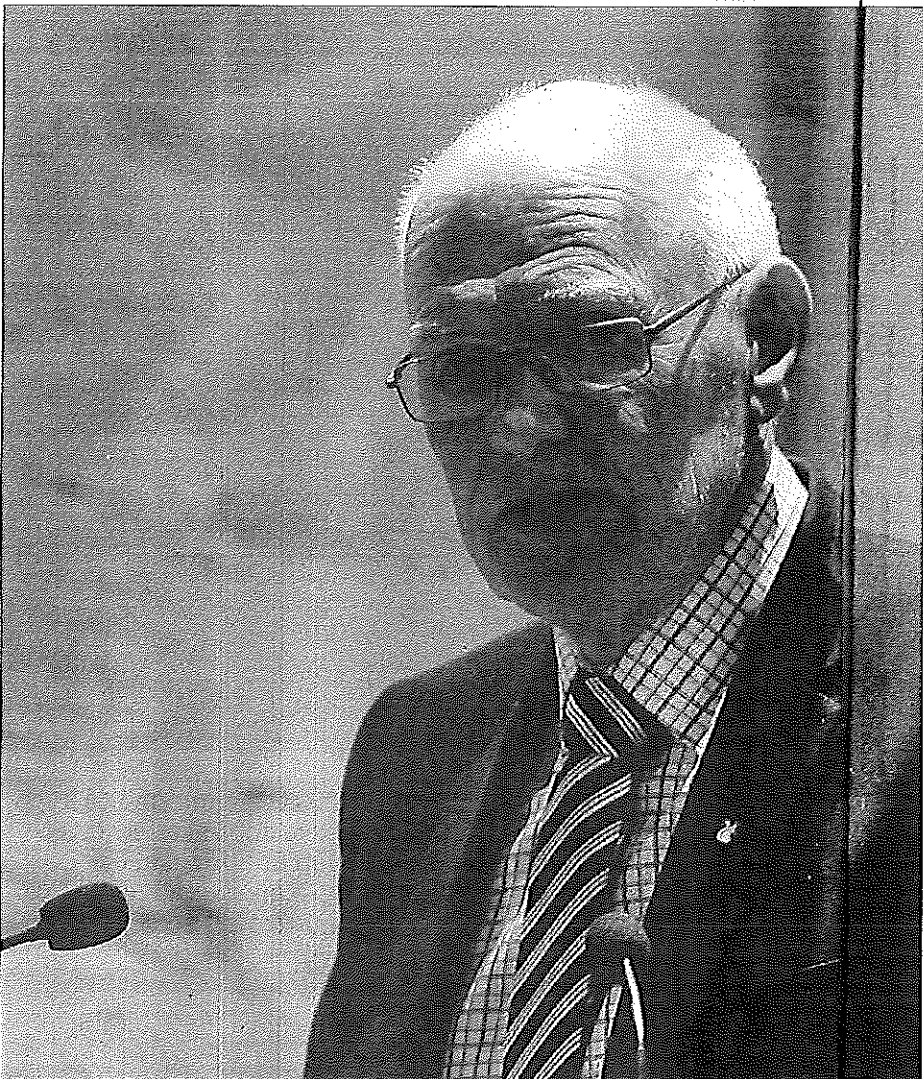
Sto oppført med «G»

Iddberg redegjorde over kommunestyret torsdag at vedtaket om innføring av kortet ble enstemmig vedtatt i tre politiske utvalg. Saksbehandler var barne- og familiesjef Ingrid Hoff, men det var tidligere NAV-leder som skulle følge opp. Ordfører skulle ta opp saken i regionrådet, men Iddberg innrømmet at det aldri ble gjort.

– Det kan jeg beklage, men jeg tolket aldri vedtaket slik at en regionråds sak skulle være en viktig premiss for at vedtaket skulle kunne settes ut i livet på egen kjøll i Gjøvik, sa han.

Hvorfor kortet aldri er blitt innført, er undersøkt. Når det fattes et politisk vedtak skal politikkerne få en oversikt hvor langt administrasjonen er kommet i oppfølgingen av vedtak i forbindelse med tertialrapporteringene. Første tertial 2013 står opplevelseskortet oppført med «G» som betyr gjennomført.

– Våre kontrollsystemer har ikke fungert. Ordføreren kan på vegne av det politiske og administrative system i Gjøvik kommun bare beklage det som har skjedd. Dette har vært en klar administrativ glipp slik jeg ser det. Ordføreren vil også beklage at vi som politikere ikke tok tak i saken tidligere med etterlysning av effekten av tiltaket. Spesielt er dette et ansvar som en i ettertid ser kunne vært tatt også fra politisk side i ett eller flere av de utvalgene som hadde hatt saken til behandling. Ordføreren kunne også på sin

SKULLE FULGT OPP: Ordfører Bjørn Iddberg innrømmet at den politiske ledelsen i Gjøvik skulle fulgt opp saken om opplevelseskortet.

FOTO: KRISTIN STAVIK MOSHAGEN

side ha fulgt opp saken med etterspørsel av resultater og erfaringer, sa Iddberg og la til at han vil be rådmannen ta tak i saken og iverksette tiltaket.

Følges opp

– Det er ingen tvil om at det her har skjedd en feil hos rådman-

nen. Vi har et kontrollsystem som skal fange opp oppfølging av alle politiske vedtak, hvorfor det ble ført opp en «G» vet jeg ikke. Da forsvant saken ut av systemet. Jeg beklager på vegne av administrasjonen, sa rådmann Magnus Mathisen som lovet at kortet skal innføres.

Også utvalgsleder Christian Hedløv Engh (Ap) beklaget at han ikke hadde fulgt opp vedtaket. Det samme sa Anne Bjertnæs (H).

– Dette skjedde på vår vakt. Jeg skammer meg. Jeg håper også dere gjør det, sa hun til kommunestyret.

er til frisk meningsutveksling på sine debatt-
flå forkorte innlegg og til å velge hvilke innlegg
skal. Hovedinnlegg kan maksimalt ha en lengde
om. Lange innlegg maksimalt 2000 tegn og
sign. Vi oppfordrer alle til å skrive kort!
sendt elektronisk.

Info. Postadresse: Oppland Arbeiderblad,
nær at alle innlegg signeres med fullt navn.
mens mindre innlegg unntaksvis kan merkes

na.no/debatt

å publisere innleggene både i trykte og
arbeiderblad har rett til å arkivere publiserte
eventuelle salgsrettigheter til slikt materiale.

Obligatorisk tilbud?

«Obligatorisk tilbud» omtales i en artikkel i Oppland
Arbeiderblad om opplæring i arbeidslivsfag i
grunnskolen. Men finnes det noe som heter
obligatorisk tilbud? Et tilbud er noe som kan godtas
– eller forkastes. Er noe obligatorisk, er det ganske
enkleit tvang.

Hvorfor holder politikere, pedagoger og presse-
folk liv i en sånn håpløs klisje som «obligatorisk
tilbud»?

M.d.

Forbrenningsanlegg

Tilsvaret

DAG NORBERG,
kommunestyrerepresentant
for Gjøvik Høyre

I REDEGJØRELSEN til kom-
munestyret 12.02.2015 indi-
kerer Ola M. Rinnan at den
planlagte dampledningen
fra forbrenningsanlegget i
Kallerudlia til Hunton neppe
noen gang blir realisert.
Hunton har fått meget kon-
kurranseverdige avtaler og
rammebetingelser for leve-
ring av strøm. Dette har jo
også Hunton bekreftet for
lenge siden.

Dampledningen til Hun-
ton og Hoff var den klart vik-
tigste premissen for at anleg-
get skulle bygges i Kallerud-
lia og ikke i Dalborgmarka.

EIDSIVA BIOENERGI AS
skriver i notat av 04.02.2011:
«For at prosjektet skal være
økonomisk bærekraftig er le-
veranse til industrien, det vil
si Hunton og Hoff, en forut-
setning!» Prosjektet til Hoff
er lagt bort for lengst.

Mølleruds artikkel i OA av
8. desember 2012 om lettur-
te politikere holder stikk.
Han skriver som kommentar
til beslutningen om å legge
anlegget til Kallerudlia fol-
gende: «Mange av Gjøviks
politikere svikter her stygt
og lar seg lure til å gjøre ved-
tak som verken gagnar Gjø-
vik by eller et stort antall av
byens innbyggere.»

Møllerud sier videre i ar-
tikel i GD 16. februar 2012:
«Kanskje dampledninger til
Hunton og Hoff bare har
vært et påskudd til å kreve
anlegget plassert i Kallerud-
lia 9. Skulle disse dampled-
ninger falle bort underveis
på grunn av ulønnsomhet, er
hele saken vedrørende det
planlagte anlegget i Kalle-
rudlia i Gjøvik bygd på feil-
aktige premisser. Økono-
misk støtte fra Enova til et
«pilotanlegg» slik det er blitt

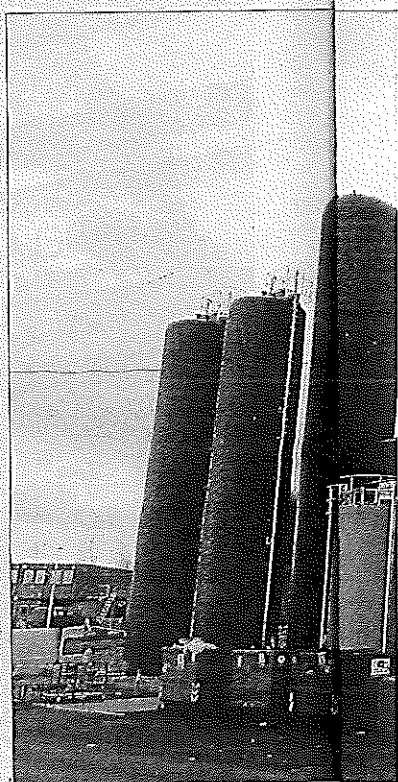
framstilt, vil måtte revurde-
res. Skulle dette skje, påhviler
det både Eidsiva-ledel-
sen, administrasjon og poli-
tisk ledelse i Gjøvik kommu-
ne et stort ansvar for ikke å
ha valgt det eneste naturlige
lokaliseringsstedet, Dalborg-
marka. Dette ville vært en
framtidssrettet plassering
med infrastruktur på plass
og til liten sjenanse for omgi-
velsene slik dagens valg av
plassering har blitt.»

ANLEGGET SOM SKULLE bli
et pilotprosjekt og forbrenne
grot og råstoff fra skogbruk-
et, er blitt noe helt annet –
et ordinært avfallsforbren-
ningsanlegg som forbrenner
rinvningsavfall og destruk-
sjonsavfall fra slakteindus-
trien blant annet. Fortsatt
påstår Eidsivas ledelse feil-
aktig at dette er et biobren-
selanlegg. Med dette er vi-
sjonen om at Gjøvik skulle
bli pionerbyen for utvikling
av bioenergi, falt pladask i
bakken. Også på dette punk-
tet ble mange Gjøvik-politi-
kere ført bak lyset.

I avisartikkel av 26. mai
2008 uttaler rektor Jørn
Wroldsen at Høgskolen i Gjø-
vik trenger mer plass. Han
sier videre at Høgskolen i
Gjøvik vil ha behov for minst
300 nye studentboenheter
de neste 12 årene, og trenger
også arealmessige utvi-
klingsmuligheter på Kalle-
rud.

Med det samarbeidet som
nå etableres med NTNU, vil
ikke plassbehovet bli min-
dre, heller tvert imot, dette
behovet vil øke sterkt. Stu-
dentene vil selvsagt ha bol-
iger så nær campus som mu-
lig, og behovet for nye cam-
pusbygninger og for nye tek-
nologibedrifter blir stort.
Arealet for utvikling på nå-
værende område er ytterst
begrenset, og det er nesten
håpløst å finne en parke-
ringsplass utpå dagen for be-
søkende til høgskolen.

UTALLIGE GANGER ble det
pekt på at området i Kalle-
rudlia, som er i gangavstand
til høgskolen, burde vært et
slikt ekspansjonsområde. I
stedet ble ca. 40 dekar av
området i Kallerudlia gitt
bort til spottpreis til Eidsiva
for å bygge et avfallsforbren-

ningsanlegg. Dette er lite verdig
en studentby.

Etter utspillene mot departe-
mentet fra Rinnan og Almlid i
universitetsdebatten, så kan vi i
ettertid mistenke at å kjøpe og
nedbygge innfallsporten til en
hel mulig bydel i nærheten av
Høgskolen i Gjøvik var et smart
trekk for å hindre høgskolens
vekstmuligheter. Dette må vel
kunne betegnes som en by-
planleggingsskandale av di-
mensjoner.

I min artikkel i OA av 20. ok-
tober 2012 spør jeg nettopp:
«Blir vi alle lurt?» Her sier jeg
følgende: «Dersom premissene
for plassering i Kallerudlia ikke
lenger er til stede, har kommu-
nestyret fattet vedtak på feil
grunnlag. Hvis Gjøvik får et
rent fjernvarmeanlegg for leve-
ring av varmt vann plassert i
Kallerudlia, så bør det betraktes
som en politisk skandale, skapt
av et knapt politisk flertall ved
bruk av partipisk. I denne sa-
ken får man en klar følelse av å
bli ført bak lyset av Eidsiva, og

TISA-kortene må komme på bordet

Kommentar

REGJERINGEN HAR lenge hevdet at offentlige tjenester ikke er del av forhandlingene om TISA-avtalen. Regjeringen har avfeid advarslene fra internasjonal og norsk fagbevegelse om at ytterligere liberalisering av tjeneste-

sektoren vil gi økt press for privatisering og konkurranseutsetting av velferdstjenestene.

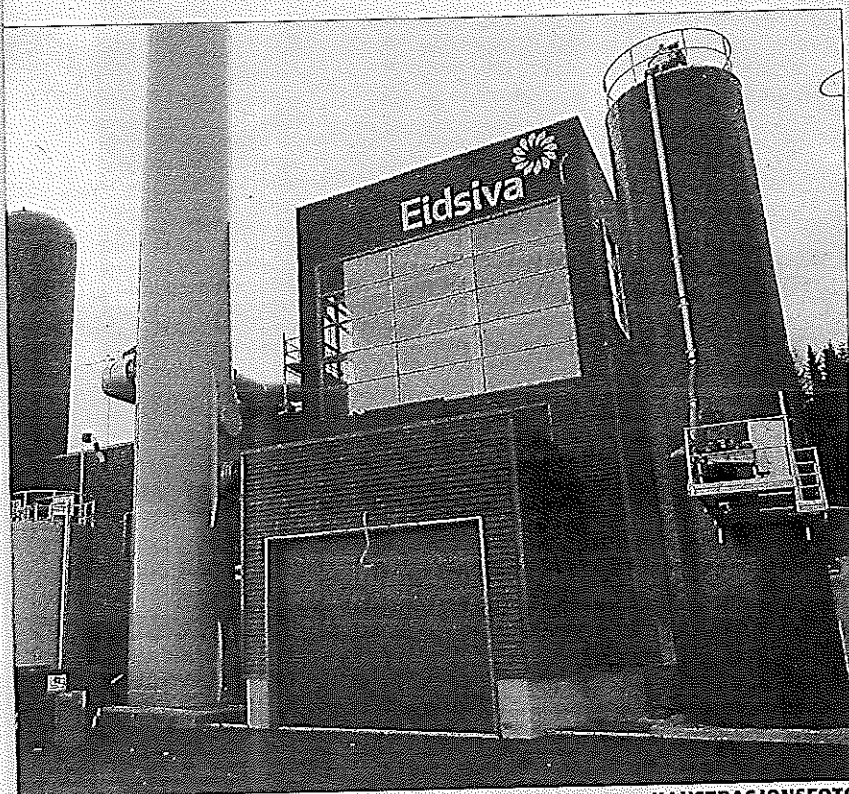
«Jeg er sikker på at denne avtalen ikke kommer til å gå lenger enn EØS-avtalen», sier Aps stortingsrepresentant Svein Roald Hansen til Nasjonen 23. februar. Ap ser ut til å stole mer på regjeringa enn fagbevegelsen i denne saken. Nå bekrefter Utenriksdepartementet at of-

fentlige tjenester er definert svært snevert i avtalen, skriver Klassekampen 2. mars.

Det viser seg nemlig at offentlige tjenester defineres på samme måte i TISAs kjernebestemmelser som i GATS. Der er definisjonen av offentlige tjenester slik: «Tjenester som verken tilbys på kommersiell basis, eller er i konkurranse med en eller flere tjenesteleverandører.»

En slik blant annet også finnes ikke regnes neste. Dett som: bær skoler, syk fentlige: E nen er de som er ol utelatt fr praksis; p

og lettlurte politikere

ILLUSTRASJONSFOTO

ordfører og kommuneadministrasjon ved rådmann Lesjø bidrar heller ikke til å gi klar informasjon om saken.»

Rådmann Lesjø måtte senere forlate sin stilling på grunn av denne saken.

I TILLEGG BRYTER plasseringen med Regjeringens retningslinjer om at avfall skal forbrennes så nær deponi som mulig. Plasseringen i boligstrøk medfører en helsefare. Målinger har vist hittil at selv med meget lav utnyttelse av anlegget, blant annet på grunn av mild vinter, bryter man med tillatte grenseverdier. Driftslederen på anlegget nevner i OA 03.01.2015 at verdien av det helsefarlige stoffet NOx har oversteg utslippstillatelsen på 300.

At anlegget ikke er en forskjønnelse av Gjøvik by, men en visuell forurensning med en røykfane som legger seg over bebyggelsen, erfarer de fleste av oss tett og ofte. Plasseringen

er industrielt dårlig fundert og økonomisk ulønnsom.

Med bakgrunn av at beslutningen om lokalisering er fattet på feil grunnlag, og med alle de negative effekter som følger, så burde egentlig kommunen forlange at anlegget flyttes til Dalborgmarka. Kommunens tomt i Dalborgmarka, regulert og planlagt for fjernvarmeanlegg for mange år siden, står fortsatt ledig.

SELVSAGT BØR ET forbrenningsanlegg være lokalisert vegg i vegg med den meget store avfallsinnsamlingsplassen til GLT Avfall i Dalborgmarka. Da kan restavfallet benyttes som innsatsfaktor i produksjon av fjernvarme – en industriell meget rasjonell og økonomisk gunstig fjernvarmeproduksjon.

Med et anlegg i Kallerudlia vil man ikke ha denne muligheten. Gjøvik og GLT-avfall var nok allerede i utgangspunktet tiltenkt rollen som

framtidig leverandør av billig råstoff (restavfall) til Trehøringen, som er Eidsivas forbrenningsanlegg i Hamar.

I dag betaler GLT Avfall dyrt for å få levert og transportert restavfall til Trehøringen. Smart planlagt av Eidsiva og Rinnan, og tilsvarende lite klok og framtidsrettet planlegging av Gjøviks politikere. Når det gjelder slike investeringer må også Gjøvik legge et generasjonsperspektiv til grunn.

Igen prioriterer Rinnan Trehøringen og Hamars interesser, framfor Gjøviks interesser.

DET HAR IKKE VÆRT mangel på velbegrunnede advarsler fra svært mange hold i denne saken, uten at man dessverre har nådd fram.

Det politiske miljø i Gjøvik kan etter min og mange andres mening ikke leve med å ha blitt ført bak lyset i denne saken.

20
tur

Kor

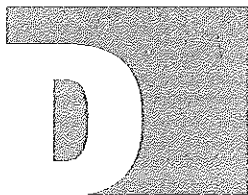
OLE-E
gruppele
Arbeider

HITTIL statsråd
legg son
derniser
Sanner G
derblad
I sitt f
kesman
skriver i
alising
ikke akt
Den for
Hele bre
ler på «

For: I
lagt alt
ningen
har støt
og fylk
rundt c
myndig
langt n
og tryk
forrige
tallklar
fører i
med g
partien
Inge
Tore S
Myrli

La

NORG
satte p
vår reg
helset
ger rel
lite pla
Fors
Fors
petan
arbeid
Fors
bygn
Ottes
Fors
som e
Fors
regio
Det

DEBATT

tips oss: **61 18 93 00**
e-post: **debatt@oa.no**

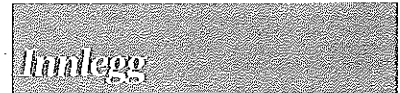
Oppland Arbeiderblad oppfordrer til frisk meningsutveksling på sine debattsider. Vi forbeholder oss retten til å forkorte innlegg og til å velge hvilke innlegg som til enhver tid kommer på trykk. Hovedinnlegg kan maksimalt ha en lengde på 4000 tegn inklusive mellomrom. Lange innlegg maksimalt 2000 tegn og korte innlegg maksimalt 1000 tegn. Vi oppfordrer alle til å skrive kort!

Vi foretrekker å få innleggene tilsendt elektronisk. Send ditt innlegg til **debatt@oa.no**. Postadresse: Oppland Arbeiderblad, postboks 24, 2801 Gjøvik. OA ber om at alle innlegg signeres med fullt navn. Alle hovedinnlegg må signeres, mens mindre innlegg unntaksvis kan merkes med pseudonym.

Alle debattinnlegg finner du på **oa.no/debatt**

Oppland Arbeiderblad har rett til å publisere innleggene både i trykte og elektroniske medier. Oppland Arbeiderblad har rett til å arkivere publiserte innlegg i elektronisk arkiv, samt eventuelle salgsrettigheter til slikt materiale.

Norge må bidra

EIRIK SIVERTSEN
Stortingsrepresentant Ap

SITUASJONEN i Middelhavet er kritisk og det anslås at 3500 har mistet livet på havet i løpet av det

Fakta om Gjøvik energisentral

JOHN MARIUS LYNNE
Direktør Eidsiva Bioenergi

GJØVIK ENERGISENTRAL er det viktigste klimatilskudd i Gjøvik kommunen noensinne. De siste ukene har det igjen kommet uriktige påstander om Eidsivas fjernvarmeanlegg i Kallerudlia i OA. Eidsiva ønsker derfor å gjenta fakta om anlegget.

Fjernvarme og utslipp: Utbygging av fjernvarme er et svært viktig tiltak for å nå Gjøvik kommunes energi- og klimamålsettinger. I Gjøvik har det vært arbeidet med planer for fjernvarme i over 15 år før det ble realisert gjennom Eidsivas fjernvarmeutbygging.

VED TILKOBLING til fjernvarme fjernes en rekke små urensede utslipp rett over hustak fra mer enn 50 fossile oljefyringsanlegg i byen. Alle disse punktutslippene i hushøyde erstattes nå med fornybar energi produsert i ett anlegg der røykgassen renses med avansert teknologi og slippes ut gjennom en høy pipe. Gjøvik Energisentral holder seg innenfor det som er de strengeste utslippskravene noe anlegg med denne type biobrensel har i Norge.

Som eksempel tilsvarer samlet støvutslipp fra anlegget ikke mer enn tilsvarende utslipp fra ca. fire vedovner av ny type, som mange av oss har i våre egne hjem. Anlegget reduserer den lokale forurensningen i byen betydelig.

GJØVIK ENERGISENTRAL benytter returtreflis som hovedbrensel. Den kjøpes ferdig oppfliset, og er produsert av trevirke fra gjenvinningsstasjoner og byggeplasser i Innlandet. Trevirket har vært i bruk som byggemateriale i en årrekke, og avslutter sin livssyklus ved å bli brukt til å produsere varme. Denne fisa kan ikke brukes til annet enn å produsere energi,

og ville ellers blitt sendt ut av regionen. Dette må være den mest optimale formen for bioenergi.

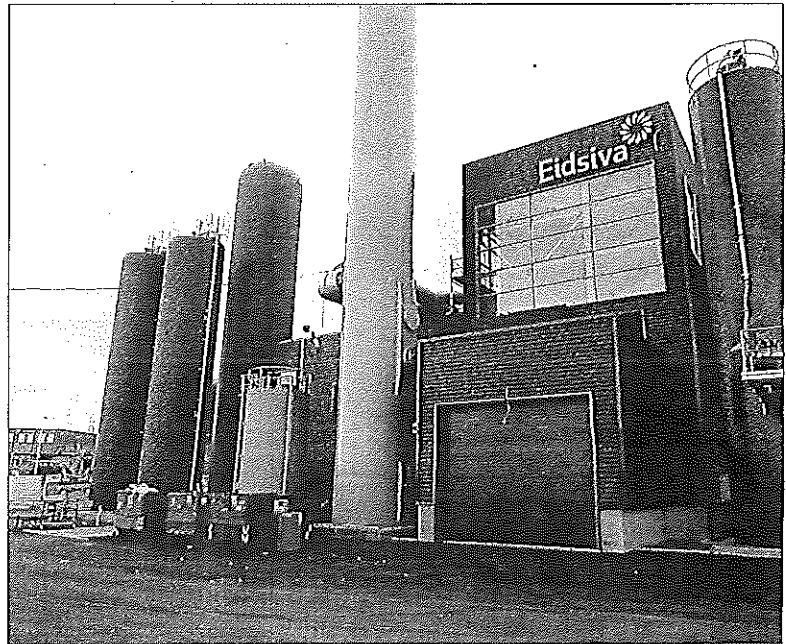
SOM RESERVELOSNING for fyring, og for å dekke behovet på de kaldeste dagene, blir det brukt fornybar og opprinnelsesgarantert bioolje i anlegget. Biooljen vi nå bruker er et bi-produkt fra omega-3 produksjon, er blank av farge, og av en kvalitet som gjør at den med noe modifisering kunne ha vært brukt som drivstoff for kjøretøy. At enkelte kaller dette produktet slakteriavfall er i beste fall en grov misforståelse. Det brukes altså ikke fossil olje, restavfall eller annet avfall på Gjøvik Energisentral, kun returtreflis og bioolje.

Salg av fjernvarmepriser er enten basert på fastpris, eller mest vanlig ved at den til enhver tid skal være billigere enn tilsvarende oppvarming med elektrisitet. Når hele Norden opplever lave strømpriser etter to milde vintre, i tillegg til lav kraftteterspørsel fra kontinentet, medfører det svake resultater for alle fjernvarmevirksomheter.

ANLEGGET PÅ GJØVIK har i likhet med andre energianlegg lang levetid, og vil oppleve mange sykkluser med både lave priser og høye priser. Ut fra kundegrunnlag, utbyggingskostnad, analyser om fremtidige kraftpriser og andre forutsetninger vil fjernvarmeanlegget på Gjøvik møte de avkastningskrav som er satt til prosjektet med god margin.

Hvorfor det påståelig hevdes at anlegget vil få dårlig økonomi mens anlegget ennå er i en innkjøringsperiode, er uforståelig. Spesielt når det argumenteres for at anlegget skulle vært plassert - eller flyttet - flere kilometer lenger vekk fra kundegrunnlaget. Det hadde ført til en vesentlig dårligere økonomi.

ANGGÅENDE Plassering og Høgskolen i Gjøvik (HiG). Eidsiva har et langt og godt samarbeid med HiG på flere områder og blant i forbindelse med det såkalte bioenergi-professoratet. Det har aldri kommet signaler fra verken HiG eller Student-samskipnaden om at utbyggingen av Gjøvik Energisentral er

ILLUSTRASJONS FOTO

til hinder for høyskolens utvikling eller tilgang på areal for studentboliger. Tomta som energisentralen er bygget på ligger i forlengelsen av et industribyggområde, nordvendt, skyggefullt og ned mot jernbanelinjen. Vi har vanskelig for å se at denne tomten er attraktiv til boligformål. Manglende plass til utbygging er neppe Gjøviks største problem.

VISOM JOBBER i Eidsiva trives på jobben og forteller gjerne

om hva vi arbeider med. Vi tar også gjerne imot besøk med omvisning på Gjøvik Energisentral. Eidsiva Bioenergi består av ca. 50 medarbeidere som er stolte av at vi med hovedbase på Gjøvik har bygget ut fjernvarmeanlegg i ti ulike byer og tettsteder i Hedmark og Oppland med en samlet energimengde på snart 400 GWh. Vi er stolte av Eidsiva og innsatsen som er lagt ned, og ikke minst av anlegget på Gjøvik. Under byggeperioden ble det

arrangert åpen dag på energisentralen med nærmere 200 interesserte besøkende. Etter oppstart av anlegget har vi hatt mange grupper på omvisning.

Vi ønsker å tilbakevise udo-kumenterte og feilaktige påstander om Eidsivas virksomhet og Gjøvik Energisentral, og ber alle interesserte om å ta kontakt for å se og høre om hva foregår hos oss.

INNVAJDRING

Alltid med skylapper?

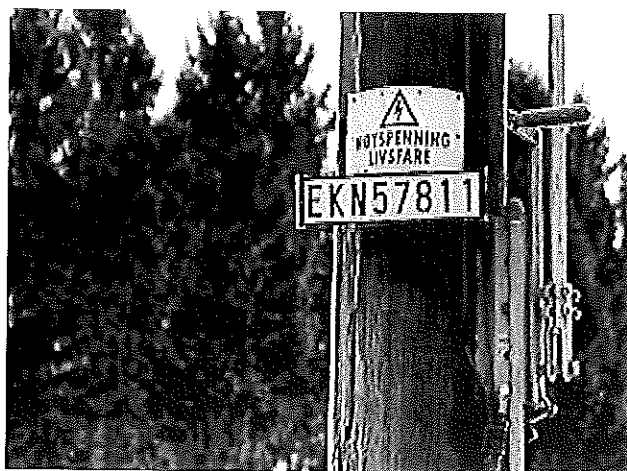
INNVAJDRERSLUMMEN Rosengård i Malmo, der det bor 80 prosent innvandrere, offisielt 25.000, men politiet tror tallet er nærmere 40.000, måtte lærernes fagforening stenge folkeskolen fordi atferden til voldelige elever hadde kommet helt ut av kontroll. Vold mellom elever og mot lærere.

PROBLEMENE HAR vært i årevis, men toppet seg da to skoler ble slått sammen. Mens politiet patruljerer så sitter skolens ansatte i

møte for å finne forsterkninger som kan settes inn slik at skolen kan åpne igjen dagen etter. Og dette er en folkeskole! Da kan man tenke seg hvordan det blir etter hvert som disse elevene blir eldre og slipper ut i gatene der det fra før av er skyhøy kriminalitet.

MEN LÆRER de som styrer landet noe av dette? Nei da, skylappene er der for alltid ser det ut som.

Karl Einar Wikøren

Illustrasjonsfoto

Eidsiva med svakere årsresultat

Svekkelse på 40 millioner

Eidsivas årsresultat for 2014 er anslått å ende på 203 millioner kroner. En svekkelse på 40 millioner kroner i forhold til 2013.

Roy Solvang

Næringsliv

Dermed et kraftselskapet tilbake på et 2012-resultat, og skyldes i stor grad lave strømpriser. Tallene er hentet fra økonomirapporten for fjerde kvartal i 2014.

Eidsiva reduserte personalkostnadene i fjor med 162 millioner kroner knyttet til endringene i reglene for uførepensjon og levealderjustering av pensjonsforpliktelsen. Årsresultatet ville blitt svekket med netto 120 millioner kroner, og endt på omkring skarve 80 mill., hadde det ikke vært for denne besparelsen.

Lavere strømpris

Resultatet før skatt ble 422 millioner kroner mot 511 millioner i 2013. Skattekostnaden i fjor var 219 millioner kroner (266 millioner i 2013).

Driftsresultatet i 2014 ble 741 millioner kroner. – Årsresultatet inneholder store ekstraordinære poster. Korrigert for disse ble driftsresultatet på cirka 880 millioner kroner, opplyser Eidsiva. Driftsresultatet for 2013 var 840 millioner.

Eidsiva konsernets driftsinntekter for 2014 var 3 884 millioner kroner, så å si på øret som for 2013. Gjennomsnittlig spotpris strøm for 2014 har vært 22,9 øre/kWh mot 29,2 øre året før.

Sju milliarder i gjeld

Eidsiva har en gjeld på sju milliarder kroner inkludert eierlånet på 1.5 milliarder. Og en egenkapital på 4.9 milliarder kroner. I løpet av 2014 ble egenkapitalen redusert med 151 millioner kroner. Egenkapitalandelen er på 31 prosent, en svekkelse på over 10 prosent de siste årene. Verdijustert egenkapitalandel er 42 prosent for 2014 (46 prosent i 2013). Eidsiva tok opp godt over 900 millioner kroner i nye lån i fjor, og de totale investeringer i varige driftsmidler på 915 millioner kroner.

Fastrentetap

Eidsiva taper penger på lav rente. For kraftselskapet har en fastrente i snitt på opp mot fire prosent for halvparten av sine lån. Rentesikringen påførte selskapet et tap på 220 millioner kroner i 2014. Tapet kan bli utlignet om renten øker og krona styrker seg.

Utbytte

Tross et svekket overskudd venter sultne eierkommuner på sine årlige faste utbyttemillioner, nærmere bestemt 300 millioner kroner. Beløpet skal deles mellom 27 eierkommuner og Hedmark og Oppland fylkeskommuner, og innbefatter renter på et eierlån på 1.5 milliarder kroner (105 millioner kroner). Ringsaker kommunes andel av utbyttet er omkring 45 millioner kroner. Mye tyder på, som for de siste årene, at også deler av årets utbytte til eierne må hentes fra egenkapitalen. Det har tidligere bekymret styret i Eidsiva, som i årsrapporten for 2013 skrev:

– Årsresultatet er ikke tilstrekkelig til å bygge egenkapital for konsernets framtidige investeringsplaner. Fallende markedspriser på kraft vil gi lavere inntjening de neste årene. Konsernet er solid og vil tåle noen år med resultater på linje med forventet utbytte. Over tid er en slik situasjon imidlertid ikke bærekraftig, og konsernet må og vil derfor fortsatt ha sterkt fokus på effektiv drift.

NY EIDSIVA-SJEF:
Øistein Andresen.

FOTO: STATKRAFT

Tidligere langrennsleder tar over Eidsiva

GJØVIK: Konsernstyret i Eidsiva har ansatt Øistein Andresen (54) som konsernsjef i Eidsiva Energi.

Dette informerer Eidsiva om i en pressemelding fredag. Andresen tiltrer etter at Ola Mørkved Rinnan fratrer stillingen 15. august i år.

Øistein Andresen har vært konserndirektør for internasjo-

nal vannkraft i Statkraft siden 2010. I perioden 2002 til 2010 var han administrerende direktør i SN Power - et selskap som er eid av Norfund og Statkraft for å utvikle vannkraft i Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika. Andresen er utdannet sivilingeniør elektro fra NTNU og har tidligere arbeidet i ABB, Statkraft Engineering og Akershus Energi.

Han har også vært generalse-

kreter i Norges Skiforbund.

Ansettelsesutvalgets leder, konstituert styreleder Reidar Åsgård, er meget godt fornøyd med at Øistein Andresen har takket ja til stillingen. - Han har bred toppledererfaring og er rett person til å føre Eidsivas strategier videre, sier Åsgård i pressemeldingen.

Lillehamringen Øystein Løseth, tidligere konsernsjef i Sveriges største energiselskap Vatten-

fall, tiltrer som styreleder i Eidsiva 1. april. Han er glad for å få inn en faglig sterk og erfaren leder i Eidsiva.

- Det et tøffe tider i europeisk og norsk energibransje. Eidsiva er bedre rustet enn mange til å møte muligheter og utfordringer dette gir. Jeg ser fram til å tiltre styret, og til å arbeide aktivt for konsernets beste, sier Løseth i pressemeldingen.

■ EveryCare i Torpa

